

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 11. De explicatione regulæ, & notabilius quæ ex eius verbis, seu circa
ea deducuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

affirmatiuam ex eo in summa, quod per nostram regulam alternatiua conceditur Episcopis in sex mensibus cum conditione, & onere residentiae, & omnes sex menses sub eadem clausula, & oratione ponunt, & ab eodem verbo reguntur, & determinantur, & Episcopus acceptando alternatiuam voluntarie se obligauit ad residentiam in omnibus, sex mensibus, sub conditione & poena amittendi ius conferendi, sub qua per regulam nostram indulgetur alternatiuae commodum, & ob hanc causam augentur per alternatiuam duo menses Ordinarii, ut cum hoc lucro, & augmento compensetur necessitas, & obligatio residendi in omnibus sex mensibus &c. sed ista opinio mihi videtur omnino falsa, contrariumque tenendum existimo, quia menses Iun. & Dec. semper sunt Ordinarii, siue alternatiua sit acceptata, siue non. Nec in istis sit aliqua permutatio, cum Papa, cum semper remaneant Ordinarii, & cum isti duo menses sint ordinarii, siue alternatiua, vere non conceduntur à Papa per alternatiuam Episcopis, quamuis in ea fiat etiam mentio de illis causa demonstrationis, & sic onus & conditio residentiae, non censetur impositum respectu illorum, sed aliarum 4. qui per alternatiuam de nouo conceduntur, & ita videtur communi sensu, & praxi receptum.

§. II.

De explicatione regulae, & notabilibus, quae ex eius verbis, seu circa ea deducuntur.

S V M M A R I A.

Per verb. reg. cum circa, clare reservatur Papa collatio Beneficiorum curatorum, quae, etiam si non essent addita ista verb. adhuc comprehenderetur numer. 508. tamen tollitur concursus numer. 509.

Verba reg. omnia Beneficia intelligenda videntur de Beneficiis perpetuis, non de manualibus, seu ad nutum amouibilibus, quae siue secularia, siue regularia, sub reservationibus non comprehenduntur.

Quamuis regula haec exprimat Beneficia regularia, quae sunt manualia, tamen aliquando sunt perpetua, & de istis, non de manualibus videtur intelligenda, numer. 511.

Beneficia regularia perpetua comprehenduntur in regula, etiam si de regularibus expressa mentio non fieret, quia Beneficiorum appellatione, etiam regularia veniunt &c. n. 512.

Beneficia regularia Ordinum militarium etiam minora, non comprehenduntur in hac reservatione contra Goncal. n. 513.

Comprehenduntur in hac reservatione, sicut etiam in aliis Beneficia, etiam tenuissima, & siue redditibus, & numer. 514.

An Beneficia patrimonialia includantur in reservatione huius regulae remissive? n. 515. & an Canonici Doctores, & Magistralis in ea comprehendantur etiam remissive? n. 516. & an hac regula procedat in Beneficiis Ecclesiae non numerata, etiam remissive? n. 517.

Hac regula caput Beneficia monachalia, etiam si sint Dignitates maiores, & principales n. 518.

Sub reg. cadunt Beneficia postea creata n. 519. id est amen non procedit in ipsa 1. vacante per creationem, sed in vacationibus succedentibus post primam provisionem,

num. 520.

Ampliat reservatio huius regulae ad Beneficia ubique existentes, id est, siue in Ecclesiis Patria, cathedralibus, Metropolitanis, & Cathedralibus, siue alias, quae tamen verba, maiori declarationis gratia, sunt addita: nam etiam alias veniunt in reservatione generali, &c. n. 521.

Octo menses Januarii, Februarii, &c. prout iacent, & putantur, sunt Apostolici, & reliqui quatuor remanent Ordinarii, &c. n. 522.

Vnde mensis incipiat, & computetur in proposito numer. 523. resolutur incipere à media nocte, nam dies naturalis, & consequenter mensis incipit à media nocte. Et media nox est ubi cepit sonare hora 12. n. 524. & ubi sunt diuersa horologia, standum horologio parochiae, seu vicinioris, aut per quod committitur ibi regitur &c. numer. 525. alias accipienda est media nox iuxta cursum noctis, & arbitrium, & à communiter accidentibus, & versantibus numer. 526. ubi de coniectura ex gallico cantu.

Quando vacat Beneficium per obitum alicuius, cuius mors ignoratur quo die, & mense fuerit, an censetur vacare in mense Apostolico, an in Ordinario, & Ordinarius possit illud conferre? numer. 527. resolutur, quando facta indagatio, quam Episcopus facere debet, id constare non potest, censeri vacare in mense ordinario, & Ordinarium posse conferre, nam praesumitur pro Ordinario, & praesumptio iuris transfert onus probandi in aduersarium, etiam possessorem &c. idque procedere, etiam quando provisio Ordinarii est posterior provisione Apostolica contra Goncalez, & respondetur cap. si à Sede Apostolica de Preben. in 6. & decisio. Putei 207. lib. tertio. & aliis de praesumptione vitae hominis loquentibus, &c.

Beneficium vacans in mense ordinario, non est reservatum ex eo, quod vacatio duret, ac intrat in mensem reservatum, quia regula solum reservat Beneficia de nouo vacatura in mensibus Apostolicis, secus ac in regula 2. reservatoria Beneficiorum vacantium Sede Episcopali vacante, &c. n. 526.

Beneficia vacantia Sede Apostolica vacante in mense alias Apostolico, non reservantur per superuenientem regulam mensium n. 537.

Reservatio regulae locum habet in Beneficiis vacantibus in mensibus Apostolicis, non solum 1. vice sed etiam aliis, non obstante regula. §. hoc sermone n. 538.

De verbis usque ad suae voluntatis beneplacitum remissive n. 539.

Beneficia vacantia in Romana curia non includuntur in reservatione huius regulae, in qua tamen includuntur alia Beneficia reservata contra Goncal. n. 540. quoniam quoad expressionem mensis vacationis, non habeat locum regula in Beneficiis alias reservatis n. 541. ubi etiam reprobat Goncal. & an de reservatione per regulam nostram inducta esset etiam facienda mentio?

Beneficia in quocumque mense resignata in manibus Ordinarii, non sunt reservata per hanc regulam, & reprobat Goncalez intelligens verba reg. alias quam per resignantem, etiam de resignat. coram Papa numer. 542.

In quolibet mense anni possunt permutari Beneficia coram Ordinario, cum vacant per resignationem numer. 543.

Regula tamen excipit resignationem expressam non verò tacitam, quae ipso iure fieri intelligitur, numero 544.

In vacantibus per resignationem non habet locum cum alternatiua, cum non sint reservata per hanc regulam, habet

habet tamen locum, non solum in vacantibus per obitum, sed etiam alias, ut per affectuionem, &c. numer. 545.

Quando per istam regulam reservantur simpliciter Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, videbatur posse tentari, non comprehendi resignata ex causa permutationis, sed contrarium tenetur, numero 546.

Omnes modi vacationis excepta vacatione in curia, & per resignationem includuntur in reservatione huius regulæ, quæ etiam non appositis verbis, quocumque modo comprehenderentur, n. 547.

Regula non solum habet in vacatione de iure, & de facto, sed etiam in vacatione, de iure tantum, aut de facto tantum, n. 548.

Non intrat reservatio huius regulæ, si habens ius ad Beneficium decedat in mense Apostolico, n. 549.

Regula non procedit in Beneficiis Ecclesie non numeratis, sed receptis, quæ nunquam vacant, n. 550.

De verbis, ad collationem provisionem, remissive, numer. 551.

Certum est Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici, sub hac reservatione comprehendi, nam etiam non facta particulari expressione in reservationibus comprehenduntur, nec in gratia Beneficii est necessaria mentio iuris patronatus Ecclesiastici, numero 552.

Ius patronatus Ecclesiasticum est, quod, licet originè habuerit ex patrimonio laici, fuerit tamen, vel ab initio, vel postea in Ecclesiam translatum, & quod competit Ecclesie, vel ratione Ecclesie, n. 553, & 554. ponitur decess, & resolutio Rota.

Si laicus patronus ex fundatione fiat religiosus, tale ius patronatus est Ecclesiasticum, quia transit in Monasterium, durante tamen vita Monachi, ubi iure sanguinis defertur in posterum, & illi adsum, & si Episcopus obtinens Comitatum, vel Ducatum, ratione illius habeat ius patronatus, iudicabitur Ecclesiasticum, & ius patronatus spectans ad Prioratum est Ecclesiasticum, licet Prioratus sit iuris patronatus laici, numero 555.

Ius patronatus spectans ad laicos religiose viuentes, & portantes habitum religiosum, est Ecclesiasticum, & sic ius patronatus spectans ad illas de tercio ordine, & etiam spectans ad magistros, seu milites Ordinum militarium, etiam coniugatos, est Ecclesiasticum, numer. 556.

Quamvis certum, & receptum sit Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici comprehendi in reservationibus, tamen non servatur in Hispania, & an id defendi possit, non obstantibus huiusmodi reservationibus, quasi us non receptis, aut abrogatis in us Beneficii, numero 557.

Resolutio negative, & illud de non receptione, aut abrogatione non posse applicari regulis reservatorijs, numer. 558.

Est, quod Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici cadant sub hac reservatione, & alius, an secus sit, quando sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, numer. 559.

Cum sequentibus ponuntur sententia Doctorum, & decisiones & resolutiones Rota, & tandem resolvitur, idem esse, ut habet stilus curie, cui videtur standum etiam in Hispania, in qua contrarium observatur, & a numero 566.

Agitur de indulto Clem. VIII. super modo providendi de Beneficiis patrimonialibus Calagurritan. An comprehendatur sub reservatione, & derogatione huius re-

gule posterioris, & resolvitur non comprehendi, ex irribus rationibus adductis, n. 568, 569, & 570.

Beneficia iuris patronatus laicorum non comprehenduntur in reservationibus, etiam in corpore iuris clausis, nec Ligatus illa potest conferre, & in gratia eorum necessaria est mentio, & derogatio iuris patronatus, numero 571.

Verba nostra regula, presentationem &c. non includunt presentationem laicorum, sed clericorum, numer. 572.

Id procedit, quando ius patronatus competit laicus ex fundatione, vel donatione, secus si ex privilegio, consuetudine, vel prescriptione, n. 573, & seq. etiam ius patronatus ex privilegio, seu prescriptione spectet ad Duces, vel alios Principes, nisi sit Regum, quamvis alias ius patronatus Ducum, &c. ex donatione, vel fundacione non censeatur derogatum, nisi facta speciali mentione, &c. n. 575.

Ad excludendam reservationem ratione iuris patronatus laicorum, oportet docere de iure patronatus ex fundatione, &c. maxime stante Concilio, numero 576.

Quod dicitur de iure patronatus ex prescriptione, seu consuetudine, non habet locum, ubi quis allegaret ius patronatus sibi competere, ex fundacione, vel dotacione, & ad id probandum videretur immemorialis, quæ probat legitimum titulum ex fundacione, vel dotacione n. 577a & procedit ubi ius patronatus absolute est ex prescriptione, seu consuetudine, secus ubi est ex fundacione, licet prescriptum ab aliis, n. 578. Vbi ponuntur decisiones Rota.

Quando aliqui sunt veri patroni ex fundacione, vel dotacione, sed non sunt in quasi possessione presentandi, sed alij, videtur requiri mentio, & derogatio iuris patronatus, n. 579.

Quod dicitur de iure patronatus, ex privilegio intelligitur, nisi sit cum clausula, quod non sit ex privilegio, sed ex vera, & reali fundacione, ac dotacione laicali, seu cum clausula, quod habeatur, ac si ex vera dotacione & fundacione competeret, &c. n. 580.

Aut nisi sit ex causa onerosa, n. 581.

Etiam Beneficia iuris patronatus mixti, non comprehenduntur sub reservationibus, nec a Legato conferri possunt, nec valeret provisio Papa, non facta de eo mentione, &c. n. 582.

Solet iuri patronatus mixto derogari in totum, in provisionibus Papa, n. 582.

Cui tamen non derogatur, quia solet Papa derogare iuri patronatus laicorum pro medietate, quia ista derogatio iuri patronatus laicorum tantum, & mixto derogatur in totum, n. 584.

Et derogatio pro medietate non est aliud, quam reducere consensus per plures patronos prestandos ad medietatem, &c. n. 585.

An derogatio pro medietate suffragetur, quando presentatio spectat ad unum tantum, seu ad Universitatem, n. 586.

Resolvitur suffragari, quando plures sunt presentati, alias non.

De derogatione iuris patronatus laicorum remissive, numer. 589.

Quando Beneficia vacant per affectuionem alterius, aut devolutionem, & alias ubi habent possessores, derogatur iuri patronatus, etiam Principum in totum, & admittitur etiam in Hispania, n. 790.

In Beneficiis iuris patronatus laicorum, seu mixti, sicut non cadit expressa reservatio, ita nec tacita ex appositione manus Papæ numero 591. ubi

ARCLIA
de
conf.

VIII
15

ponitur decis. Rota.

In patronatus laicorum est, quod alicui, siue laico, siue clerico non ratione Ecclesie, sed proprii patrimonii, competeat, & si non apparet, attenditur ius successionis, nam si per successionem deferatur, presumitur laicum n. 592.

Quando clericus Beneficiatus ex bonis acquisitis intuitu Ecclesie ac redditibus Beneficij fundatur, seu dotatur Ecclesiam, Capellam, seu Capellaniam, relinquendo patronos suos heredes, seu consanguineos, an tale ius patronatus censeatur laicale, an Ecclesiasticum, ut videtur certum: a quibus ex bonis Ecclesiasticis Ecclesia fundatur seu dotatur, in patronatus est Ecclesiasticum. n. 593.

Sed id videtur procedere in pectore iure communi secundum quod Beneficiati non possunt testari, sed Ecclesia succedit, secus si ante consuetudine, ut in Hispania, ex qua possunt testari, ac eis intestato succedi, ac etiam Episcopi habentibus facultatem testandi, & ita videtur in Hispania receptum, n. 594. & 595.

Quamvis Episcopi non possint testari, tamen, cum inter vivos fundant, seu dotant aliquam Capellam, seu Capellaniam, solent relinquere ius patronatus suis consanguineis, aut aliis absque eo, quod Ecclesia, seu successor, vel camera in eo succedat, quia consuetudine stante, etiam ius patronatus videtur laicale, nu. 596. & n. 597. ponitur resolutio Rota, in confirmationem dictorum.

An ius patronatus competens operariis, seu economis Ecclesie, sit laicale, an Ecclesiasticum? numer. 597. & seq. resoluitur esse Ecclesiasticum contra Fel. & alios.

Idem videtur in iure patronatus spectante ad Hospitalarios etiam laicos, non solum, quando est fundatum, seu approbatum auctoritate Episcopi Hospitalis, quo casu est locus pius, & religiosus, & gaudet privilegio, & immunitate Ecclesie, sed etiam alias, si est perpetuus, nec potest renouari, nam, licet non sit locus religiosus, & sacer, & sic non gaudeat immunitate, est locus pius, & de iurisdic. Ecclesiastica, & gaudet, privilegio Ecclesie, n. 600.

An ius patronatus confraternitatum laicorum, sit laicale, an Ecclesiasticum? n. 604.

Resoluitur istas confraternitates esse loca pia, & etiam religiosa, si sunt ab Ordinario approbata, & sic super eorum rebus coram Ecclesiastico esse conueniendum, & in rigore istud ius patronatus esse Ecclesiasticum, ex equitate tamen ac effectum derogationis, & reservationis censendum laicale.

Idem dicendum in iure patronatus spectante ad Priores, sed officiales eorum, qui solent esse laici, quamvis aliquando sit clericus, n. 609. Si tamen esset relictum Priori, qui semper debet esse persona Ecclesiastica, seu clericus ius patronatus erit absolute Ecclesiasticum, n. 610. & seq.

Quod dictum est de Hospitalibus, & confraternitatibus similiter dicitur de Collegiis institutis pro sustentatione pauperum, & de eorum iure patronatus, quando maior pars est laicorum, & declaratur doctrina Bart. in l. fin. de Colleg. illicit. n. 612. Et inferitur ad questionem de subsidio imposto per Papam super redditibus Ecclesiasticis, an huiusmodi Collegia debeant in eo contribuere de bonis suis temporalibus, n. 613.

An quando ius patronatus est Ecclesiasticum, & laici, & facta est conventio de alternis vicibus presentando, in turno Ecclesiastici censeatur Ecclesiasticum & in turno laici laicale mere? n. 614. resoluitur, quod sic, & ita in turno Ecclesiastici Beneficium cadere sub reser-

uatione, & consumi eius turnum, per provisionem Papae, non vero in turno laici, licet alias data aequalitate provisiones Apostolicas non consumant turnum.

Quando laici vacante Beneficio nominant Rectorem, quem persona Ecclesiastica presentat Episcopo, vel e contra, penes quem sit ius patronatus? & sic, an sit Ecclesiasticum, an laicale? n. 616. resoluitur esse apud eos, qui nominant, non qui presentant, & an censeatur laicale, ubi requiritur consensus, aut consilium Ecclesiastici?

De verbis, electionem, & quamvis aliam dispositionem, remissive. n. 617.

Illis verbis reg. quorumcumque collatorum, comprehenduntur Beneficia ad collationem unius tantum pertinentia, quia plura alias resoluitur in singularitates, & c. nu. 618. & ista verba capiunt etiam collatores ex privilegio etiam ad tempus, contra Simonetam, & Gonzal. n. 619. & reg. in illis verbis comprehendit, tam ordinarios quam extraordinarios collatores, etiam ex fundatione, n. 620.

Verbum collatorum, tanquam prolatum a lege comprehendit presentatores electores, & alios dispositores, & c. n. 621.

Quamvis masculinum concipiatur femininum, tamen maioris explanationis causa addita sunt verba, & collatricum nam ex privilegio femina possunt habere ius conferendi, & verbum, collatricum, comprehendit presentatrices, cuius iuris femina capaces sunt de iure, n. 622.

Sicut respectu Beneficiorum, quae reservantur, fit in reg. expressa mentio de secularibus, & regularibus maioris explanationis causa, sic etiam respectu collatorum, nu. 623.

Respectu Cardinalium nulli sunt menses reservati, quia reg. eos excipit, alias eos comprehenderet, n. 624. & ista exceptio intelligitur de Cardinalibus ordinariis collatoribus tantum, non de aliis etiam Legatis de Latere, numer. 625. & procedit etiam in Beneficiis simultanea collationis, cum Capitulo cui prodest, numer. 626.

An sicut ista exceptio prodest Capitulo, sic etiam in Beneficiis simultanea collationis reservari ei prodest indultum concessum Cardinali Episcopo ad conferendum reservatum? n. 627. resoluitur non prodesse contra Gonzal. & declaratur id, quod dicitur, indulta nihil de novo concedere, nec augere facultatem conferendi, sed tantum removere obstaculum reservationis.

De indultis Cardinalium remissive, & limitationes, quae in indultis modernis ponuntur, quorum tenor est diligenter inspicendus, n. 630.

Si Cardinalis collator non contulit Beneficium vacans in mense alias Apostolico infra semestre, an deuolutio fiat ad Archiepiscopum, seu Capitulum, an vero ad solum Papam? n. 631.

Resoluitur fieri ad Archiepiscopum, & c. licet secus sit in Beneficio reservato conferendo vigore indulti, numero 632.

An Cardinalis Episcopus possit conferre Beneficium, quod vacavit in mense Apostolico ante eius promotionem in vita sui antecessoris, qui Cardinalis non erat? numer. 633. Resoluitur cessante indulto non posse.

An Cardinali Episcopo decedente ante collationem Beneficij vacantis in mense alias reservato, possit illud conferre Episcopus successor non Cardinalis? a numero 634.

Resoluitur non posse stante reg. 2. Cancellaria reservatoria Beneficiorum post obitum Episcoporum vacantium, contra

contra Gonçal. cuius etiam doctrina, quod Vicarius Episcopi in remotis decedens habens facultatem conferendi post d. obitum, ante illius notitiam possit conferre Beneficium, quod vacat vivente Episcopo, est falsum. 636.

An dicta exceptio, & favor nostrae regulae extendatur ad Cardinales absentes à curia, vel solum procedat in residentibus incuria? numero 637. Et seq. resolutur per hanc regulam, quae absolute, & indistincte excipit Cardinales, non reservari Beneficia vacantia in sex Episcopis Cardinalium antiquorum sint reservata per regulam 7. si sunt absentes à curia.

An sicut regula, non comprehendit Cardinales, similiter etiam non comprehendat Reges collatores? 639. resolutur, quod non.

Quare dicitur regula, S. Romanae Ecclesiae Cardinalium? numero 640. resolutur, quod ad distinctionem aliorum, qui non sunt S. Romanae Ecclesiae, vel potius ad denotandam eorum Dignitatem, & denominationem.

Papa non intendit ledere concordata Germania, & Francia, de quibus remissive, n. 641.

Per hanc regulam reservantur Beneficia ad provisionem quorumcumque quomodolibet pertinentia, id est, siue de iure communi, siue de iure speciali, numer. 642.

Reservatio hac est personalis, & si cum conditore expirat, maxime, quod est facta ad suae voluntatis beneplacitum, quod morte finitur, numer. 643. & quod est posita inter alias regulas Cancellariae suo tempore duraturae. Et sic expirant mores, vel renuntiatione Papae, n. 644.

Sede Apostolica vacante omnes menses sunt Ordinarii, & tunc Ordinarii possunt providere de Beneficiis vacantibus in quolibet mense ante factionem regulari, n. 645. nisi alias sint affecta, aut Papa postea electus declararet, non expresse reservationem, aut illa de novo referret, prout aliquando fit ad providendum conclausis, &c. n. 646.

Indultum conferendi, seu praesentandi Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, non habet locum se de Apostolica vacante, quia tunc nulli sunt menses Apostolici secundum Rotam, n. 646. quod conducit ad indultum Ducis Albani, quod est restrictum ad menses Apostolicos, & solum capit Beneficia privative ad Papam collationem pertinentia, n. 648.

Clausula apponi solita iuxta regulam Cancellariae in litteris indulgentiarum, quod si alias aliqua indulgentia fuerit per ipsum concessa, illa nulla sit, quae operatur, ut indulgentia sit alias nulla in totum, intelligitur tantum de ipso Papa concedente, & non de ante. esse, &c. n. 651.

Sub clausula Brevis de capienda possessione, non tamen à nobis provisus, comprehenduntur provisus à praedecessoribus iuxta subiectam materiam, & provisus vigore litterarum Papae, dicitur provisus à Papa secundum Rotam, n. 652. secus quando in Brevis dicitur, non tamen à nobismet, seu à nobis ipsis provisus, nam illa verba sunt personalissima, & operantur, quod Brevis sit exequendum contra omnes non provisus ab eod. n. 653. ubi ponuntur resolutiones Rotae.

De verbo generaliter & de verbo reservavit remissive, n. 654.

Statutum est de mense vacationis mentionem fieri, quia vult Papa certior reddi, an Beneficium vacaverit in suo mense, n. 655. de quo debet fieri mentio dispositionis, id est affirmativae, & absolute, non dubitativae,

aut cum dictione, ut assertur, neque in communi, numer. 656.

Id solum habet locum in mensibus reservatis, & provisus à Papa de Beneficio vacante in mense Ordinarii, non tenetur de mense mentionem facere contra Gonçal. n. 657.

Quod dicitur de octo mensibus reservatis, scilicet debere fieri mentionem de mense vacationis, procedit etiam in sex mensibus alternatis Papa, quando Episcopus habet alternatiam, n. 658.

Regula de mense exprimendo procedit in gratia, si neutri, n. 659. & in nova provisione, quando in prima gratia non fuit expressus, n. 660. & etiam si quis velit capere Beneficium per clausulas generales, siue alio quovismodo, n. 661.

Procedit etiam in gratia de Beneficio vacante, non solum de iure, & de facto sed etiam de iure tantum, & de facto tantum, n. 662. ita ut, quando Beneficium impetratur per obitum habentis ius in re alio existente in possessione, si exprimendus mensis vacationis, & obitus illius, quando vero impetratur per obitum ultimi possessoris de facto possidentis, sufficit exprimere mentem illius vacationis de facto, n. 663. ubi ponitur decisio Rotae.

Non placet, quod in ista decisione dicitur, quod cum non datur concursus provisionis Ordinarii, non est necesse de mense fieri mentionem, n. 664.

Procedit etiam non solum in vacatione per obitum, sed etiam alio quocumque modo, in quo intrat reservatio regulae, n. 665. nec praxis, & stilus dataria est in contrarium quamvis admittantur supplicationes de aliis vacationibus absque expressione mensis, cuius ratio redditur, n. 666. ubi quando Papa censeatur vel le praesentare Ordinarium.

In vacatione per resignationem, siue in curia, siue extra non est necessaria expressio mensis, nisi ubi resignatio non teneret, & resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere Beneficium n. 667.

Regula etiam hac de expressione mensis non habet locum in Beneficiis alias reservatis, & in vacantibus in curia n. 668. nec in provisione Papa de Beneficiis iuris patronatus laicorum n. 669. nec mensis expressio est necessaria in praesentatione, & institutione etiam coram Papa n. 670.

Non etiam habet locum regula de expressione mensis subrogationibus, quoad Beneficium litigiosum in locum, & ius defuncti, quamvis secus in gratia, si veniri n. 671. nec etiam habet locum in gratia reformatoria seu perinde valere, quando in l. gratia fuit mensis expressus, n. 672.

An in provisionibus Nuntii, seu Legati locum habeat hac regula de expressione mensis remissive, n. 673.

In provisionibus Episcoporum, & aliorum Ordinariorum clarum est non esse necessariam expressionem mensis n. 674.

De verbis, ac consuetudines immemorales optandis, &c. nec non Privilegia, & indulta, &c. remissive, n. 675.

Per verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, &c. derogatur indultis disponendi de Beneficiis, etiam reservatis, seu vacantibus in mensibus reservatis n. 676.

Dicta verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, referuntur non solum ad privilegia, & indulta, sed etiam ad consuetudines, etiam immemorales disponendi de huiusmodi Beneficiis, &c. n. 677.

Papa etiam sine causa potest derogare, & revocare privilegia ad conferendum Beneficia n. 678.

Per hanc regulam non censetur derogatum Bullae Sixtae

IV. & Leonis X. de Canonicis Doctoribus, & Magistris Hispania, ubi statuitur huiusmodi Canonicatus sub reservationibus non comprehendi, ex eo precipue, quia d. Bulla est per modum statuti, & per viam legis n. 679. & seq. ubi de rationibus, & fundamentis adductis, per Gonzalez.

De verbis, etiam cum quibusvis derogationum derogatoriis, & c. & aliis sequentibus vsq. ad finem regule, remissive, & c. n. 681.

AD secundum deueniendo ad explicationem nostrae reg. & notat, quae ex eius verb. seu circa ea deducuntur, in primis notandum est, circa illa verba, cum cura clare per ea referuari Papae collationem Beneficiorum, quae etiam si non fuissent addita ista verba cum cura, & sine cura, adhuc comprehenderentur in hac reservatione, tum quia in dispositione legali appellatione Beneficij veniunt omnia Beneficia, etiam curata in materia stricta, ut dixi supra 1. p. c. 6. n. 67. tum maxime propter illa verba vniuersalia, omnia Beneficia, ut alias in simili reg. 7. Gregor. XIV. resoluit Rota in Salamantina Parochialis de los Villares 5. Iulij 1593. coram Illustrissimo Card. Aragonio, & post haec tradit Goncal. gl. 6. ex n. 17. non tamen tollitur.

509 Concurfus ab Ordinario facienda iuxta decretum S. Concilij Trid. sess. 24. de refo. c. 18. & constitutionem Pij V. 32. super collatione Ecclesiarum Parochialium, qui etiam in referuatis est faciendus, ut ibi, & declarauit S. Congr. Concilij, ut infra dicitur 9. p. c. 2. n. 153.

510 Secundo circa illa verba, & omnia Beneficia, & c. notandum est, quod intelligenda videntur de Beneficiis perpetuis, non de manualibus, seu ad nutum amouibilibus, quae siue saecularia, siue regularia, sub reservationibus, etiam generalibus, ac regulis reservationis non comprehenduntur, quia Papa referuando sibi collationem Beneficiorum, videtur intelligere de collatione, quae sit perpetua, & non intendit mutare naturam Beneficiorum, cum non exprimat. Calder. consil. 26. de Praeben. Fel. qui sequitur istud consil. illud simpliciter referens in c. per tuas sub n. 4. de maior. & obed. Staphil. de literis gratiae 9. forma expectat. numero 29. Glossator. Soto in reg. 3. Cancell. ver. lex quo sequitur Aneas de Falcon. de referuat. 3. quae. principali num. 25. Cassad. dec. 4. num. 1. de Praeben. Achilles decif. 272. seu 9. de Praebend. Lud. Gomezius de expectat. numer. 94. Rebuffus in regula 2. Cancell. ver. ac dignitates conuentuales in fi. Mandos. reg. 1. Cancellaria quae. 11. numer. 4. & latius reg. 3. quae. 11. Paulus Granutius ad Simonetam quae. 8. (licet Simoneta ibi contrarium teneat) Flam. Paris. de resignatione Benef. lib. 11. quae. 3. numer. 82. 83. & 95. & facit, quod ipse tradit lib. 2. quae. 11. n. 7. Zerola in praxi Episcopali. 1. par. ver. Beneficiis §. 3. dicto 9. Rota decif. 739. numero 8. par. 1. diuer. & in Parmen. Prioratus 5. Iunij 1593. coram D. meo Corduba, de qua supra 1. par. c. 2. n. 67. & post haec tradit Gonzalez gl. 5. §. 6. n. 9. dicens fuisse decifum 10. Decem. 1603. coram D. I. ita.

511 Et quamuis regula haec & exprimat Beneficia regularia, quae regulariter, & natura sua sunt manualia, tamen aliquando sunt perpetua, Cassad. numer. 3. & Achilles supra, & Mandos. d. reg. 3. q. 10. & 11. & dictum est d. cap. 2. 1. par. n. 65. & de iis, non de manualibus videtur reg. intelligenda, etiam quo ad regularia, sicut & extrauagans ad regimen in nouata per reg. 1. quae loquitur etiam expresse de regulari-

bus, ex dictis, & alias diximus supra num. 271. & ita post haec notat Gonzalez supra d. gloss. §. 6. n. numero 58.

Et ista Beneficia & regularia perpetua comprehenderentur in reg. etiam si de regularibus expressa mentio non fieret, quia Beneficiorum appellatione non solum veniunt Beneficia saecularia, sed etiam regularia, Rota dec. 739. n. 1. par. 1. & dec. 189. n. 1. par. 2. diuersorum, & nullibi reperitur scriptum, quod in generali reservatione Beneficiorum non veniant regularia Beneficia, si sint perpetua, & in hoc magis inclinatur Gonzalez gloss. 8. n. 18. vbi multa hinc inde adducit.

Sed an Beneficia regularia Ordinum militarium comprehendantur in hac reg. tractat ibi Gonzalez num. 53. & plura pro vtraque parte adducit, & tandem ait, quod pro nunc adharet generalitati constitutionis regulae, & sic, quod comprehendantur in ea perpetua Beneficia praedictarum Religionum propter amplissima verba regulae, quorumcunque Ordinum, praesertim stantibus sequentibus verbis, quaecumque qualitate, & ubicumque existentia. Admittit tamen, quod fortasse reservatio huius regulae in sua generalitate non se extendat ad praeposuitas, & Prioratus Ordinum militarium, quae per regulam 3. non referuantur, sed exceptuantur, ne in generali reservatione veniat quod in speciali non comprehenditur arg. l. obligatione generali ff. de pignori. l. 5. n. 15. par. 5. Ant. Gabr. conc. 12. de reg. iuris. item ne generalis lex comprehendat casum specialem, & priuilegium, & c. Et ne in continenti detur correctio d. regulae 2. Sed mihi magis placet, quod nulla Beneficia, etiam minora dictorum Ordinum militarium comprehendantur in hac reservatione arg. d. regulae 3. ex qua videtur colligi mens Papae nolentis referuare Beneficia Ordinum militarium.

Notandum est, & etiam ex illis verbis, omnia Beneficia, comprehendendi in hac reservatione, sicut etiam in aliis Beneficiis etiam tenuissima, & sine redditibus, & sic non posse conferri per Ordinarios, aut si sunt deuoluta, quicquid contra teneat Zerola d. 1. par. ver. Beneficia §. 3. dict. 7.

Praeterea circa illa verba, omnia & Beneficia quaecumque qualitate Gonzalez glo. 9. §. 1. (vbi de Beneficiis patrimonialibus late agit, de quibus nos aliquid infra cap. 7. n. 67. & 89.) mouet quaestionem, an illa Beneficia patrimonialia includantur in reservatione huius regulae? quam quaestionem late tractat ex n. 22. & nos tractamus infra n. 559. vbi vide.

Circa cad. verba & Gonzalez dict. gloss. 9. §. 2. mouet quaestionem, an Canonicatus Doctores, & magistrales, quae in Regnis Aragoniae Castellae, & Legionis sunt conferendi per concursum vni Magistro, seu Doctori, vel Licentiatum in S. Theologia, & vni Doctori, vel Licentiatum in iure Canonico, vel ciuili graduatis iuxta formam Bullarum Sixti IV. Innoc. VIII. & Leonis X. comprehendantur in reservatione huius regulae, stantibus dict. Bullis, & indultis ad conferen. hos Canonicatus, in quibuscumque mensibus vacauerint, & disponentibus, quod per nullas reservationes speciales, & generales siue regulas Cancellariae comprehensi censentur. Quam quaestionem nos breuiter attigimus infra n. 679. circa illa verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, aut quod illa sub huiusmodi reservationibus nunquam comprehendantur, & c. vbi melius cadit ibi vide, & nu. 608.

517 Circa ead. verba est alia quæstio, † nam tractat ad Beneficia constituta in Ecclesia non numerata, vbi non adest certus numerus Canonicoꝝ, seu aliorum Beneficiatorum, sed secundum fructuum supererescensiam, vel decrescensiam Beneficiati crescunt, seu decrescunt, quæ dicitur Ecclesia receptiua? De qua quæst. infra n. 550. circa verba quocumque modo vacatura. vbi melius cadit.

518 Circa ead. verba quærit idem González. d. glos. 9. §. 4. an, si in vna Ecclesia vnus dumtaxat Beneficium consistat, vel, si alicui competit collatio vnus tantum Beneficij, hoc vnicum, & monoculare Beneficium comprehendatur in reservatione huius regulæ? & tandem resoluit, quod quicquid esset in terminis regulæ 3. de quo supra à num. 267. hæc regula capiat huiusmodi Beneficia monocularia, quia generaliter, & plenissime loquitur de omnibus Beneficiis qualitercumque qualificatis, & quia hæc regula non aufert lumen, & potestatem conferendi omni tempore, vt illa regula 3. sed dumtaxat in mensibus Apostolicis, & alias sequeretur, quod fere omnia Beneficia curata, quæ vt plurimum sunt sola, & monocularia in Parochialibus, non venirent sub reservatione contra verba regulæ exprimentia Beneficia cum cura: & sic ait, quod tentari posset, quod quando, sine veri præiudicio Dignitates maiores post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Collegiatis, si essent monoculares, non comprehenderentur sub reservatione d. regulæ 3. tamen caderent sub reservatione huius regulæ, quod mihi nõ certum videtur.

519 Circa ead. verba restat alia quæstio, quam agit † González d. glos. 9. §. 5. an hæc regula capiat Beneficia creata, & fundata post illius promulgationem? & pluribus adductis pro parte negatiua, quam tenet Rota decis. 32. num. 7. de Preben. in antiquis? & Simoneta quæst. 12. per Clemen. si. de rescript. tandem resoluit id, nempe, quod sub regula cadant Beneficia postmodum creata, cum Gaspare de Perusio de reservatione cap. 2. num. 8. Gemin. cons. 69. sub num. 9. Anea de Falcon. quæst. 3. principali, num. 8. Mandosio regul. 3. quæst. 7. additionatore Simonetæ d. quæst. 12. & P. Greg. de Benef. cap. 7. numer. 1. quia, quando, reservationes sunt inductæ per constitutiones, leges, seu regulas, vt in proposito, non est in consideratione noua creatio, quia lex semper loquitur, leg. Arriani. C. de heret. & contraria procedunt in reservationibus specialibus pro certis personis iuxta terminos d. elem. fin. quæ sunt ambitiose, odiose, & restringendæ cap. quamuis. de Preben. in sexto. cum aliis, non in reservationibus generalibus, & per viam legis.

520 Puto tamen, † quod, quamuis Beneficia postea creata & erecta, cadunt sub reservatione regulæ id non procedat in ipsa prima vacatione per creationem, & erectionem, sed in vacationibus succedentibus post primam prouisionem: durum enim videtur, & a mente Papæ longe alienum, quod, si in mense Apostolico crearetur, seu erigeretur Beneficium per Ordinarium, quod non esset de iure patronatus laicorum, Ordinarius ipse non posset illud conferre pro illa prima vice, nec patronus Ecclesiasticus presentare, quamuis González ibi, numer. 49. 50. contra teneat, nempe tale Beneficium venire sub reservatione regulæ, etiam in prima vacatione per nouam creationem, & erectionem.

Tertio circa illa verba, † & vbi cumque existentia, † notandum est, quod per ea ampliatur reservatio regulæ nostræ, non solum ad omnia Beneficia qualitercumque qualificata, sed etiam vbi cumque existentia, id est, siue in Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, seu Cathedralibus, siue alias, quæ tamen verba maioris declarationis gratia, & omnis dubitationis tollendæ causa, sunt adiecta; nam etiam siue eis illa comprehenderentur in reservatione generali, & per viam legis, licet secus in reservationibus specialibus pro certis personis, Hier. Gabr. cons. 197. lib. numer. septimo. tradit González glos. 10. an. 1. qui alia etiam adducit circa ista verba, non multum conducentia.

Quarto ex illis verbis † in singulis Ianuarij, Febr. Aprilis, May, Iulij, Augusti, & Nouemb. mensibus, notandum est istos 8. menses prout iacent, & computantur, esse Apostolicos, & reliquos quatuor remanere Ordinariis, ordinarios propterea communiter nuncupatos, notat González glos. 11. ex n. 1.

Sed hic oportet videre, † vnde mensis incipiat, & computetur in proposito, & dicendum est, mensis incipere à media nocte, verbi gratia, mensis Ianuarij seu Februarij seu Martij incipit à media nocte præcedenti 1. dici, quæ dicitur media nox præcedentis diei, id est, vltimi præcedentis mensis. Nam dies naturalis, & consequenter mensis secundum communem & naturalem computationem, incipit à media nocte, vt in l. more Romano ff. de feriis, & ibi lat. & alij ca. consuluit de offic. Deleg. vbi D. Tirac. de retractu lig. n. 5. 1. gloss. 11. num. 7. Nauar. de oratione cap. 3. n. 34. late Francolinus in tract. de tempore horarum Canoniarum cap. 8. cum seq. & in proposito Rota in vna Auerfana Parochialis 12. Mar. 1562. coram Oradino, vt per Verallum decis. 67. seu 71. lib. 2. in manuscriptis Iosephi Ludouic. decis. 116. n. 7. Rota etiam in Pistorien. alternatiue infra adducta. n. 739. & post hæc González d. glos. 1. r. à num. 9. qui citat Polidorum Ripam in nouissimo tract. de nocturno tempore c. 3. à n. 17. & c. 158. & in terminis nostræ regulæ inquit dixisse se Rotam.

Est autem media nox † vbi cœpit sonare hora 12. mediæ noctis, etiam antequam desinat sonare horologium, seu ante finitos pulsus illius horæ, quia cum primus pulsus horæ sonat, iam est hora expleta Thom. Sanchez de matrim. lib. 2. disputat. 41. nu. 40. & sic qui expirauit post primum pulsus horæ decimæ secundæ, mediæ noctis vltimi diei, verbi gratia, Decembris antequam finiretur pulsus illius horæ, dicitur obiisse in mense Ianuarij & non Decembris.

Et vbi sunt diuersa † horologia, videtur standum horologio Parochiæ, seu viciniæ, in qua defunctus obiit, aut illi, per quod communiter ibi reguntur, cessante tamen fraude, aut notabile de ordinatione horologij, vbi autem horologia non incipiunt à media nocte, & meridie de 12. in 12. horas numerando, vt in Hispania, & Gallia, sed ab occasu solis vsque ad viginti quatuor horas numerando per quatuor senarios, seu duas duodenas, vt in Italia, media nox accipienda erit iuxta quantitatem, seu magnitudinem, & paruitatem dierum, & noctium, & tempore equinoctij media nox erit hora 6. &c. Et ad id cognoscendum deseruiet tabulæ positæ per Francolinum in d. tract. 3. par. c. 100. 101. & 102. quamuis factæ sint ante correctionem anni, & sic in eis vernū equinoctium ponitur 10. Martij & non 21. vt in correctione, deseruiet etiam regulæ positæ per lunaria per

petua, & in calendario aliquorum missalium ponitur in fine mensium, quot horas habent dies, & noctes mensis de 10. in 10. dies.

526 In locis vero ubi non est horologium, vel, si sit, quando probatur non esse bene ordinatum, seu quod audiri non potuit, aut de facto non fuit auditum, accipienda erit media nox iuxta cursum noctis, arbitriumque ac iudicium hominum, praesertim habentium experientiam, & cognitionem de hoc. Et etiam à communiter accidentibus, & vero similibus, ut in d. decis. Veralli. 67. seu 71. ubi ex galli cantu probato per testes, fuit resolutum Beneficium post mediam noctem ad sustinendam prouisionem Ordinarij, Ioseph. Ludou. supra, & Gonzalez ex numero 16. qui post Polidori Ripam in diti. tract. capitulo 157. 160. & sequent. aliqua adducit de galli cantu, & tempore, quo galli cantare solent, & tandem concludit, quod ad probandum esse iam noctem versus diem inclinatam, diemque sequentem iam ceptum, sit levis ponderis praesumptio, quae in solo gallicinio fundatur, cum diu, nocteque galli cantare non praetermittant, quamvis versus auroram cantare frequentius sit, & quantum deferatur huic gallicinio arbitrio iudicantis pensatis circumstantiis, & testium rationibus aliisque verisimilitudinibus relinqui putat ad l. 3. vers. tamen magis scire potes. ff. de testibus c. 1. in presentia de remuneratione, sed ego addo d. praesumptionem ex galli cantu maxime accipiendam esse ad sustinendam prouisionem Ordinarij, ut in terminis d. decisionis Veralli, ex quo pro Ordinario facit ius commune, ut dicitur num. 528. & seq.

527 Succedit nunc difficultas, & quod iuris quando vacat Beneficium circa mediam noctem ultimi diei mensis, ita ut n. inime constare possit, an fuerit finitus vnus mensis, & ceptus alius, & sic an vacauerit in mense Apostolico, an in Ordinario, vel quando vacat Beneficium per obitum alicuius, cuius mors ignoratur in quo die, & mense fuerit, an in ordinario, an in Apostolico, quia, verbi gratia, inuenitur mortuus in fluuio, puteo, aut in deserto, & nescitur quo die, & mense obiit, nemo enim vidit eum mori, vel mane die 1. Jan. repertus est mortuus in lecto & nescitur, an obierit post mediam noctem, an ante. An tunc Beneficium censeatur vacare in mense ordinario, an in Apostolico, Et an Ordinarius possit illud conferre? Et difficultas procedit quando facta diligentia, & indagatione, sciri non potest in quo mense Beneficium vacauerit, nam Episcopus, antequam prouideat de Beneficio vacante, inquirere debet in quo mense vacauerit, ut sciat, an ad se, an vero ad Papam prouisio pertineat, alias male faceret, & si forte vacasset in mense Apostolico, violaret alternatiuam, ut in d. Pistorien. infra adducta, d. n. 739.

528 In casu autem dubij, & quando facta indagatione constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit, videtur posse Episcopum illud conferre, nam in casu dubij praesumendum est pro Episcopo, ex quo ad eum spectat prouisio omnium Beneficiorum suae Diocesis de iure communi cessantibus reservationibus, ut supradictum est in principio nu. 52. quo iure priuari non debet non constando d. reservationes, & confirmatur, nam illa interpretatio est fauorabilis, per quam fit redditus ad ius commune l. si vnus § pactum, ne pateret ff. de pactis, & ibi Ias. n. 6. cum aliis, praeterea in dubio facienda est interpretatio pro non reservatione, nam in dubio fa-

uendum est ordinariae collationi, & iurisdictioni, quae fauorabilis est, Staphil. de literis gratiae in praefatu. ne n. 16. & Mandos. conf. 11. n. 45. & 8. ex glos. in cap. 1. de rescriptis. in 6. verb. processus circa fin. & in Clement. 2. de off. ord. verb. nolimus, quam dicit notabilem, Abb. in c. si quis contra. de foro comp. n. 4. & referuatio est odiosa ut supradictum est à n. 66. & per istam interpretationem non fit graue praedictum Papae, qui concurrat cum omnibus Ordinariis, & alias fieret graue praedictum Ordinario priuando eum sua prouisione, Gonzalez §. 4. proom. n. 21. quae ratio procedit in quolibet Ordinario, & c. nec obstat Clementina 1. vers. ne uero, ut lite pendente, quia loquitur in casu speciali, in quo constabat fuisse litem super Beneficio, cuius ratione Episcopus erat impeditus prouidere de iure communi, ut in c. 1. & 2. ut lite pendente in 6. & referuatio c. 2. de Praeb. in 6. de qua dubium erat an intraret tanquam clausa in corpore iuris est fortior, ac fauorabilior, & c. ut per Gonzalez d. gloss. 11. d. n. 44.

Sed ait Gonzalez ibi ex num. 26. & quod tali casu actor succumbat, siue fuerit prouisus Apostolicus, siue Ordinarius, & possessor est absolendus, ex Putteo decision. 207. & 266. lib. 3. nam, cum sunt partium iura obscura, contra petitorem iudicandum est, & retinenda uersio commodum de interd. cap. 2. de probatio. cap. inter dilectos in fin. de instrumen. regul. cum sunt partium 11. in 6. Mascard. conclusio 1200. cum aliis, & actore non probante, reus debet absolui. l. qui accusare C. de edendo. c. unico. vers. cum enim, ut Ecclesiastica Beneficia. Mascard. conclusio 36. quod etiam procedit in causa Beneficiali, nam, licet reus non doceat de iure suo, adhuc vincere debet, & dari ei sententia absolutoria, ex non iure actoris Felin. in c. olim. de rescriptis. n. 9. & 10. Caputaquien. decis. 174. n. 6. part. 2. & 133. part. 3. cum aliis, neutro tamen possidente, obinebit prouisus ab Ordinario supposito, quod eius prouisio sit anterior prouisione Papae, quia Ordinarius, & prouisus ab eo fundat intentionem suam de iure communi, & onus probandi reservationem ratione mensis spectat ad prouisum Apostolicum, se fundantem in vacatione in mense Apostolico, cum hoc sit suae intentionis fundamentum, Rota decis. 46. parte 2. diuersorum cum aliis, haec Gonzalez.

Cuius quidem sententia mihi non placet, quatenus ait, quod tunc prouisus Ordinarius succumbet, si prouisus à Papa de illo Beneficio tanquam vacante in mense Apostolico possit let, nam, cum in praedicto casu, ubi constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit praesumatur pro Ordinario & ius commune pro eo faciat, ut dictum est, prouisus ab eo habens hanc praesumptionem iuris pro se habet suam intentionem fundatam, & transfert onus probandi in aduersarium etiam existentem in possessione, Alciatus de praesumpt. 3. parte nu. 2. & ibi addit Mandos. reg. 4. quaest. 1. nu. 4. & regul. 12. quaest. 7. num. 4. Couarr. lib. 2. vari. cap. 6. num. 1. Mascard. quaest. 17. d. n. 6. & conclus. 1227. & Pacian. eodem tract. de probatio. lib. 1. cap. 12. & ubicumque ius commune pro aliquo facit, & pro eo praesumit, istius modi iuris praesumptio onus in reum probandi transfert, Mascard. d. quaest. 17. num. 9. & ipse Gonzalez supra n. 47. ait, quod qui habet pro se ius commune, ut in proposito, dicitur habere plenam probationem quamdiu aliqua exceptio contraria plene probata non repellitur cum Bar. in l. admonendi num. 50. Ripa nu. 112. ff. de iure iurati. Putco dec. 101. n. 1. lib. 2. & Rota

& Rota *decif. 522. n. 4. p. 1. diuersi*. & quod præsumptio iuris relict probandi onus in aduersarium, & quo ad hunc effectum æquiparatur quasi possessioni, quæ & ipsa transfert onus probandi in aduersarium, dicit Menoch. *de præsumptione lib. 1. quæst. 33. a numer. 2.* & præsumptio iuris est vera, & liquidissima probatio, Alcia. *n. 3. & Corian. supra Malfard. d. conclusionem 1227. num. 11.* Menoch. *supra quæst. 36. a n. 3.* Rota *decisione 4. n. 21. parte 2. diuersorum*, González § 7. *proem. num. 141. & glos. 43. n. 91.* & Valasius *de iure emphyt. quæst. 7. n. 33.* vbi docet probationem per legis præsumptionem sufficere, etiam vbi requiritur probatio per scripturam. Et possessio non transfert onus probandi in aduersarium, quando est aliqua præsumptio contra possidentem, Malfard. cum communi. *d. conc. 1200. n. 69.*

⁵¹ Nec obstat *d. decif. 1. Putei 207.* vbi dicitur, quod prouiso per Ordinarium agenti contra prouisum Apostolicum possessorem incumbit onus probandi Beneficium vacasse de mense ordinario, quia non loquitur in casu proposito, quando constare non potest in quo mense Beneficium vacauerit, sed quando de eo constare potest, & contrahitur, cui incumbat onus probandi mensem vacationis Ordinarium vel Apostolicum, an prouiso per Ordinarium, qui est actor, an prouiso Apostolico reo, & possessori non petenti nisi absolutionem?

⁵² Ex quibus prædicta t. resolutio procedit, non solum quando prouisio Ordinarij est anterior, sed etiam quando est posterior prouisione Apostolica, quæ fundatur in reservatione, & vacatione in mense Apostolico, & non iure præuentionis, quicquid dicat González *d. glos. 11. num. 34. 40. & 43.* nam, cum prouisio Apostolica fundetur in reservatione, corruit non stante, aut non apparente reservatione, ac impedit subsequenter prouisionem Ordinarij iuxta prædicta *num. 17.* nam de non stantibus, & non apparentibus idem est iudicium, vt est vulgare. Nec prædictis Tobest capitulum, si a sede Apostolica de Præben. *lib. 6.* de cuius materia late González. § 3. *proem. num. 50.* nam solum procedit vbi constat de prouisione, aut etiam reservatione Papæ concurrente cum prouisione Ordinarij, & dubitatur de anterioritate, in proposito autem non constat de reservatione, quamuis vbi in ipsa die acceptationis recognita alternatiuè vacaret aliquod Beneficium, & non posset constare, an esset Prior vacatio, an acceptatio, & consequenter, an Beneficium vacaret in mense Ordinarij, an Apostolico, recte procederet d. capitulum, si a sede Apostolica, vt ait González *glos. 65. num. 18.* quia tunc primo, & principaliter dubitatur de anterioritate vacationis, aut acceptationis, conducit *decifio Guidoboni 112. in*

⁵³ *manuscriptis*, t. vbi habetur, quod, cum ageret fabrica S. Petronij contra Joannem possessorem bonorum cuiusdam defuncti eo prætextu, quod ad se bona pertinerent vigore statuti Bononiensis, quod bona decederent ab intestato non habentium agnatos, vel cognatos usque ad quintum gradum, deueniant ad fabricam S. Petronij, dubitatum est, an incumbere onus probandi lo. se esse cognatum, vel agnatum intra quintum gradum, an fabricæ, non extare aliquem infra dict. gradum? & Domini tenuerunt incumbere onus probandi lo. etiam, si esset possessor, quia fabrica habet fundatam intentionem ex statuto allegando negatiuam quod non extet aliquis intra d. gradum per glossam in l. cum de lege. ff. de probat. & quod decesserit intestatus, præsumitur, nisi doceatur testamentum, quia concedere testamentum,

est quod facti, quod non præsumitur, qui autem ex aduerso dicit se esse cognatum, vel agnatum intra quintum gradum, cum sit facti, debet illud probare, alias succumbit propter statutum, quod vocat fabricam. Ita resolutum est 30. Octob. 1553. coram D. Capisuto.

Nec obstat t. quod ait González *glos. 43. num. 95.* (vbi *num. 99.* refert *d. decisionem Putei 207. & 266.*) quod quando quis tenetur vt actor probare aliquid, in quo se fundat, tunc non sufficit iuris præsumptio, sed requiritur aliunde probatio, citans Achillem de Grassis *decif. 1. de probat. num. 1. & 2.* Cæsarem de Grassis *decif. 176. alias 1. qui filij sunt leg. n. 17. & 18.* quia id est falsissimum, & contra receptas doctorum sententias, vt ex adductis patet, nec dictæ decisiones id probant, nam *decifio Achillis*, quæ est 165. in ordine dicens, quod doctrina communis, quod quis præsumatur viuere vsque ad centum annos, non suffragatur illi, qui tenet probare pro fundamento intentionis suæ aliquem viuere, quia tunc necesse est plene probare vitam, ex Alex. *conf. 27. vol. 7.* ex eo quidem procedit, quod vere non sit iuris præsumptio quem viuere vsque ad centum annos, vt tenet Alcia. *de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 44.* Mandos. *reg. 19. de infirmis quæst. 6. a n. 5.* Pinel. *in l. 2. C. de res. cind. vend. 3. par. numero 33.* Paz in *praxi. 3. par. 1. tom. 10.* Pacianus *de probat. lib. 2. capitulo 7. & 8.* & Ioan. Gutierrez *præcl. lib. 2. quæstione 7. numero 8.* & ita etiam procedit d. *decifio Cæsaris de Grassis, num. 17. & 18.* quæ allegat *decisionem Achillis*, quando non est vera, & firma legis præsumptio, vltra quod ibi nihil resoluitur. Et facit quod dicitur supra *num. 356.*

Quærit etiam circa prædicta t. verba González, *536 d. glos. 11. ex num. 48.* quid erit, si aliquod Beneficium vacat in mense ordinario, & Ordinarius non confert illud in ipso mense, sed ingresso iam mense Apostolico, an ex eo, quod vacatio durauit, ac intrauit in mensem reservatum, sit d. Beneficium reservatum, nec ne? In qua quæstione multa adducit, & expendit, cum tamen ea parum habeat dubitationis, & sic nullus nunquam de ea dubitauerit, nec sic in Rota disputata, licet quotidie contingat, vt ipse dicit, tandem a. n. 53. resoluit, d. Beneficium non esse reservatum. Et ita sine dubio tenendum est, quia regula nostra dumtaxat reservat Beneficia vacatura in mensibus Apostolicis, & d. Beneficium non vacauit in mense Apostolico, sed ordinario, quamuis eius vacatio duret vsque ad mensem Apostolicum. Secundo quia regula loquitur de tempore, & initio vacationis, scilicet quando contingit obitus possessoris Beneficij, seu alius modus vacationis, non autem de continuatione ipsius vacationis, vt constat, tam ex mente, quam ex verbis regulæ, ad quod faciunt illa verba, *de mense, in quo vacauit.* De mente etiam clare constat, cum Papa velit partiri menses inter se & Ordinarios, ita quod Beneficia de nouo vacatura in 8. aut 6. mensibus sint reservata Papæ, Beneficia vero de nouo vacatura in aliis quatuor, aut 6. mensibus spectent ad prouisionem Ordinarij, & alias non esset bona partitio, si Episcopi non possent prouidere Beneficia in suis mensibus vacantia, postquam intrasset menses Apostolicus, cum tamen Beneficia semel vacantia in mense Apostolico, & sic semel reservata semper remaneant reservata. Et confirmatur ex regula 2. Cancellariæ, vbi, quia Papa vult reservare Beneficia non solum de nouo vacatura, sed etiam, quorum vacatio durat

se de Episcopali vacante, dicitur, *quomodocumque vacant, & vacabunt in futurum*. Et facit etiam extravagans ad regimen de *Præben.* post principium in illis verbis, *nunc apud sedem Apostolicam vacantia, & in posterum vacatura*, quæ etiam verba ponitur in §. ac etiam per obitum. Vnde apparet, quod quando Papa vult referuare etiam Beneficia vacantia, seu quorum vacatio durat, id expresse declarat, quasi aliud sit Beneficium vacasse, & durare vacationem, & aliud in posterum vacaturum, quod intelligitur de nouo, nisi sublata materia, aut ratio aliud importet, vt in casu *cap. si postquam de Præben.* in 6. vbi gloss. & D. & Puteus *decis.* 48. lib. 3. aut nisi Beneficia vacatura absolute referuentur non dicendo tali tempore, seu à tali tempore, seu tali loco, aut modo vacatura, & sic procedet sententia Simonetæ *quæstione* 74. quam sequitur Mand. *reg.* 26. in *præfatione*, numero 3. & 4. & *regula* 32. *quæstione* 3. à numero 2.

337 Vnde inferitur, t quod Beneficia vacantia, sede Apostolica vacante, in mense alias Apostolico, non referuantur per superuenientem regulam mensium noui Pontificis, licet adhuc vacent. Ex quo regula solum referuat Beneficia vacatura, & non vacantia, in quam sententiam procliuor est González §. 1. *proem.* ex num. 60. vbi istam quæstionem tractat, & vide dicta supra à num. 440. & infra num. 646.

338 Rursus circa prædicta t verba quærit González, d. *gloss.* 11. ex num. 79. de alia quæstione, quæ nullam habet difficultatem, nec fere dubitandi rationem, Quod si eadem Beneficia vacent pluries in mensibus Apostolicis, an post primam vacatione referuatio regulæ locum habeat; Et multis pro parte neg. adductis, tandem resoluit contrarium, cum Calder. *conf.* 10. de *Præben.* & Simon. 9. 3. non obstante regula l. *boues*. §. *hoc sermone de verborum signif.* quoniam eadem ratio militat in secunda, & vltioribus vacationibus, quæ in prima, & quia regula nostra referuat omnia Beneficia in mensibus Apostolicis, quocumque modo vacatura, & sic quocumque modo vacent, siue prima vice, siue pluribus, intrat referuatio, Præterea, quia regulæ nostræ referuatio est per viam legis generalis. Item quia quando in dispositione assignatur certum tempus, non solum comprehenditur primus actus, sed etiam omnes illo tempore contingentes; insuper, quia per primam vacationem non satisfit menti, & intentioni Papæ referuantis. Vltius, quia versamur in materia de sui natura reiterabili, vt est vacatio Beneficij, quæ sunt limitationes de *reg.* §. *hoc sermone* adductæ per Feli. in c. 2. de *renga.* & *pace*, num. 4. Tirac. in d. §. *hoc sermone* Ant. Gab. *conc.* 2. de *legib.* & alios relatos per González *supra*.

339 Quinto circa illa verba vsque t ad *sue voluntatis beneplacitum*, circa quæ multa cumulat de more González *gloss.* 12. non satis ad propositum videnda sunt per nos breuiter dicta supra à num. 446. & infra circa verba, *dispositionis sue*, à num. 643.

340 Sexto ex illis verbis, t *extra Romanam curiam* notandum est Beneficia vacantia in Romana curia, de quibus supra à num. 68. non includi in referuatione huius regulæ, cum per eam solum referuentur Beneficia extra Romanam curiam vacantia eo quod Beneficia in Romana curia vacantia non egent referuatione huius regulæ, cum semper, & quocumque mense vacent, sint referuata principaliori, & potentiori, fortiori que referuatione in corpore iuris

clausa *ca. 2. de Præben.* in 6. & de istis Beneficiis in Romana curia vacantibus, seu apud sedem referuatis ad *cap. 2.* intelligenda sunt d. verba nostræ regulæ non autem de aliis Beneficiis referuatis, quæ non possunt dici vere, & proprie vacare in curia sed ad summum tantum large, & improprie, vt dictum est num. 88. & sic bene includuntur in referuatione huius regulæ, nec id est inconueniens, cum possint concurrere duæ, pluresve referuationes in eodem Beneficio eodem tempore, & vnum Beneficium pluribus referuationibus possit esse obnoxium, vt dicitur infra *cap. 3.* num. 141. & tradit González *gl.* 13. à numero 81. quamuis idem González *ibi* ex numero 63. teneat d. verba etiam de omnibus aliis Beneficiis referuatis intelligi, ita vt regula nostra de nouo non referuet illa Beneficia quæ iam sunt referuata, cum excludat Beneficia in Romana curia vacantia, & omnia Beneficia referuata dicantur vacare in curia, vt antea dixit, & quod referuatio regulæ nostræ locum non habeat in Beneficiis alias referuatis, ait etiam González *gloss.* 5. §. 8. nu. 61. & in *aliis loc.* Quod non est verum ex dictis, bene verum est, t quod regula nostra de expressione mensis vacationis non habet locum in Beneficiis alias referuatis, quia in eis cessat ratio finalis regulæ, cum Papa solus de illis disponat. Mand. *de signatura gratia* tit. de *transf.* *versic.* an autem in *impetratione* Puteus *decis.* 25. lib. 3. quam refert González d. *gloss.* 13. num. 78. de quo Latius infra num. 668. vnde male ait idem González, d. *gloss.* 13. num. 91. quod, si regula nostra includit Beneficia alias referuata, esset necessaria expressio mensis. Quamuis de referuatione per regulam nostram inducta esset etiam facienda mentio, vt ibi ait ex Casaduro *decis.* nona numero 5. de *Præben.* Anea de Falcon. 4. *quæst.* *ne principali effectu* 44. Paris. *conf.* 13. §. nu. 8. lib. 4. Caputaquen *decis.* 85. §. 4. par. 2. Simonetæ *quæst.* 14. nu. 12. iuncta additione. & Mandosio in *locis* per eum allegatis. Sed id cessat ex clausula apponi solita *spirituali er.* & *generaliter referuatum*, de qua infra in par. *cap. 1.* nu. 30.

Septimo ex illis verbis, t *alias quam per resignationem*, notandum est Beneficia in quocumque mense resignata in manibus Ordinarij non esse referuata per hanc regulam, vt post hæc tradit González *gloss.* 3. ex num. 1. vbi citat Thom. Tribium in *decis.* Veneta. 34. sub num. 15. lib. 2. male tamen ait González *ibi* à num. 101. quod illa verba nostræ regulæ intelligantur tam de resignatione pura & simplici, quam de conditionali, & in fauorem, quæ fit coram Papæ, cum regula nostra indistincte, & generaliter loquatur, & sic generaliter fit de vtraque resignatione intelligenda, & etiam resignatio coram Papa facta, quæ inducit vacationem in curia, exclusa est per verba præcedentia, *extra Romanam curiam*. Et sic per ista verba solum excluditur resignatio facta coram Ordinario. Nec pro González facit Rotæ *decis.* 624. numero 1. lib. 3. par. 3. diuers. dicens, quod regula nostra excipit resignationes, idque, siue in curia fiant siue in partibus, cui consonat *decis.* 575. numero tertio & 4. & *decis.* 700. in fin. ead. 3. par. diuers. quia ibi non dicitur, quod resignationes factæ in curia excipiantur per dicta verba, *alias quam per resignationem*, vnde intelligenda decisio est, quod regula nostra excipit resignationes factas in curia per illa verba, *extra Romanam*, & resignationes factas in partibus per ista verba *alias*, quam per resignationem.

Ex quibus verbis apparet, t quod in quolibet mense

menſe anni poſſunt permutari Beneficia coram Ordinario, nam cum in permutatione Beneficia repugnentur cap. 1. de rerum permutat. in 6. ibi, *reſignatur*, & Clem. 1. eod. tit. ibi, *reſignata*, vere vacant per reſignationem, & ſic non comprehenduntur in reſervatione huius regulæ, tradit poſt hæc Gonçalez, d. glo. 13. ex num. 31. & quod permutatio, ſeu reſignatio ex cauſa permutationis, ſit vera reſignatio dicitur infra 11. par. cap. 3. n. 5. quamvis multi in his partibus hoc non aduertunt, & ob id expectant menſem Ordinarj ad faciendam reſignationem, ſeu permutationem coram Ordinario, ¶ aduertendum autem quod regula dumtaxat excipit reſignationem expreſſam, non vero tacitam, quæ ipſo iure fieri intelligitur, vt per aſſecutionem ſecundi Beneficij incompatibilis per contractum matrim. &c. vt recte declarat Gonçalez d. gloſ. 14. an. 62. quod tamen melius probatur ex dictis per nos infra 11. par. c. 3. num. 241.

Vnde in vacantibus ¶ per reſignationem non habet locum alternatiua, cum non ſint reſeruata per hanc regulam, quidquid dicat Zerola in praxi Epiſcopali 2. par. verb. *alternatiua* §. 1. qui tamen recte ait eam habere locum non ſolum in vacantibus per obitum, ſed etiam per aſſecutionem ſecundi incompatibilis per priuationem, matrimonium contractum, & Religionis ingreſſum, &c. ſiqu dem Beneficia ſic vacantia, quamvis dicatur reſignatio tacita, reſeruantur per hanc regulam, vt dictum eſt.

¶ Et quando per iſtam regulam ¶ reſeruentur ſimpliciter Beneficia vacantia in menſibus Apoſtolicis, videbatur poſſe tentari non comprehendere Beneficia reſignata ex cauſa permutationis in manibus Ordinarj ex dictis d. 11. par. cap. 4. a num. 38. cum Hier. Gabriel. conſil. 199. lib. 2. & alijs. Sed nihil omni- nus tunc comprehenderentur ex quo ſumus in reſeruatione generali ad deciſ. 1. de rerum permutatione in nouis, 2. dubio in ſi. Probum in cap. 2. de Prab. in ſexto, num. 14. & ſentire videtur Gonçalez d. gloſa 14. num. 50.

¶ Octauo ex illis verbis, *quocumque modo vacatura*, notandum eſt omnes modos vacationis (excepta vacatione in curia, & per reſignationem) includi in reſervatione noſtræ regulæ, qui eam non appoſitis illis verbis comprehenderentur. Aneas de Falcon. quæſtione 1. ſub n. 2. tradit Gonçalez gloſ. 15. n. 1. & 2. qui ex n. 3. ponit, & proſequitur modos vacationis Beneficiorum. De quibus vide per nos dicta infra 11. par.

¶ Secundo notandum eſt, ¶ quod regula noſtra non ſolum locum habet in vacatione de iure, & de facto, ſed etiam in vacatione de iure tantum, aut de facto tantum, vt late per Gonçalez d. gloſa 15. §. 1. & dixi ſupra numero 198. & ſequenti vbi vide.

¶ Tertio notandum eſt, ¶ quod cum Beneficium non dicatur vacare ex perſona habentis dumtaxat ius ad rem, verbis gratia per præſentationem, electionem mandatum de prouidendo, ſeu gratiam in forma dignum, collationem nondum acceptatam, vel alias, vt ſupra 4. par. c. 3. dictum eſt, non intrabit reſeruatione noſtræ regulæ, ſi habens ius ad rem ad aliquod Beneficium decedat in menſe Apoſtólico, ſed adhuc Beneficium vacat vt prius, & durat prima vacatio, & prouiſio ſpectat ad eum, ad quem prius ſpectabat, Gonçalez d. gloſ. 15. §. 2. a num. 1. circa quod vide ſupra dicta an. 278.

¶ Quarto notandum eſt ex d. verbis, ¶ *quod regula noſtra non procedit in Beneficijs Eccleſiæ non numerata, ſed receptiua*, vbi non eſt certus numerus Beneficiorum, quia regula reſeruat Beneficia vacatura, at iſta Beneficia nūquam vacant, ſed cum deſuncto expirant, & ceſſant, ac eſſe deſinunt, & cum Beneficiato extinguntur c. dilecto. 25. de Prab. & cap. ex parte de conceſſ. Prab. & ibi D. & dicimus infra 11. par. c. 2. n. 17. & ita poſt plurā pro contraria parte adducta reſoluit Gonçalez gloſa 9. §. 3. dicens in terminis ita fuiſſe reſolutum in vna Calagurritana Beneficij de Zenizeros 13. Octob. 1587. coram D. Pamphilo, quæ deciſio fuit confirmata in alijs pluribus cauſis, & ſignanter in alia Callagurritana Beneficij de Albania 22. Martij 1602. coram D. Seraphino, & ita etiam concludit Gonçalez dict. gloſa 15. §. 2. numero 19.

¶ Nono circa illa verba, ¶ *ad collationem, prouiſionem*. De quibus Gonçalez aliqua gloſ. 16. & 17. videnda ſunt dicta ſupra 1. par. cap. vlt. a num. 31. & 4. par. cap. 1. num. 3.

¶ Decimo ex illo verbo, ¶ *preſentationem*, & ſequenti- bus notandum eſt certum eſſe Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici, ſub hac reſervatione comprehendit nam etiam non facta particulari expreſſione Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici in reſervationibus comprehenduntur, Felinus in tractat. quando licet Apoſtolica, tertia limitatione, Palacios Rubios in libello de Beneficijs in curia vacant. §. 11. Caſſador. deciſion. 4. numero 2. de iure patronatus. Alaua de Concilijs, ſecunda parte, copit. 25. Mandos. regul. 1. Cancellar. quæſtion. 10. numero 5. Couarruias prædic. cap. 36. numero 5. Hoieda de incompatibilitate Benefic. capitulo ſi. numero 112. Granutius ad Simonetam quæſtione 9. numero 10. cum alijs, & a Legato à latere conferri poſſunt, vt infra capitulo 3. a numero 17. ex quibus etiam in gratia, ſeu impetratione Beneficij, non eſt neceſſaria mentio iuris patronatus Eccleſiaſtici, vt per Seluam de Beneficio 3. parte quæſtione 11. 12. qualitate 3. 4. & 6. Fallentia, numero 22. & 23. & poſt hæc tradit Gonçalez gloſa decima octaua, a numero 6.

¶ Illud autem eſt ius patronatus ¶ Eccleſiaſticum, quod, licet originem habuerit ex patrimonio laici, fuerit tamen vel ab initio, vel poſtea fundacione, teſtamento, donatione, aut alio quouis titulo in Eccleſiam tranſlatum, aut in Capitulum, ſeu Collegium Eccleſiaſticum Canonicorum regularium, aut ſecularium, vel in aliquam perſonam Eccleſiaſticam ratione Eccleſiæ, Dignitatis, aut Beneficij, & tandem, quod competit Eccleſiæ, vel ratione Eccleſiæ, cap. unico. §. ſi. de iure patronat. in 6. Felinus ſupra 6. limitatione, Hieronym. Paulus in præctica Cancellar. verſiculo in cauſa mea. Maioricens. Rochus de iure patronat. verbis ius quæſtione 7. numero 14. Lamber. eodem tractat. libro 1. quæſtion. 1. art. 8. Rebuffus in praxi tit. de præſentatione. num. 5. & 7. & 3. parte ſignatura verb. nec non iuris patronatus num. 8. Creſcen. deciſ. 3. de iure patronat. Duarenus de Sacris Eccleſiæ miſterijs lib. 5. cap. 4. Mandos. numero 6. & Couarrias 2. & 5. vbi pro- xime Did. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. gloſa 1. 1. Spino de teſtament. gloſ. 4. numero 16. Flaminus Pariſius de reſignatione lib. 2. quæſtione 4. numero 39. & Gonçalez ſupra num. 5. cum alijs, & fuit vtrunque reſolutum in vna Valentina Beneficij ¶ 26. Martij 1593. coram D. Orano, vt in ſequenti deciſione fuiſſe reſolutum præſentationem factam per Abbatiffam, & Moniales Sanctiſſimæ Trinitatis, de perſona Petri Laga-
Cc 3

ARCLIA
de
conf.

VII
15

na ad Beneficium SS. Matthei, & Lucia situm in Parochiali Ecclesia S. Iohannis de Mercato, non intrare, quia licet admittatur illud esse iuris patronatus ex dotatione Matthei Aragno cuius Valentini, nihilominus, cum translatus fuerit in Abbatissam, & Moniales Sanctissime Trinitatis, dicitur ius patronatus Ecclesiasticum, & Ecclesiasticum, cap. unico. §. ultimo de iure patr. lib. 6. cum traditis per Covarruviam libro pract. q. ca. 36. nu. 5. versiculo secundo erit illud observandum, & in consequentiam, quia vacavit de mense Maij, anni 1591. sub regula Cancellaria reservatoria octo mensium comprehensum, quod tunc certum est, non licuisse Abbatissae, cum Monialibus ad illud presentare cap. cum dilectus de iure patron. non obstanti in contrarium contra provisionem Andrea de Dueta, quia cum sit reus, & possessor, sufficit sibi per non ius actoris venire, Rota dec. 4. de re iudic. in novis cum similib.

555 Et in causa Salamantina t Capellania del voto 5. Jul. 1593 coram D. Pamphilio, de qua infra num. 599. fuit dictum Capellaniam de qua ibi, quae vacavit in mense Maij uti iuris patronatus Ecclesiastici esse reservatam.

Vnde Gambarus de offic. Legati lib. 3. numero 416. & segg. cum Mariano Socino in repetit. cap. de Monachis, de Prabendis. ait, quod si laicus patronus ex fundatione efficiatur Religiosus, tale ius patronatus sit Ecclesiasticum, quia per talem ingressum omnia acquiruntur Monasterio, authentica ingredit. Cod. de Sacris Ecclesiis, & sic ius patronatus transit in Monasterium, Lambert. l. p. 2. lib. 9. 2. artic. 11. num. 12. quod tamen solum procedit durante vita Monachi, ubi ius patronatus iure sanguinis deferitur in posteros, & illi adfunt ex Probo ad Monach. in rubrica de iure patron. in 6. num. 2. & nu. 418. & segg. ait idem Gambarus, quod si aliquis Episcopus ex largitate fidelium obtinens Comitatum, vel Ducatum, in quo exercet iura temporalia, ut Dominus temporalis, (Vt verbi gratia Episcopus Palentinus, qui est Comes Periniae, & Episcopus Oueren. qui est Comes Nuruennae) habeat ratione huius Comitatus, vel Ducatus ius patronatus, iudicabitur Ecclesiasticum, quia cum Comitatus sit Ecclesiae & ius patronatus Comitatus, ergo ius patronatus est Ecclesiae. Praeterea istud ius patronatus habet causam à Comitatu, vel Ducatu, qui est Ecclesiae, ergo ipsum est Ecclesiae, unde etiam inferitur contra Valasum consultatione 163. ad fin. 2. part. quod ius patron. spectans ad Prioratum est Ecclesiasticum, licet ipse Prioratus sit iuris patronatus laici.

556 Vnde etiam ius patronatus t spectans ad laicos religiose viuentes, & portantes habitum religiosum, & gaudentes privilegio fori, & Canonis, ut sit benigna, est Ecclesiasticum, Rota dec. 8. de iure patron. alias 332. in antiquis. Felix supra limitatione 4. qui inde inferit ad ius patronat. spectans ad illas de 3. ordine D. Francisci, non ut singulas, sed ut uniuersas, quod sit Ecclesiasticum, sequuntur Selua d. 9. 11. 3. p. d. num. 23. Rochus d. verb. ius numer. 17. I. amber, d. li. 1. 9. 1. artic. 10. & Gigas de pensio 9. 24. n. 5. Mascard de probat. conclus. 960. nu. 2. 6. & 8. & facit quod tradit Suarez 5. tom. de censur. disputat. 22. section. 1. & hinc etiam ius patronatus spectans ad magistros, seu milites ordinum militarium, ut D. Iacobi, Calatraua & Alcantara, & c. etiam coniugatos ratione magistratum, aut praepetorum, seu commendarum erit Ecclesiasticum, Mascardus ibi num. 3. 4. & 5. ad quod faciunt dicta supra part. 1. cap. 4. & est declaratio S. Congregationis Concilij, Lusitanen. infra adducta

9. p. cap. 2. numer. 263.

Sed quamuis ita certum, t & receptum sit Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici comprehendendi in hac, & aliis reservationibus, tamen non seruatur in Hispania, praesertim in his Regnis Castellae, imo indifferenter Beneficia iuris patronatus, etiam Ecclesiastici ad presentationem patronorum prouidentur in partibus, in quocumque mense vacauerint, ut videmus quotidie. Qua obseruantia, ac consuetudine supposita dubitatur, an ex ea defendi possit, id licere, non obstante hac reservatione, & aliis quasi vsu non receptis aut abrogatis in Beneficiis iuris patronatus Ecclesiastici ad notata per Felin. in cap. 1. de treuga, & pace, & alios infra referendos 11. parte capit. 5. numero 150. quod lex vsu non recepta non ligat, & in capit. finali de consuetudine.

Sed ista doctrina non videtur t posse applicari regulis reservatorij, quae licet sint per modum legis Sarnen. de annali. questio. 23. & in eis procedatur per viam legis uniuersalis, Puteus decisio. 164. sub numero 5. libro 2. Rota in Calagurritan. Beneficij de Arcaya infra adducta numer. 560. tamen reuera nihil aliud sunt, quam auocationes quaedam prouisionis Beneficiorum per Papam ad se factae, ut patet ex diffinitione reservationis, de qua per Aneam de Falcon. questio. 1. principali. Simonetam, seu potius additionatorem questione 1. numero 1. Mascard. conclusio. 1276. numero 1. & nouissime per Gonzalez gloss. 5. numero 19. & gloss. 31. à numero 1. & per eas quasi protestatur papa contra inferiores, ne villo modo se intromittant in prouisione, & dispositione Beneficiorum per illas reservatorum, & omnino eis adimit facultatem prouidendi, & disponendi de illis, velint nolint, recipiant, vel non recipiant, cum decreto irritante, ex quo magis declaratur enixa eius voluntas, & tollitur obseruantia, & consuetudo in contrarium ad probum in Monachum in ca. rib. qui de rescriptis in 6. sub numero 8. Ant. Gabriel. de clausulis conclusio. 3. à num. quarto. & alios infra relatos cap. quarto. num. nec refert, quod non faciat mentio, & derogatio obseruantiae, & consuetudinis praeterite iuxta cap. 1. de constitutione in 6. quia illa non est vilius considerationis stante interpretatione per singulos pontifices renouantes regulas, ut alias supra dictum est nu. 454. & infra num. 677. nec illa vnquam potuit introduci stante d. decreto irritante, iuxta dicta. Et praeterea papa reservando generaliter derogat omnibus iuribus, & statutis, seu consuetudinibus, & tollit omnem potestatem conferendi, ut cum Ioanne de Lignano dicunt Domin. numero 3. & Francus 6. in cap. fin. §. in Prabendis. de consuetud. in 6. Mandos. reg. 4. questio. 7. numeri 2. & Rota in Bononiensi supra adducta. num. 452. in 1. difficultate.

Sed rursus dubitatur (t esto quod Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici cadant sub hac reservatione, & aliis an secus) sit, quando sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, verbi gratia consanguineis fundatoris, aut filiis patrimonialibus, vel quae magistris, aut Doctoribus sunt conferenda ex consuetudine, fundatione, & c. In quo prima sententia est, ista Beneficia cadere sub reservationibus generalibus, quia verba reservationum eis conueniunt, & maxime nostrae regulae, quae reservat omnia Beneficia qualitercumque qualificata, nec per reservationem aufertur ius illis, quibus sunt debita, nam cum reservatio sit generalis, &

lis, & non in fauorem certæ personæ, potest Papa illis conferre.

Ita tenuit Rota in vna Placentina Portionis de anno 1544. apud Puteum decif. 164. lib. 2. vbi respondetur doctrinæ glossæ fin. in ca. cum in Ecclesiæ de Præbend. in 6. quæ ait, quod Præbenda alteri ex consuetudine debita, puta Magistro, non debeatur expectanti.

Respondetur inquam, quod loquitur in gratia de vacaturo ad fauorem certæ personæ, & c. idem tenuit Rota in vna Tirafonen. iuris præsentandi, & inualiditatis præsentationis 19. Ian. 1583. coram D. Roubustio, vt in sequenti decisione, Fuit resolutum quod præsentatio cap. Ecclesiæ Tirafonen. fuit nulla, quia Beneficium vacauit in mense reseruato, & regula reseruatoria octo mensium capite etiam ista Beneficia, etiam quod sint debita certo generi personarum, vt Papa, & non alius conferat illa dictis personis, vt per Puteum decision. sexta. de mense, & latius decision. 164. libro secundo, refert Ant. August. in eadem regula de mense numero quinto, prout Papa prouidit in casu isto personæ habenti qualitates Bullæ Alexandrinæ, qualitas enim ista, quod conferatur istis personis, non contradicit reseruatori, sed tuerit ius illarum partium, vt illis dicantur debita ista Beneficia, Sarnen. de iure quæ sita quæstion. prima, & ideo ista causa debet asseruere reseruaciones iuxta limites illius, quia limitata causa limitatum producit effectum, & sic quoad ipsas personas tantum comprehensas dicit. Bulla, vt Papa solus possit illis prouidere, & non alius. Nec mouebant Domini clausula, non obstantibus reseruacionibus, quia recipiunt interpretationem à principali dispositione, scilicet ad effectum prouidendi illis personis, & sic, vt illa Beneficia non conferantur aliis, non autem, vt Papa non possit illis quouis modo prouidere præueniendo, aut reseruando, præsertim, cum Papa non dicat, etiam per nos, nec placebat dec. ex aduerso adducta, quia est defectuosa, & accephala, considerabant etiam Domini, quod clausula ille exequutus, de reseruacionibus sunt intelligenda, & referenda respectu, singula singulis, vt sint conferenda per Ordinarios istis personis vbi non adsunt reseruaciones, & per Papam, vbi sunt reseruaciones, quia qualibet dispositio recipit passivam interpretationem à iure communi, & ista clausula regularum reuocatoriæ istarum facultatum conferendi reseruato sunt prægnantes, & appositæ in legibus vniuersalibus, quæ capiunt omnia, nec facit Concilium Tridentinum, quia unus de præsentatione patroni, & institutione Ordinarii, quæ nulla sunt cum sint Clericorum, & comprehensa sub reseruacione, & non est necesse disputare de prouisione Papæ, & de illius validitate, quia sufficit, vt obtineat per non ius auctoris, ultra quod Concilium in casu isto non intrat, vt per informantes, sed hoc est ex abundanti, idem fuit dictum in alia Tirafonen. Vicariæ 13. Oct. 1595 coram Vltia infra adducta 9. p. c. 2. n. 309.

Et idem tenuit Rota ¶ loquens in Beneficiis patrimonialibus in vna Calagurritana Beneficij de Arcaya 28. Iun. 1591. coram Illustri. ssmo Seraphino, vt in sequent. decif. fuit resolutum, iustificatum fuisse gratiam D. Petri, nam quantum ad Clericatem legitimam, & quod est filius patrimonialis loci, de quo agitur, hac omnia probantur per testes bene deponentes de publica voce & fama, & communi reputatione: item quod valor Beneficij non excedit 24. ducatos, probatur per eandem publicam vocem, & famam. Puteus 29. lib. 1. primo, item satis probatur valor obtenti, in quo minor probatio etiam de auditu simplici sufficit, iuxta stylum Dominorum, obitus etiam Francisci vltimi possessoris

probatum concludenter, item vacatio per eius obitum ex confessione partis aduersæ, & in hoc nulla adest difficultas: maior versatur difficultas circa pertinendam collationem, nam prouisio facta est tanquam de reseruato, & sumus in Ecclesiâ numerata patrimoniali, in qua non videntur habere locum reseruaciones ex traditis per Couarr. pract. quæstion. c. 36. numero quarto versic. similiter, si Beneficia patrimonialia, maxime stante Bulla Alex. VI. quæ in pluribus causis fuit allegata, quæ excludit generaliter omnes reseruaciones, verum quicquid ipse dicat, Domini censuerunt, hæc Beneficia cadere sub reseruacionibus generalibus, cum verba reseruacionum eis conueniant ad Fel. in c. postulasti, n. 5. de rescr. etiam ea comprehenduntur sub indultis Cardinalium, vt per Puteum dec. 163. li. 3. Caputaz. dec. 66. p. 1. & decif. 89. p. 2. unde à fortiori debent comprehendere in reseruacionibus generalibus, præsertim vacationis in curia, quæ est clausa in corpore iuris. c. 2. de Præb. in 6. cum in his procedatur per viam legis vniuersalis Calder. confi. 11. de priuileg. Inola in Clement. 1. vltimo not. de sepul. & fuit alias discussum, licet non p. ene resolutum in vna Calagurritana de Apodaca 30. Mart. 1590. coram R. P. D. meo Orano non obstat Bulla Alexandri, quia præterquam quod non est producta in forma probanti, quæ exceptione alias fuit reiecta in vna Calagurritana de Cenicero 1. Aprilis 1588. non comprehenditur reseruatio per vacationem in curia, quæ nunquam venit sub generali dispositione, in qua fit mentio reseruacionum, vt per Francum in dc. 2. num. 3. de Præbend. in 6. Aeneas de Falcon. de refer. uat. 4. quæstion. 43. effectus, nec obstat D. Petro statuum numeri super ascensione eorum, qui cepti sunt beneficiarij, quia ante oppositionem aduersariorum, & sententiam pro eis latam ab Ordinario, non dicitur aliquod ius quæsitum in Beneficio, adeo quod neque de huiusmodi oppositione est facienda mentio, vt tradit Cassad. dec. 18. de Præbend. quare non est huius rei habenda ratio, maxime stantibus decretis irritantibus in reseruacionibus apposis, & ita conclusum gratiam D. Petri esse canonicandam. Idem etiam tenuit Rota in alia Calagurritana Beneficij de Apodaca 20. Maij 1596. coram D. meo Corduba Episcopo pacen. in qua fuit resolutum, Didaco Inniguez ad indicandum Beneficium, nam eius gratia est anterior alia Martini, & iustificat. & ideo canonicanda. c. super eo. de offic. deleg. c. tibi, qui de rescr. in 6. & c. nec obstat Motus proprius Sixti V. per quem concedebatur facultas Ordinario conferendi huiusmodi Beneficia, seruata forma in eo contenta, quia ille non comprehendit Beneficia reseruata, vt fuit dictum in illa Calagurritana de Ariola 24. Ianuarij præteritis coram D. Penna, de reseruacione autem manifeste apparet, cum Beneficium vacauerit de mense Ian. qui est reseruatus. Apertissimi autem iuris est regulam reseruatoriam octo mensium comprehendere etiam Beneficia certo generi personarum debita. Puteus dec. 164. n. 1. lib. 2. & fuit resolutum in de Tirafonen. iuris præsentandi 27. Ian. 1583. coram Reuerendissimo Oriolen. ultra quod constat de alia reseruacione respectu familiaritatis Didaci defuncti, quæ durat etiam defunctio Papæ extrauag. ad Roman. de præbend. inter communes, Simoneta de reseruato. q. 57. cum aliis, & hæc sententiam sequitur Flam. Paris. de reseruacione Benefic. lib. 2. q. 12. n. 6.

Secunda sententia est in contrarium, ¶ scilicet quod reseruaciones non capiant ista Beneficia debita certis personis, seu certo generi personarum. Ita tenet Aeneas de Falcon. per glossam in d. c. cum in Ecclesiâ 3. quæstione principali, num. vigesimo secundo, vbi ait, quod beneficia, quæ vigore consuetudinis

vel statuti debentur alicui, puta Magistro, vel alteri non comprehendatur in reservationibus, & refert Puteus *decis.* 235 libro 2. n. 2. sequitur Menochius *consil.* 234. numero 18. libro 3. *Cour. praci. cap. trigesimo sexto numero 4. vers. similiter, si Beneficia patrimonialia*, loquens de Beneficiis patrimonialibus, & Canonicatibus, qui Theologis magistris, & iuris Pontificij Doctoribus ex electione sunt conferenda, qui tamen ait opinionem istam dubiam esse, quoad hæc patrimonialia Beneficia, & Canonicatus propter verba reservationis *cap. 2. de Præbend. in 6.* de qua ibi loquitur, quæ adeo generalia sunt, ut hæc Beneficia comprehendere videantur, propterea se lectorem admonere hac in controuersia, quod diligenter obseruet, quod praxi receptum fuerit, & quod sit Christiane Reip. ac ministerio diuino conducibile, si quidem admodum conducit hæc Beneficia non comprehendere illis reservationibus, &c. Et tenuerat Rota in vna Casaraugustana Canonicatus & Præbendæ Alcanicij coram D. Fantucio 13. & 27. Ianuarij 1553. in qua fuit resolutum. *Regulam reservationum 8. mensum, si et comprehendat Beneficia iuris patronatus ex priuilegio, tamen non comprehendere Beneficia iuris patronatus debita ex priuilegio filijs patrimonialibus, quia quotiescumque sunt debita Beneficia certis personis, comprehenduntur sub regula, & quia equitas id suadet, ut inuentur alij ad erigenda similia Beneficia.* Ut apud Verallum *decis.* 315. & 316. libro 1. in manuscriptis. Et nouissime hanc sententiam sequitur Zerola in *praxi Episcopali. 1. parte verbo Beneficia. §. 3. dicto 8. & verbo Præbenda Theologalis. §. 4. dicens Beneficia, quæ aliquas qualitates, seu certa onera habent iniuncta, ut Præbendas Theologales, ut in Concilio *sess. 25. c. 5. de reform. non comprehenduntur sub reservationibus, &c.**

562 Mihi videtur in rigore verior prima sententia, secunda vero videtur tum æquior, tum praxi conuenientior, præsertim, quia Papa non potest de facili habere notitiam de personis, quibus ex fundatione, consuetudine, priuilegio vel alias, Beneficia sunt conferenda, & reuera videtur in praxi recepta, & consuetudine approbata in Hispania. Et sic videbatur posse sequi. *l. minime. l. si de interpretatione. ff. de legibus.* & notatur in *cap. cum dilectus, de consuetudine.* Petrus Rauennas *de consuetudine secunda numero 4.* nec videbatur ob stare, quod contrarium haberet stilius Rotæ, qui facit ius, & pro lege habetur. Sarnen. in *proemio regularum quest. 5. ad princip.* Zerola in *praxi parte 1. verb. Rota tribunal Urbis*, seu decisiones ipsius. Etiam in partibus Sarnen. *ibi qua. 2. sub versicul. 4. pro ista parte, & supra dictum est prima parte, cap. 5. numero 87. & sequenti.* quia illa derogatur per stylum, & obseruantiam, & consuetudinem particularem Hispaniæ, Rochus *de consuetudine sectio. 7. numero. 21. 22. & 23. Cardinalis Clementina quamuis, de appellati. numero primo.*

563 Nihilominus tamen stante, & quod prima opinio ita sit iam à Rota recepta, quod secundum eam sæpius reperiatur iudicatum, adeo quod introductus sit stilius, vel consuetudo curiæ, ut inquit Paulinus in *proludio extraneantium versic. decisiones Rota* & dicam infra *cap. 3. num. 239.* videtur illi standum etiam in Hispania, in qua contrarium obseruatur, nam agitur de interpretatione reservationis, quæ emanat ab ipsa curia, & attendenda est consuetudo loci, vnde traxit originem res, de qua iudicari oportet, & id. *decis. 2.* Rota in illa Conchen. pensionis infra adducta *cap. 3. numero 148.* vbi dicemus in simili, numero 241. & rursus reservationes habent vim etiam si non

recipiantur, ut supradictum est *numer. 558.* quod maxime procedit stante stilo ipsius Papæ prouidentis de Beneficiis patrimonialibus, & alijs huiusmodi, ut reseruat.

Nec secunda sententia, & esto esset alias vera, 564 procederet in Beneficiis, quæ sunt conferenda graduatis ut magistris, vel Doctoribus, aut licentiat, ut Pœnitentiaria, Scholastia, &c. nisi essent conferenda per electionem, & concursum, ut Præbendæ Magistrales, & Doctorales in Ecclesiis Cathedralibus horum Regnorum Castellæ, & Legionis ex Bulla Sixti IV. & Leonis X. vbi etiam statuitur eas sub reservationibus non comprehendere, ut in Bullis infra adductis *cap. 4. numero 169.* nam, si non essent conferenda graduatis per electionem & concursum nullum inconueniens & obstaculum est quominus comprehendantur sub reservationibus, cum recte possint à Papa graduatis prouideri, & ita videmus in pœnitentiaria, & Scholastia obseruari.

Nec etiam procederet quando persona, quibus Beneficium debetur, non adfuit, vel noluit, seu non preterdant illud, & sic Beneficium est libere prouidendum, nam solum respectu illarum non caderet sub reservatione.

565 Post hæc scripta vide Hieronymum & González, qui gl. ff. §. 1. ex num. 22. tractat istam questionem, an Beneficia patrimonialia includantur in reservatione huius regulæ, plura hinc inde pro vtraque parte adducens, & tandem tenet includi, & allegat decisiones Rotæ per nos adductas, & quæ in illis allegantur, & nouissime ait sensisse Rotam in alia Calagurritana Beneficij de Albania. 22. Mart. 1602. coram D. Seraphino, in qua decisione fuit etiam dictum, quod in prouisionibus, quæ sunt à sede Apostolica, non est seruanda forma concursus, nec illa, quæ est ab Ordinario seruanda in prouisione Beneficiorum patrimonialium, prout etiam tenuit Rota in alijs causis. Et similiter fuerunt ponderata verba clausulæ, non obstatibus, &c. contenta in litteris Apostolicis prouisionis Apostolicæ de Beneficio patrimoniali reseruat, per quam clausulam fuit etiam derogatum cuicumque constitutioni, & indulto Apostolico contrariis, quatenus derogatio necessaria foret, Aym. *col. 126. num. 6. cum alijs.* Et ad illud de praxi, & obseruantia contrariis responderi González, quod ideo prouidentur per Ordinarios ista Beneficia patrimonialia, etiam vacanti in mensibus reseruat, quia Papæ ita placeat, & illa conferre nunquam dignatur, nisi raro, quamuis sint reseruata, ex sua summa benignitate, & sanctitate. Quæ quidem responsio non satisfacit, nec est solida tum quia praxis non fundatur in tali beneplacito papæ: tum quia de eo non constat, & ad summum posset constare de aliqua dissimulatione papæ quæ non excusat ad *capit. cum iam dudum, de Præbend. ibi, cum multa per patientiam tolerentur, &c.*

566 Declarat tamen & González supradictam conclusionem limitandam fore, nisi in indulto, seu priuilegio concessio super Beneficiorum patrimonialium prouisione adsint tales clausule, quæ vincant, & superent reservationem huius regulæ, & verisimile sit Papam nolle comprehendere dictum indultum sub regula, vnde existimat difficile intrare iam, & in futurum reservationem huius regulæ, quoad Beneficia patrimonialia diocesis Calagurritanæ. stante indulto concessio per Clemetem VIII. super modo, & forma prouidendi de dictis Beneficiis sub die 28. Aprilis 1596. cuius clausulam ponit, nempe, quod non com-
prehen-

prehedatur sub aliquibus derogationib. referuatio-
nibus, & regulis Cancellariæ, sub quibusuis clausu-
lis, & decretis etiam derogatoriis derogatoriis,
hec derogari possit, aut censetur, nisi de Episcopi,
& cleri Calagurritan. & Calciaten. & hominum di-
storum dicecesum consensu &c. quæ clausula, inquit,
est potentissima, & numquam intelligitur sublata
deficiente d. consensu. Rota decisio. 137. & 468. in vna
Astoricen. part. 1. diuersorum, & dec. 304. in alia Asto-
ricen. parte 2. cum aliis.

167 Sed certe ex ista ratione non bene saluatur d. indultum à derogatione huius regulæ posterioris, quæ
derogat indultis etiam cum quibusuis derogatoria-
rum derogatoriis, & fortioribus, & insolitis clausu-
lis, &c. quæ verba sine dubio sufficiunt etiam sine
clausula, quorum tenores ad derogationem quorū-
cunque indultorum, cum illis, & aliis quibuscumque
clausulis concessorum, maxime cum hæc derogatio
fiat per viam legis, seu constitutionis generalis ad
Felinum in cap. nonnulli. de rescripto. numero quinto,
vers. nulli autem & in cap. accedentes. de prescripto. nu-
mer. 5. Ripa in cap. 1. de rescripto. numero 55. Couarr.
in rubrica. de testament. 2. part. numero 20. vers. secun-
dum etiam. Menoch. de presump. lib. 6. presump. 40.
numero 23. & González dict. gloss. nona, §. 2. numero 57.
& gloss. 36. a numero 31. qui alios citant. & Rotam in
Tirafonen. iuris presentandi supra adductam numer.
559. quicquid dicat, Rota dict. decisio. 137. a numero 2. &
decisio. 468. numero 4. etiam in termini. dict. decisio. 304.
vbi de reg. 3. referuatoria Beneficiorum familiarium
agebatur, nulla fiebat mentio in regula de clausula
derogatoria, nec ei derogatum fuerat, vt in eadem
decisi. in fin. dicitur, imo reg. referuatoria nulla clau-
sula erat derogatiua, nec indulto derogatum fuerat,
vt dicitur in decis. Putei 308. in fin. lib. 3. in terminis
autem decisio. 137. & 468. vbi agitur de regula Pauli
IV. referuatoria mensium cum eadem clausula dero-
gatoria indultorum disponendi de huiusmodi Bene-
ficiis, & dictione insolitis, vt in nostra regula erant
in indulto clausula fortiores, nempe, quod non pos-
set derogari, nisi de toto tenore, & data plena, speci-
fica, indiuidua, expressa ac de verbo ad verbum, non
autem per clausulas generales, idem importantes
mentio fiat, &c. quæ non sunt in d. indulto, Clemen.
VIII. præterea, vt ipse González refert gloss. 38. num.
97. & dict. gloss. 36. numero 38. nouissime nonnulli ex
Dominis Rotæ auditoribus dubitarunt de subsisten-
tia dictarum decisionum Astoricen. &c. & meo vide-
ri præcipuum fundamentum ad sustinendum d. deci-
sio. est, quod ibi agitur de indulto iuris patronatus
cum clausula quod habeatur, ac si ex vera dotatione,
& fundatione competere, quæ facit, vt licet hæc
qualitas insit ex privilegio, debeat tamen regulari,
prout regulantur ea, quæ ex dotatione, & fundatione
competunt, nisi de mente contraria Papæ appareat,
alias nihil operaretur illa æquiparatio, &c. vt in dict.
decisi. 137. numero primo, maxime cum Papa voluerit,
non posse derogari, sine ipsius Marchionis consensu
ad instar iuris patronatus laicorum, cui nunquam
solet Papa in totum derogare, sed pro medietate,
quare regulandum est secundum naturam veri iuris
patronatus ex dotatione, & fundatione competen-
tis, vt in dicta decisio. 468. numero primo, de quo in-
fra a num. 580. & in clausula regulæ mensium dero-
gatoria indultorum nulla fit mentio de iure patrona-
tus, &c.

168 Sed adhuc existimo, quod per regulas mensium

posteriores non derogetur dicto indulto. Clem. etis,
tribus quidem rationibus, prima, quod istud indultū
videtur concessum Communitati, & Vniuersitati
Cleri, & hominum dictæ Dicecesis Calagurritan. &
Calciaten. & hæc regula non comprehendit indulta
concessa communitati, quia solum derogat indultis
quibusuis personis, & Collegiis concessis ad Rom.
consil. 195. numero 3. & consil. 400. & 436. a numero 2.
Paulum consil. 278 sub numero quarto, lib. 1. Rebuffum
in communi eodem titulo de collation. §. statutus verb.
personis. Caputaquen. decisione 42. parte 3. & Gonzá-
lez, qui plura cumulat gloss. 37. ex numero primo, & fuit
in simili indulto resolutum in vna Meliten. seu Mi-
leuitana Beneficii, 5. Mart. 20. Jun. 1594. coram D. Pen-
na. Indultum concessum a Leone X. habitatoribus, & po-
pulo insulæ Meliten. quod perpetuis futuris temporibus
Beneficia Ciuitatis, & Dicecesis Meliten. in quibuscum-
que mensibus vacantia, conferantur originariis per E-
piscopum, non obstante quacunque reseruatione, non esse
derogatum per hanc regulam, quia non comprehendit
indulta Communitatibus, seu Vniuersitatibus concessa
ex allegatis, vt in terminis eiusdem indulti fuerat alias
resolutum coram Graprio 27. Octobr. 1561. &c. de qua
decisione alias meminit González dict. glossa nona, §.
2. a numero 45. & glossa 36. numero 41. & glossa 37. nu-
mero 35. nec obstat difficultas excitata per González
dict. glossa 37. numero 34. contra istud motuum Rotæ,
quod dicti Doctores loquuntur, quando de Colle-
giis, seu Vniuersitate nulla fuit facta mentio, & re-
gula nostra per verba clara loquitur, non solum de
personis, sed etiam de Collegiis, & Collegiis est
Vniuersitas, & Communitas, &c. quia respondetur,
quod quamuis Collegium sit species Vniuersitatis,
seu Communitatis in genere, & in communi, tamen
aliud est Collegium, & aliud Vniuersitas, seu Com-
munitas populi, prouinciæ, vel Regni, vt per Meno-
chium de arbur. centur. 6. casu 598. a numero primo, &
González supra numero 35. & ex ipsa re constat, &
sic, licet nostra regula deroget indultis Collegiis cō-
cessis, non ideo derogat indultis concessis Vniuersi-
tatibus, seu Communitatibus, populi, prouinciæ, seu
Regni.

Secunda ratio est, quod indultum Clementis
VIII. videtur concessum, non tam fauore eligen-
tium, quam fauore eligendorum, nempe ipsorum fi-
liorum patrimoniarum, & regula non comprehen-
dit indulta concessa fauore eligendorum, vt fuit et-
iam resolutum in dicta Meliten. coram D. penna, vbi
subdit decisio, quod placuit Dominis alia ratio, scili-
cet, quod dict. indultum esset concessum ad fauorem eli-
gendorum, & non eligentium, & quod reg. nostra solum
renouat indulta concessa fauore eligentium, & non fauore
eligendorum, vt per González dict. gloss. nona, §. secun-
do, numero quadragesimo septimo, & gloss. trigesima sexta
nu. 41. quamuis contra istam rationem videatur sen-
tire Rota in illa Tirafonen. iuris presentandi supra ad-
ducta n. 559.

Tertia ratio est, quod cum d. indultum sit gene-
rale circa modum prouidendi de Beneficiis patri-
monialibus totius dicecesis Calagurritan. & Cal-
ciaten. est per modum statuti, & legis, & sic non cē-
setur illi derogatum per hanc regulam, ad decis. Ro-
tæ in causa Tirafonen. Vicarij, infra adductas 9. p. c.
2. a n. 309. & alias dicimus infra a n. 679. & quod non
derogetur d. indulto Clementis VIII. per hanc re-
gul. confirmatur ex decisionibus Calagurritan. supra
adductis, vbi supponitur, quod si conitaret de Bulla

ARCLIA
de
conf.

VIII
15

& pratenso indulto Alexand. VI. non esset locus reservationi huius reg. &c.

Beneficia autem iuris patronatus ¶ laicorum, non comprehenduntur in reservationibus, etiam si sint generales, & in corpore iuris clausæ, nec Legatus à Latere illa potest conferre, ita Ioan. Mona. nu. 2. Dom. Francus, & alij in cap. 2. de Præbend. in 6. vbi idem etiam tenet gloss. verb. collatio, quicquid alij dicant, Lopus allegatione 84. n. 6. & allegat. 96. Felin. in tract. quando licet a Apostolica, limitatione 2. Selua 3. p. quæst. 11. 12. qualitate num. 12. & 21. Aneas de Falcon. 3. quæst. num. 6. & 4. quæst. 14. effectum. Simoneta 9. 9. & ibi late Granutius, Rochus de iure patrimon. verb. competens, quæst. 24. num. 54. Lambert. 1. part. 2. libro quæst. 6. art. 2. & 3. part. quæst. 9. art. 16. Palacios Rubios in libell. de Beneficiis in curia vacanti. §. 11. & 12. Gambarus de offic. Legati, libro 3. à num. 239. & 242. Alaua de Concilio 2. part. 2. 25. Mandof. reg. 1. Cancell. 9. 10. à n. 2. & ad Lapum sup. Couarr. pract. c. 35. num. 2. & 5. Hoieda de incompatibilitate Benef. cap. fin. num. 109. Azcuedo in l. 5. tit. 6. lib. 1. recopil. n. 3. Spino. de testam. gloss. 4. n. 44. Caldas respons. 3. & Valascus consultatione 163. 2. p. Mohedan. decis. 13. de concess. Præb. alias 317. Puteus 319. l. 1. Cenedo in Collect. 21. ad sextum, numero 2. & posthæc González gloss. 18. numer. 2. qui plures alios, & decision. Rotæ ad hoc referunt, & reprobant glossa Zencelini in Extrauagant. execrabilis, verb. disponere, de Præbend. in Extrauagant. Ioan. XXII. ex quibus apparet sententiam istam receptissimam esse, & in gratia, seu impetratione Beneficij, necessariam esse mentionem, & derogationem iuris patronatus laicorum, alias non valere. Vnde in vna florentina, de anno 1547. coram D. August. tenuit Rota, quod, si Beneficium iuris patronatus vacet in curia, opus est in impetratione facere mentionem de iure patronatus, alias impetratio non valet, secus est in Beneficio litigioso, Cass. decis. 3. vi lite pendente, vt per Chifanen. decis. 75. in manuscriptis.

Nec obstant d. verba nostræ regul. presentationem, &c. quia non includunt presentationem laicorum, ¶ sed clericorum, Lopus d. allegatione 84. n. 6. Selua d. quæst. 11. 12. qualitate num. 16. & 17. Felin. supra ampliatione 3. & 4. Lambert. d. quæst. 9. artic. 6. & 7. Caputaquen. decis. 12. part. 1. Couarr. d. c. 36. n. 2. Mandof. alios referens ad Lapum sup. de allegatione 84. l. 1. P. Flamin. Paris. de resignatione Benef. lib. 2. q. 4. n. 37. & González sup. n. 4.

Hæc tamen primo declarantur ¶ procedere, quando ius patronatus competit laicis, ex fundatione, constructione vel dotatione, secus, si ex privilegio, consuetudine, vel prescriptione, in quo non est necessaria derogatio, sed absque derogatione receptum est valere impetrationem, Felinus supra limitatione vndecima Staphil. de literis gratia, titul. de modo & forma impetrandi. §. quarto, principaliter, numero quarto, Selua d. quæst. 11. 12. qualitate circa fin. 11. & 12. Fallentin. Lambert. d. 3. part. 2. libro, quæstione 9. art. 25. Gigas de pensio. quæst. 24. in fin. Caputaquen. decis. 132. part. 2. Mandof. reg. 32. quæst. 4. num. 8. & 10. Couarr. supra num. 6. Ferretus cons. 132. num. 7. & 8. Flamin. Paris. plures referens d. lib. 2. quæst. 4. num. 51. Zerola in praxi Episcopali. 1. part. verb. ius patronatus. §. 8. dubio 31. & alij infra citandi, & dicitur infra loquendo de Legato, cap. 3. n. septuagesimo secundo. Quamuis contrarium Rebuffus in praxi tertia parte signatura, verb. nec non iuris patronatus; numero vigesimo quarto, & in regula Cancellaria 43. de deroga-

tione iuris patronatus.

Et tale ius patronatus sub ¶ reservationibus comprehenditur, Rochus supra Lambert. d. 3. part. 2. lib. quæst. 8. art. 3. & quæst. 9. art. 25. Aneas de Falcon. d. 4. q. effectum 14. Alaua supra Mandof. d. reg. 1. quæst. 10. numer. 3. Couarr. videndus d. num. 6. & Granutius d. 9. q. num. 7. qui receptum testantur, & plures in idem referunt, Cassad. decis. 4. de iure patron. Puteus decis. 308. lib. 3. Rota decis. 45. lib. 3. part. 3. & decis. 304. part. 2. diuers. Et ita fuit resolutum in causa Casaraugustana Parochialis, 10. Maij 1560. coram D. Groperio. Regula in referuatiorem 8. mensium comprehendere Beneficia de iure patronatus ex privilegio, & quasi possessionem presentandi, non probato iure patronatus ex fundatione, vel dotatione non impedire d. regul. & dictum est ita fuisse resolutum in Pamplonen. Parochialis vigesimo octauo Iunij 1555. coram D. Achille, &c. Et in vna Seguntina dimidiæ annata 26. Nou. 2593. coram D. Orano fuit dictum, quod, licet Beneficia, & Capellania iuris patronatus laicorum non veniant in generali dispositione loquente de Beneficiis, tamen hoc admittitur, quando sunt iuris patronatus ex dotatione, & fundatione, verum, si ex privilegio sint iuris patronatus comprehenduntur sub indultis, reservationibus, & quibusvis aliis dispositionibus, &c. Et posthæc tradit González d. gloss. 18. à n. 18. qui num. 21. ait, nempe, quod reg. nostra comprehendat in sua reservatione Beneficia de iure patronatus laicali, quæ nõ sunt ex fundatione, dotatione, aut constructione, sed ex privilegio, vel prescriptione, fuisse etiam resolutum in Casaraugustana Parochialis 10. Iunij coram Gipsio, & in Firmiana Beneficij 13. Maij 1596. coram D. Pamphilio, & in vna Casaraugustana Parochialis, de mense Iunij 1603. coram eodem & in Valentina Parochialis de Carlet 4. Iun. 1602. coram D. Lancelloto, nouissime in Compfana iuris patronatus 23. Ian. 1604. coram D. Lita.

Quod procedit etiam si ius patronatus ex ¶ privilegio, seu prescriptione spectet ad Duces, Marchiones, Comites vel alios Principes, vt in dicta decision. Putei trecentesimo octauo & in decision. 304. diuersorum, nisi sit ius patronatus Regum, seu aliorum Principum iura Regia, seu Imperij obtinentium, vt supradictum est, num. 219. & tradit González gloss. 24. n. 159. Quamuis alias iuri patronatus Ducum, Marchionum, vel Comitum ex dotatione, vel fundatione non censetur derogatum, nisi facta fuerit specialis, mētio quod ad Ducē, Marchionē, vel Comitē spectat, vt in reg. Cancell. 40. seu 41. de derogatione iuris patronatus, Felin. sup. ampliatione 8. Lambert. 3. part. lib. 1. q. 9. art. 11. Rebuff. supra n. 62. & Couara d. c. 36. pract. num. 2.

Vnde ad excludendam ¶ reservationem ratione iuris patronatus laicorum, oportet docere de iure patronatus, ex fundatione, constructione, vel dotatione, maxime stante Concilio Trident. sess. 25. de reform. c. 9. González d. gloss. 18. num. 2. circa quod vide dicta infra, capit. quinto à numero 137. & cap. ultimo, à numero 81.

Hoc tamen, qd attinet ad iuris patron. ¶ pbationē ex prescriptione, seu consuetudine, de quo Couarr. in regul. possessor. 2. part. §. 10. intelligo non habere locū, vbi quis allegaret ius patronatus sibi competere ex fundatione, vel dotatione, & ad id probandum vteretur immemoriali temporis cursu, vt sentiunt Felin. limitatione 11. Decius cons. 126. num. 3. Lambert. d. 3. part. 2. lib. quæst. 8. art. 3. & quæst. 9. artic. 25. Casador.

fador. decis. 4. de probatio. & 4. & vlt. de iure patronat. & docet Couarr. dict. cap. 36. pract. numero 6. & Zechus tract. de iure patron. & de republ. Ecclesiastic. c. de statu Legati. sub numero 4. dicentes, tunc posse procedere opinionem Inolæ in cap. dilectus, de offic. Legati. & sic etiam potest intelligi Menochius consil. 90. numero 86. & 87. libro primo, & ita procedit decis. Putei 404. lib. 2. & conducunt dicta infra cap. vlt. a numero 82. & in vna pamphilonen. Beneficij 22. Maij 1557. coram D. Acorambono fuit resolutum, Expectationem non comprehendere Beneficium de iure patronatus ab immemoriali Parochianorum, quia immemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, vel dotatione, Felin. in cap. causam, numero sexto, de prescript. & Felin. dict. limitatione 11. & Cassad. dict. decision. 4. de probatio. non habere locum in tempore immemoriali, Mohedan. decision. 254. & ita solere seruare Rotam, nisi ex qualitate personarum posset constare fuisse memoriam patronatus, ut quia essent potentes valde, nec obstat instrumentum, de quo in actus, quia licet ex eo esset titulus, nullus tamen stante immemoriali, presumitur alius melior, & poterit allegari, & c. vt per Cotam. decis. 341. in Miscellaneis manuscriptis, ubi affert istam decisionem.

Secundo intelligo id procedere ubi ius patronatus absolute est ex prescriptione seu consuetudine, secus ubi est ex fundatione, & dotatione, licet prescriptum ab aliis, ut fuit resolutum in vna Auximana iuris patronatus coram Illustrissimo Cardin. Seraphino, vt in decisionibus sequentibus 7. Febr. 1586.

Difficultas huius causæ restricta fuerat, ut videretur in casu, de quo agitur, sine necessaria derogatio iuris patronatus, ex quo licet ius patronatus sit ex dotatione, & fundatione, ius tamen presentandi videtur quasi ex prescriptione familia de Onophrijs, & ideo videbatur cessare ratio illa propter quā requiritur derogatio, Cassad. de probatio. decis. 4. & de iure patron. decis. 4. & si numero 5. & passim tenent Canoniste valere provisionem Papæ sine derogatione iuris patronatus, quod est ex consuetudine, vel prescriptione, ut tradit Card. consil. 69. colum. 2. vers. ad secundum, quem refert, & sequitur Staphilei, sub titulo de modo, & forma impetrandi, §. quarto principaliter, num. 4. quicquid dicat Decius consil. 126. numer. 3. contrarium tamen conclusum fuit à Dominis, nemine repugnante: intellexerunt enim presatam doctrinam procedere, ubi absolute ius patronatus est ex consuetudine, vel prescriptione, non autem ex fundatione, & dotatione, quia sen. per respectu fundatoris militat ratio, quod potuisset retrahere cogitasset Papam aliquando, non habita ratione sue fundationis, collatorum fuisse, nam etiam, quod prescriptum sit ius presentandi, tamen per illud conseruatur memoria fundatoris, maxime isto casu, in quo Domini de Onophrijs habent voluntatem fundatoris per se licet fortasse nullam, cum etiam ex nullo colligatur voluntas, & placebat simile ex decis. Putei 392. lib. 2. ubi licet derogatio comprehenderet ius patronatus ex priuilegio, non tamen comprehendebat ius patronatus ex priuilegio obento ratione fundationis, & dotationis, quod etiam probatur, & alio simili, quando ius patronatus spectat ad clericum ratione Ecclesiæ, & ad laicum simul, nam ratione huius mixture præualeat qualitas laicalis, & requiritur derogatio, ut post alios tradit Felin. in tract. quando literæ Apostolicæ n. 6. in 6. ampliatione, & ideo Card. ex aduerso allegatus d. consil. 66. n. 4. quoad effectum presentationis, purificat istos casus, quod quis sit patronus, vel sit in quasi possessione presentandi quoties constat de exi-

stentia iuris patronatus, & ideo dicit necesse esse, ut fiat mentio in impetratione de huiusmodi iure presentandi, sicut si essent veri patroni, & Cardinalem sequitur Rotam, vt per Puteum, dec. 404. lib. 2. Nec obstat quod Staphileus d. §. 4. n. 6. tradit non requiri mentionem, si ad sunt veri patroni, qui non sunt in quasi possessione presentandi, sed alij, qui non sunt patroni, quia iste non est casus noster, cum nulli adsint veri patroni qui prætendant sibi hoc ius competere, imo antiquitate temporis, & acquiescentia Capituli, & obseruantia præsumendum est legatum, quamuis ascriptum sibi ab eodem Notario legatario, insinuatum, & publicatum, & probatum fuisse per testes, quo casu cessat omnis suspitio fraudis, ut per Salicetum in l. i. circa fi. C. de his qui sibi ascripserunt, & itaque huius iuris patronatus nulla fuerit facta mentio in gratia Apostolica Sanctissimi, nam clausula in ea apposta respiciunt tantum ius presentandi competens ex consuetudine, fuit conclusum huiusmodi gratiam non obesse D. Quintiliano.

In eadem 17. Martij 1586.

Domini steterunt in decis. non obstantibus in contrarium allegatis, quia in istis materiis ad effectum evitanda surreptionis, attenditur status presens adeo, quod etiam de intrusione debet fieri mentio: cum autem hic status presens sit laicalis, & fundatio facta à laico, utique necessaria erat derogatio, nec fieri potest fundamentum in eo, quod prius fuisset relictum in patronatus Ecclesiæ, quia tollitur ex codicillis, qui fuerunt obseruati per longissimum tempus, nemine contradicente, nec est verum, quod Onophrys allegant prescriptionem, quia illis sufficit quasi possessio, & titulus fundationis ad effectum, ut necessaria sit derogatio, ut ex autoritate Cardinalis consil. 69. fuit alias deductum, nec facit Staphileus. §. 4. numero 4. de modo, & forma impetrandi, quia loquitur in casu mera consuetudinis, vel prescriptionis. Et conducit decisio Gerunden. Beneficij de qua inf. nu. 582.

Vnde etiam in casu Staphilei tract. §. 4. principali-
ter n. 6. quando aliqui sunt veri patroni ex fundatione, vel dotatione, sed non sunt in quasi possessione presentandi, sed alij, qui bus ratione possessionis competit presentatio, videtur requiri mentio, & derogatio iuris patronatus, & c. quia militat eadem ratio, de qua in d. dec. Auximana, licet non sit facienda mentio verorum patronorum, sed possessorum, & ita contra Staphileum ibi recte tenet Cou. d. c. 36. pract. num. 6. vers. principaliter.

Tertio quod attinet ad ius patronatus ex priuilegio, id intelligo, nisi ius patronatus ex priuilegio, sit cum clausula, quod huiusmodi ius patronatus non sit ex priuilegio, sed ex vera, & reali fundatione, ac dotatione laicali, ut in indulto Ducis Albæ, in quo dicitur, nec non, quod huiusmodi ius patronatus sit illustris, & c. non ex priuilegio, sed ex vera & reali fundatione, & dotatione laicali, seu cum clausula, quod ius patronatus huiusmodi habeatur, ac si ex vera dotatione, & fundatione competeret, ut in indulto à Clemente VII. concessio Marchioni de Astorga, eius vita durante, hæc enim clausula operatur, ut in gratia Apostolica requiratur eius mentio, & derogatio, & beneficia non veniant sub reservationibus, sicut si essent iuris patronatus ex fundatione, & c. Nam facit, quod, licet hæc qualitas insit ex priuilegio, debeat tamen regulari prout regulantur ea, quæ ex dotatione, & fundatione compe-

tunt, nisi de mente contraria Papæ appareat, alias nihil operaretur illa æquiparatio, ita Rota in causa Astoricens. Archidiaconatus 19. Mart. & 4. Maij 1576. coram D. Seraphino, vt in *de. ision.* 137. & 468. numero primo, par. 1. diuersorum. Mieres. de maioratibus, prima part. question. 51. numero 35. maxime, si adest etiam clausula, quod non possit derogari, nisi de toto tenore, & c. plena, specifica, in diuina, expressa, ac de verbo ad verbum. 2. & c. mentio fiat, & c. vt in *d. decis.* 137. num. 2. & *d. decis.* 468. & in *dec.* 304. 2. p. diuersorum, & in *decis.* Putei 308. lib. 3. & post hæc tradit González *gl.* 18. a. n. 92. & vide dicta supra a. n. 566. & infra cap. ultimo a. nu. 117.

Rursus id intelligo, si ius patronatus ex priuilegio sit ex causa onerosa augmenti dotis, ad tradita per Hiero. Gabr. *consil.* 195. lib. 1. seu ratione foundationis, & dotationis, vt in specie *decis.* Putei 392. libro 2. & fuit dictum in Auximana supra adducta numero 578. & vide dicta infra *d. cap.* ult. a. num. 120. & 124.

582 Prædicta autem conclusio sic est declarata ampliatur, primo, vt procedat etiam in Beneficiis iuris patronatus mixti laicorum, & clericorum, nam ista etiam non comprehenduntur sub reservationibus nec à Legato à Latere conferri possunt, de quo infra c. 3. num. 67. nec valeret prouisio Papæ, non facta de eo mentione, & c. Felin. *dist. tract. quando licet a Apostolica ampliatione 6. & limitatione 3.* Selua d. 3. p. *quest.* 11. num. 17. & 22. Rochus verbius, numer. 15. Lambert. d. 3. part. 2. lib. 9. art. 9. Rebuff. de nominat. *quest.* 15. num. 6. & 7. Gigas de pensio. *quest.* 24. Simoneta *dist. quest.* 9. num. 3. & ibi Granutius, Mandos. *d. reg.* 1. g. 10. num. 8. & de signatur. *agratia*, tit. de derogatione iuris patronatus, vers. & ius patronatus. Couarr. *d. cap.* 36. *pract.* num. 5. vers. 3. opportune. Hoieda de incompatibilitate, cap. fin. n. 4. Caslad. *decis.* ult. ad fin. de iure patron. & 4. de probatio. numer. 10. Achilles *decis.* 316. seu 3. de iure patron. Crescen. 3. eod. tit. Puteus 157. lib. 3. Rota *decis.* 574. n. 10. part. 1. diuersorum, & nouissime in vna Gerunden. Beneficij 15. Decemb. 1599. coram D. Seraphino, seu Penna, in qua fuit resolutum, Constare de iure patronatus, cuius initium foundationis habetur, & regulam reservationis 8. mensium non comprehendere Beneficia iuris patronatus, Verallius *decis.* 405. in manuscriptis, nec obstat, quod ius patronatus sit mixtum, quoniam ad hunc effectum reputatur laicale, Achill. *decis.* 3. de iure patron. Verall. ibi Puteus 157. lib. 3. & etiam ad hunc effectum videri sufficere solam quasi possessionem presentandi, vt per Zabarellam *conf.* 69. nu. 4. Cald. 23. de Præbend. *Mohed.* *decis.* 179. Puteus 206. lib. 1. Simonet. q. 70. *Thamis* *decis.* 3. & fuit dictum in causa Vicon. Beneficij 19. Nou. 1599. coram D. Pamphilio, neque etiam hoc casu necessariam esse probationem descendentiæ patronorum, ex quo repetitur in quasi possessione presentandi, Crescen. *decis.* 9. de iure patron. & c.

Et fuit dictum in illa Auximana sup. adducta, num. 578. & in Firmana Beneficij infra adducta nu. 591. & tradit post hæc González *d. glos.* 18. a. n. 8. Et hæc sententia est communiter recepta, vt ex prædictis apparet, licet contraria teneat Rota *decis.* 46. de Præb. alias 269. in antiquis, Staphil. *tit. de modo, & forma imperandi.* §. ius patronatus, quomodo probetur nu. 3. & Aeneas de Falcon. 4. g. effectus 14. qui ait comprehendere in reservatione papali, licet non in reservatione Legati, & Ferretus *conf.* 132. num. 4. dicens, ius patronatus mixtum regulandum esse, vt Ecclesiasticum, & valere prouisionem papæ, etiam si nulla de eo fuisset fa-

cta mentio, cum censetur totum Ecclesiasticum, de quo non est facienda mentio, in hoc tamen seruandum esse stilum Romæ Curie, & vide infra dicta c. 3. a. n. 67.

Solet tamen iuri patronatus mixto derogari in totum in prouisionibus papæ, Cal. Crescen. & puteus sup. & Rota *d. decis.* 574. Mandos. *d. tit. de derogatione iuris patron.* & Flam. *parif. lib. 2. de resignat.* g. 4. a. n. 49. per clausulam in supplicationibus apponi solitam. Et cum derogatione iuris patronatus, quatenus de illo existat, quod dispositum in iuris, si videbitur, reg. contraria non obstat, exprimi possit, cura tamen illius approbationem, videlicet si laicorum tantum, etiam nobilium, ac illustrium, eisque ex fundatione, vel donatione competat pro medietate, alias seu iugiosum, vel deuolutum sit, in totum latissime extendi. Quæ derogatio, inquit Couarr. sup. quod non admitteretur in Hispania, nisi vbi maiori parte ius patronatus Ecclesiasticum esset.

Et aduerte, si quod non derogatur iuri patronatus mixto, quia solet papa derogare iuri patronatus laicorum pro medietate, & sic derogat parti laicorum, parti autem clericorum derogare non est necesse, vt inquit Achilles *dist. dec.* 3. seu 316. numero 8. Nam, vt apparet ex dict. clausula, derogatio pro medietate est iuris patronatus laicorum tantum, & iuri patronatus mixto derogatur in totum per illa verba alias in totum, Caslador. *d. decis.* ult. n. ad fin. & Mandos. supra.

Et derogatio pro medietate non est aliud, quam reducere consensus per plures patronos præstantes ad medietatem, ita quod sufficiat habere tot voces, que pro medietate faciant maiorem partem, Mandos. *conf.* 7. n. 16. & Flam. *parif. supra* nu. 55. & 56. sic intelligendi.

Vnde, inquit Mandos. ibi, & d. tit. de derogatione iuris patronatus, vers. quando est ius patronatus vnus tantum, & Flam. *parif. d. n.* 55. quod, quando presentatio spectat ad vnum tantum, non derogatur pro medietate, nec d. derogatio suffragatur, quia presentatio in vno consistens, seu vnus consensus, est quid indiuisibile. Cui consonat quod alias Rota dixit in vna Firmana Beneficij 12. Maij 1555. coram D. Blancheto, Quod derogatio pro medietate non potest applicari iuri patronatus Vniuersitatis, quæ vnum tantum corpus constituit, & sic presentatus à minori parte non potest iurari tali derogatione, licet secus esset dicendum, si ad singulos perlineret, & c.

Que tamen dicta, & ratio non videntur solida, 587 & indistincte vera, nam, cum vnus patronus possit presentare plures cumulatiue, clem. plures ad fin. de iure patron. presentatio in vno consistens non potest dici quid indiuisibile, & consequenter derogatio pro medietate posset suffragari in isto casu, quamuis in casu dict. decisionis Firmanæ non posset suffragari, ex quo vnus tantum est presentatus ab Vniuersitate, presentatio enim à minori parte facta perinde habetur, ac si facta non fuisset, vt ibi dicitur.

Vnde etiam in d. Firmana Beneficij, & de anno 1594. coram eodem D. Blancheto fuit resolutum, Quod derogatio iuris patronatus, quatenus laicorum pro medietate non suffragatur, nisi quando prouisio Apostolica est in fauorem vnus ex presentatis, non autem quando vnus solus presentatur, & alter solus obriuer sibi de Beneficio, vii libero, prouideri, & euenualiter derogari iuri patronatus: nam hoc casu sequeretur, quod ipse Papa, qui voluit tantum pro medietate derogare, deroga-

gasset in eorum, & fuit intellecta d. decisio. Achilli. 3. de iure patronat. &c.

Et de derogatione iuris patronatus laicorum, vide d. reg. Cancellaria 40. seu 41. de derogatione iuris patronatus. & ibi Glossator, Soto, & Rebuff. & in praxi 3. part. signatur. & ver. necnon iuris patronatus, & denominatio. *questio. 15. Palacios Rubios in libello de Beneficiis in curia vacanti. §. 11. Mandosium de signatur. d. tit. de derogatione iuris patro. & d. consil. 7. Coarr. d. tit. cap. 36. practic. Salcedum ad Bernard. Diaz regula 400. Azcuedum l. 3. titulo 6. libro 1. recopil. & Flam. Parisium d. lib. 2. de resignatione, quest. 4. a numero 31.*

Et aduerte cum Rebuffo d. verb. necnon iuris patronatus, num. 57. & Mandosios d. tit. de derogatione iuris patronat. *versic. similiter quando*, quod quando Beneficia vacant per ascensionem alterius, aut devolutionem, & alio quouis modo ubi Beneficia habent possessores, quos opus est per lites expellere, derogatur iuri patronatus laicorum, etiam Principum, in totum, quod æquum videtur ait Rebuff. ibi, & reuera est rationi conforme. Et tunc derogatio credo admitteretur etiam in Hispania, non obstantibus legibus Regiis.

Secundo ampliatur d. conclus. ut in Beneficiis iuris patronatus i. laicorum, seu mixtificat non cadit expressa reservatio, ita nec tacita, quæ resultat ex appositione manus Papæ. Ita fuit resolutum in vna Firmana Beneficij 13. Maji 1596. coram Illustrissimo Pamphilio, ut in sequenti decisione: *Fuit dictum Casarem ad iustificanti gratiam centum florenorum, & ex inspectione actorum apparere illam non esse iustificatam, cum enim Fabius actor plene probaverit intentionem suam, docendo de iure patronatus, & se fuisse presentatum in tempore a veris patronis, ut apparet ex decision. factis coram D. Blancheto, a quo etiam institutionem accepit, tenetur Casar, licet reus, & possessor, qui excipit de derogatione iuris patronatus, plene iustificare suam exceptionem, in qua dicitur actor, Aymon. consil. 226. numer. octavo & fuit resolutum coram D. Oriolen. 24. Nouemb. in causa Casaraugustana Parochialis, & consequenter, cum fundet se in gratia centum florenorum, & viatur derogatione iuris patronatus in ea posita ad excludend. intentionem Fabij actoris, tenetur illam iustificare, ut derogatio sibi suffragetur, ex vulgari regula, quod omnia narrata, tanquam pars gratie sunt verificata, lo. Andr. Gemin. numer. octavo. Francus 17. in capit. primo de litis contest. in 6. Egid. decis. 26. Felin. in cap. ad aures colum. 3. & in cap. constitutus in princip. de rescrip. & hoc procedit, etiam quando versatur in gratia auctoris, quia cum Casar ad excludend. Fabium indigeat iure, & gratia sui auctoris, tenetur illam verificare, quando prout hic, non fuit triennalis possessor, & eius ius renovatur in dubium, Egid. decis. 112. Cassador. decis. 2. num. 1. de causa possell. Rebuff. in praxi, tit. de subrogatione n. 55. Verallus decis. 92. lib. 1. in multiplicis, & similiter, quando reus excipit de iure tertij ad excludend. intentionem actoris, tenetur illud iustificare perinde ac si principaliter fuisset deductum, ut tenuit Rota in causa Gerunden. Capellanie 17. Decemb. 1574. coram D. Lancello. Et tunc fuit dictum, idem fuisse resolutum in vna Hispanens. Canonicius coram D. Aldobrandino 17. Maji 1557. Non obstant deducta, contra presentationem Fabij, nam, quod dicitur illam fuisse nullam propter appositionem manus Papæ, iuxta c. v. nostrum de appellat. non procedit in Beneficio iuris patronatus laicorum, in quo non cadit*

tacita reservatio, quæ resultat ex appositione manus Papæ, sicut non cadit expressa, Lapis allegatione 84. num. 6. per totum, Gemin. in cap. 2. num. 22. de Præbend. in 6. ubi Francus num. 8. quod habet locum etiam in iure patronatus mixto, quia qualitas laicalis præferuat ab affectione, Collectarius in cap. ex tenore, num. 4. de concess. Præbend. Mandos. regul. 1. quest. 10. num. 8. Crescen. decis. 156. Achilli, decis. 3. de iure patron. Putens decis. 125 libro 3. & fuit resolutum coram Oriolen. in vna Valentina Beneficij Sancti Iacobi, de anno 1576. quod dicitur, Fabium fuisse presentatum tantum a medietate patronorum, alia medietate neminem presentante, non obstat, cum ius patronatus, tanquam individuum resideat penes quemcumque patronum in solidum, quoad omnes eius effectus, & consequenter unus presentatio tribuit ius ad petend. institutionem, etiam quod alij non presentent, nec viantur iure suo gloss. verb. diuidi in cap. 1. & ibi Abb. num. 7. & alij de iure patro. & ideo sufficit Fabio fuisse presentatum a sola medietate, ut poruerit institui, maxime, cum alij non presentauerint, & presentatio a patrono censeatur facta communi nomine, Feder. de Senis consil. 102. in fine, Abba. consil. 54. sub num. 3. lib. 1. Remus consil. 50. num. 10. libro 1. Putens decis. 298. in fin. lib. 1. non obstat, quod Fabius obtinuerit gratiam, si nemini, quia non ideo dicitur renuntiass. sue presentationi, cum notissimum sit in Beneficialibus admitti multiplicationem titulorum, & aliquem posse pluribus titulis iuvare, capit. post concessionem, de concess. Præbend. Cassador. deci. 2. 1. numer. quinto super regulis, & decis. 3. de causa possell. in fin. Verallus decis. 280. lib. primo in manuscriptis. & nouissime posthæc tenet Gonzalez gl. 52. num. 54.

Est autem ius patronatus laicorum, & quod aliqui, siue laico, siue clerico non ratione Ecclesiæ, sed ratione propriij patrimonij competit, gloss. in Clementina plures. verb. presentare de iure patronatus. Felinus tract. quando litera Apostolica, ampliatione 5. Hier. Paulus in pract. Cancellarie, versic. in causa mea. Maioricens. Rochus d. versic. ius, quest. 7. num. 13. Lambert. 1. part. lib. 1. quest. 1. artic. 5. Rebuff. in praxi 3. part. signatur. & ver. necnon iuris patronatus, n. 7. & tit. de presentatione, n. 7. Cotraf. de Benefic. 4. part. c. ultim. n. 8. Duarenus lib. 5. c. 4. Coarr. cap. 36. pract. n. 2. Didac. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinamenti, Hoieda de incompatibilitate, cap. fin. num. 113. Spino glossa 4. num. 15. Granatius ad Simonetam, quest. 9. numer. 11. Mascard. de probat. conclus. 960. num. 9. Flam. Paris. libro 2. questio. 4. num. 40. & Zavallos, q. 282. num. 8. & alij, & ut inquit Rebuffus d. tit. de presentatione num. 7. si non appareret attenditur ius successionis, nam si illud per successionem deferatur, præsumitur laicum, quia iura Ecclesiastica iure successionis non dantur.

Sed dubitatur, & quando clericus Beneficiatus ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ, ac redditibus Beneficiorum fundat, seu dotat aliquam Ecclesiam seu Capellam, aut Capellaniam relinquendo, & nominando patronos suos hæredes, vel consanguineos, an tale ius patronatus censeatur laicale, an Ecclesiasticum? In quo videtur certum esse Ecclesiasticum ex suppositione facta, quod fundatio, seu dotatio facta est ex bonis Ecclesiasticis, & non patrimonialibus, Felin. in c. ex literis de consil. n. 1. Rochus d. verb. ius, num. 18. Lambert. 1. part. li. 1. q. 8. art. 7. Rebuffus in praxi d. verb. necnon iuris patronatus, num. 8. Mandos. d. reg. 1. q. 10. num. 6. & d. tit. de derogatione

iuris patron. vers. primus est, & seqq. Couarr. d. c. 36. n. 1. Floieda d. c. fin. n. 113. Spino d. gloss. 4. n. 16. Mascard. dist. conclus. 960. Flam. parif. dist. questione 4. num. 39. & Cavallos supra Achill. decisione 214. seu primo de iure patron. Crescen. 9. eodem tit. puteus decis. 228. lib. 2. & 90. lib. 3. & Mohed. decis. 9. de iure patronat. alias 322.

Ex quibus apparet, quod quoties ex bonis Ecclesiasticis Ecclesia fundatur, construitur seu dotatur, ius patronatus est Ecclesiasticum, & agunt, quid in dubio dicendum sit, quando non constat, ex quibus bonis fundatio, constructio, seu dotatio facta est, & sequitur González gloss. 18. a n. 107.

194 Ego tamen cogitabam, † id procedere inspecto iure communi, secundum quod Clerici non possunt testari de bonis acquisitis intuitu Ecclesie, sed Ecclesia, seu successor in Beneficio succedere debeat in eis cap. 1. cum seqq. de peculio Clericorum capit. cum in officiis. cap. relatum 2. cum alijs de testam. de quo supra 2. parte cap. 1. a numero 8. unde erat in iure patronatus acquisito ex fundatione, seu dotatione facta ex bonis Ecclesiasticis, ut pertineret ad Ecclesiam, & sic ad successores in Dignitate, vel Beneficio, nec posset talis fundans, vel dotans, sibi ut priuato, nec consanguineis, aut alijs illud applicare, cum acquireretur Ecclesie, glossa per text. ibi in cap. Apostolicos. in fin. verb. construxisse. 12. questione 2. Abb. in capitulo tertio de Ecclesijs adificand. numero 12. Felinus in capitulo cum venerabilis numero 37. versicul. & adde. de except. Rochus dist. numero decimo octavo & verb. Ecclesiam fundauit. numero octauo, & verb. dotauit. nu. 26. Paul. de Citadinis de iure patron. 3. parte. causa 1. numero 81. late Lambert. qui alios refert dist. art. 7. & sic tale ius patronatus est Ecclesiasticum, & ideo Rota in dist. decisionibus Achillis Crescentij, putei, & Mohedani censuit ius patronatus a Clerico Beneficiario, qui Capellaniam fundauit, relictum suis hæredibus, aut consanguineis, censeri laicorum, ex quo eis fuit relictum in fundatione, & erant in quasi possessione præsentandi, & sic præsumitur fundatum ex bonis patrimonialibus, nam alias non posset illis relinqui, nec fuissent admissi ad præsentandum iuxta dicta, refert Mandos. dist. tit. de derogatione iuris patronatus versic. quarto. N. Presbyter, & sequitur González d. gloss. 18. a n. 107. & similiter in vna risana, in qua Archiepiscopus reliquerat quedam prædia Capellæ positæ in Ecclesia risana, referens ea prædia empta de proprijs pecunijs, & relinquens ius patronatus hæredibus suis, de anno 1526. fuit pro maiori parte resolutum esse ius patronatus laicale ex fundatione, ut apud Gambarum decis. 53. in manuscriptis, & refert Mandos. d. tit. de derogatione iuris patronatus a versicul. pro premissorum declaratione in ultima editione, & ubi in versic. quintus casus, in fin. dicit, Domini de Rota pro maiori parte tenuerunt esse ius patronatus Clericale, est erratum, & debet dicere, laicale, ut apparet ex sequentibus, at cum in Hispania ex generali consuetudine Clerici possint testari de bonis acquisitis intuitu Ecclesie, & in illis eis ab intestato succedatur, sicut in bonis patrimonialibus, ut diximus d. c. 1. 2. parte, videtur dicendum, quod, si Clericus Beneficiarius ex bonis intuitu Ecclesie acquisitis fundet, seu dotet aliquam Ecclesiam, seu Capellam aut Capellaniam, poterit sibi, & hæredibus, seu consanguineis applicare ius patronatus, sicut posset si de bonis patrimonialibus id fecisset, & quod si de iure patronatus nihil disponat, spectabit ad eius hæredes, non vero ad Ecclesiam, & consequenter istud

ius patronatus, non Ecclesiasticum, sed laicale censeri debet.

Quod etiam videtur militare † in Episcopis habentibus indultum, & facultatem testandi a Papa, fundantibus ius patronatus ex bonis acquisitis ex Episcopatu, & ita videtur in Hispania receptum, sæpe enim Clerici fundant, & dotant Capellanas ex bonis acquisitis suis Beneficijs Ecclesiasticis, & relinquunt ius patronatus suis consanguineis, approbantibus Ordinarijs, & nunquam tali iuri patronatus contradicentibus, & ad eorum præsentationem fit institutio talium Capellaniarum, in quocunque mense vacent.

Imo, quamuis Episcopi † non possint testari de bonis ex Episcopatu acquisitis, tamen cum inter viuos fundant, seu dotant aliquam Capellam, seu Capellaniam, quod sæpe accidit in Hispania, solent relinquere ius patronatus suis consanguineis, aut alijs sibi bene visis, absque eo, quod Ecclesia, seu successor in Episcopatu, vel Camera Apostolica ad quam bona relictæ spectant, in eo succedat, aut se intromittat, & ideo, stante hac consuetudine, etiam istud ius patronatus consanguineis laicis relictum, videtur censendum laicale, quia, ut dicit Mohedan. decisione 9. in fin. ius patronatus laicorum dicitur, ubi præsentat laicus, quæ mihi satis probabilia videntur, quamuis à nullo auctore asserita, seu tacta inueniam.

In quorum confirmationem † facit resolutio in causa Pistorien. Decanatus, de anno 1554. coram D. Montisflaconen. quam adducit Guidobonus, decis. 118. in manuscriptis, in qua fuit resolutum, Quod erectio Beneficio de iure patronatus laicorum, in titulum Dignitatis Decanatus reservato iure patronatus ipsius Decanatus pro quatuor vocibus patronis Beneficij, & pro quinta parte Fratri laico ipsius possessoris Beneficij, consentientis erectioni, & doti augenti de proprijs bonis, sibi ab eo collatis, istud ius patronatus non est mixtum, sed pure laicorum, ex fundatione, & dotatione, nam quoad quatuor voces, Domini dixerunt, sapius centum, quod si constat Beneficium esse de iure patronatus, prout in isto casu, semper præsumitur, ex fundatione, & dotatione, secus, si de illo non constat, sed patroni sunt in quasi possessione, præsentandi, & in harendo huiusmodi quasi possessioni præsentauerunt, quia tunc præsumitur ex usurpatione, vel privilegio, nisi talis quasi possessio sit ultra centum annos, quia eo etiam casu præsumitur ex fundatione, & dotatione, quoad quintam vocem, quamuis clericus dotasset, etiam de bonis quasi intuitu Ecclesie, ex quo in erectione ius patronatus reservatur laico Fratri ipsius Clerici, non potest dici clericorum, nec curandum est, unde proveniat dos, quando ius patronatus datur laico, secus si daretur ipsi Clerico, quo casu intrasset dubium, an dotasset de bonis proprijs, vel ab Ecclesia provenientibus ut per Rochum, verbo ius, questione 7.

Secundo dubitatur, an ius patronatus competens † seu relictum operariis, id est, præfectis fabricæ Ecclesie, seu æconomis Ecclesie (hispane Mayordomos) qui solent esse laici, sit laicale, an Ecclesiasticum, in quo Felin. d. tract. quando litera Apostolica, limitatione 4. tenet esse laicale, ex quo illi sunt laici, & non habent habitum religiosum, nec gaudent privilegio fori, & Canonis, quod etiam extendit ad Hospitalarios, id est, administratores Hospitalium, sequitur Selua. 3. parte q. 11. 12. qualitate, 4. fallentia n. 23. seu 60. & idem videtur tenere Couarr. d. cap. 36. num. 8.

Contrariam tamen sententiam, nempe, quod † sit Ecclesiasticum, tenent Hieron. Paulus in practica. Cancell.

*Cancel. d. versic. in causa mea Majoricen. & Lambert. 1. part. 1. lib. quæ. 1. art. 10. nu. 6. ex eo, quod, licet sint laici, tamen eis competit ratione officij, & administrationis bonorum Ecclesiæ, & sic istud ius patronatus non prouenit ex eorum personis, sed ex ipsa Ecclesiâ, & inquit Hieronym. Paulus, isti, quamuis laici, quoad hanc administrationem, habentur pro personis Ecclesiasticis & repræsentant personas Ecclesiasticas, quæ de iure habent curam fabricæ, & administrationis bonorum Ecclesiæ, & sic ratione officij, & uti tales administratores, possunt conueniri coram iudice Ecclesiastico, & in hanc sententiam Hieron. Pauli inclinât, Mascard. d. conclusio, 960. num. 14. eandem sententiam tenet Rebuffus in praxi, titulo de præsentatione num. 6. dicens, quod ius patronatus competens aditus, seu operariis Ecclesiarum laicis, dicitur Ecclesiasticum, quia ratione Ecclesiæ eis competit, etiam si sint laici, & sequitur Gambarus de officio Legati, lib. 3. numero 390. & 415. qui tamen numero 382. intelligit doctrinam Felini, quando illi præfecti fabricæ sunt laici, & non deputati, vel confirmati auctoritate Episcopi. Sed meo videri fufficit esse deputatos à parochia, vel ab alijs, ad quos de consuetudine pertinet, & indistincte verior mihi videtur hæc sententia, nam & isti, tanquam patroni Ecclesiastici, habebunt, non quadri-
mestre, sed semestrem ad præsentandum & ita in vna Salamantina Capellanix del Voto 5. Iulij 1593. coram D. Pamphilio infra adducta, 6. part. cap. 1. 4. numer. 41. fuit dictum illam Capellaniam, cuius patroni erant Parochus, & œconomus Ecclesiæ, qui erat laicus (hispiane el Cura, y el Mayor don de la Iglesia.) esse iuris patronatus Ecclesiastici, & uti talem fuisse comprehensam sub regulæ reservatoria 8. mensuris, &c.*

⁶⁰⁰ Et idem mihi verius videtur in iure patronatus spectante ad Hospitalarios, id est, administratores Hospitalium, etiam laicos, quando Hospitale fundatum est seu approbatum auctoritate Episcopi, ut tenet Lambert. supra num. 7. & etiam Gambarus d. lib. 3. num. 413. & seqq. qui docet, quod, quamuis ius patronatus fraternitatum laicorum, sit laicale, de quo statim dicemus, hoc tamen limitat, quando hoc ius competet fraternitatibus, vel alijs Collegiis laicorum, ratione alicuius rei. quæ esset Ecclesiastica, vel locus pius, ut quia fraternitati commissæ esset cura Hospitalis, vel fabricæ Ecclesiæ, ratione cuius tale ius competet, hoc, inquit, Ecclesiasticum iudicarem, cum tales ea de causa subsint iudici Ecclesiastico ausbent. de Sanctissim. Episcop. 8. & conomus, & facit, quod tradit Bald. in l. si quis ad declinandum, C. de Episcop. & cleric. colum. 11. versic. deinde quero, & intelligit Gambarus de Hospitali erecto auctoritate Episcopi iuxta dicta ibi numero 382. & lib. 5. rubric. de potestate Legati, circa Hospitalia, numero 33.

⁶⁰¹ Et faciunt quæ tradunt Felin. in cap. de 4. quarta de prescript. a num. 2. Balbus de prescript. 1. part. 5. partis in princ. num. 6. Selua de Benefic. 1. part. quæst. 6. num. 8. Tiraquell. de privilegijs pie cause in præfatione, versic. item relictum, & seq. id quod plerique Mandos. de signaturæ gratia, tit. si in evidentem, versic. an in alienatione. Anton Gabr. de causa pia, conclus. 2. Gamæ decif. ultim. numero 6. & ibi Additionator Flores de Mena. & quæst. 21. à numero 175. Ioseph. Ludou. decif. 30. numero 6. & 7. & decif. 93. numero 36. & 45. Redoanus de rebus Ecclesiæ, rubric. 27. & rubric. 33. casu 12. Padilla in l. si aquam. Cod. de servit. & aquas

numero 46. Ioann. Gutierrez cano. quæst. lib. 1. capitulo 35. num. 29. Azevedo in l. 1. tit. 1. lib. 4. recopil. a num. 26. & in l. 1. tit. 18. lib. 9. num. 4. Mascard. conclus. 869. Solis de consub. lib. 2. cap. 3. num. 11. A. Rochus, de visitatione, verb. Hospitalia. Zerolà in praxi Episcopali, 1. part. verb. Hospitalia. 8. 3. 2. dubio, & Syluest. in summ. verbo Hospitalia, n. 2. & alij, qui dicunt, quod Hospitalia erecta auctoritate Episcopi sunt loca pia, & religiosa, & gaudent privilegijs Ecclesiarum, ut in cap. ad hæc, de relig. domib. unde etiam gaudent immunitate, ut per Remigium de Gonni, de immunitate Ecclesiarum, ampliatione 17. plura afferentem, Couarr. lib. 2. variar. cap. 20. nu. 4. Padillam supra num. 49. D. Paz in praxi 1. tom. 5. part. cap. 3. §. 3. num. 27. Mascard. d. conclus. 869. num. 18. & alios, quamuis Flores dicit. quæst. 11. num. 176. dicat, quod si non haberet Ecclesiam annexam in forma solemnium Ecclesiæ, non daretur immunitas confugientibus ad Hospitale, & ita colligere ex Remigio supra, qui tamen id non dicit. Et facit etiam, quod tradunt Lasarte de decima venditionis, cap. 19. numero 90. & Gironda de Gabellis 7. part. num. 43. & 66. qui dicunt, quod ex venditione bonorum Hospitalis per Episcopum approbati non debetur gabella.

⁶⁰² Quinimo, & si Hospitale non sit erectum, & aut approbatum auctoritate Episcopi, idem existimo; nam, licet non sit locus religiosus, & sacer, & sic non gaudeat immunitate, ut per Remigium, Couarr. & Paz, ibi, & Cabedo decif. Lusitana 204. p. 1. adhuc videtur esse locus pius, & de iurisdictione Ecclesiastica & gaudere privilegijs Ecclesiæ, cum causa pietatis sit institutum, cap. de Xenodochijs, de relig. domib. l. omnia privilegia. C. de Episcop. & Clericis ausbent. hoc ius porrectum. C. de sacros. Eccles. ut videntur tenere Patinus, de offic. & potestat. Capit. sede vacante, 1. quæst. 2. part. sub num. 5. & Euerar. in topicis iuris, in loco ab Ecclesia, ad pia loca, & in loco à minoribus ad Ecclesiam, num. 4. sequuntur Menochius de recuperand. poss. remedi. 15. num. 22. 23. 36. & 37. Sfortia Odus, de in integr. restitua. part. quæst. 3. art. 5. & 6. & alij, quos congerit, & videtur sequi Tiraq. in dict. præfation. versic. sed alij indistincte, & Ioann. Gutierrez dicit. numero vigesimo nono in 2. edition. tenet idem in effectu, cum Menochio & Sfortia, nam refert se ad dicta, numero vigesimotertio, dicendo, intellige nisi in casu supra numero 23. posito, & nouissime sequitur Castillo, de usufructu capitulo 54. numer. 24. & est lex part. 1. tit. 1. 2. pagin. 1. quod maxime procedit stante S. Concilio Tridentino, session. vigesima secunda de reform. capitulo octauo & nono quæ habent locum, etiam in Hospitalibus, & locis pijs priuatis, nec Ecclesiastica auctoritate institutis, ut S. Congregat. Concilij censuit, quamuis tunc plures contrarium, teneant Gambarus dicit. libro quinto rubr. de potestate Legati, circa Hospitalia numero trigessimotertio & citati supra numero 601. & per Tiraquell. d. versic. id quod plerique, & per Anton. Gabr. d. conclus. 2. de causa pia.

⁶⁰³ Qui tamen ibi, numero 7. & inquit limitari forsan posse communem, quod Hospitale non censeatur locus pius, quando non est fundatum auctoritate superioris, ut illa procedat, quando Hospitale non est perpetuum, & potest Dominus illud reuocare, secus vero, quando esset perpetuum, ex Baldo. & Parisio, & propterea mortuo illo, qui Hospitali erexit, quia non potest amplius poenitere, nec Hospitale erectum reuocare, tunc debet dici

D d 2

locus pius, & non priuatus, ex Abbate, & Socino ab eo relatis, numero 8. Quod etiam tenent Ioann. Lupus Decanus Segobien. de libertate Ecclesiastica 1. parte quest. 16. numero 5. & 6. A. Rochus supra, & Zerola 9. 1. 2. & 3. Flores dict. quest. 21. numero 179. & sequentibus. & Mart. Antonius Genuen. in praxi Archiepiscopali curia Neapolitana, capitulo 17. & videntur tenere Selua dict. quest. 6. & 7. & 26. Salazar de usu, & consuetudine cap. 8. numero 34. & 35. & Mascardus dict. conclusionem 869. num. 34. quæ distinctio, & concordia mihi placet, quamuis primam sententiam indistincte teneant autores pro ea relati num. 620. maxime Sfortia articulo 6. num. 48. & 49. qui ait, quod licet, ubi viuerent fundatores, possint huiusmodi Hospitalia reuocare, Tobias concilio 61. a numero 3. Selua dict. numero 6. & 7. & Armilla verb. Hospitalale, num. 1. tamen hoc non tollit, quin interim dici possint loca pia, vel saltem causa pia, seu opus pium, & qualibet causa pia gaudet priuilegiis, quibus gaudet Ecclesia, vt ex communi tradit ipse dict. art. 5. a nu. 31. post Tiraquell. dict. tract. de priuilegiis pia causa, priuileg. 140. & Syluest. verb. legatum 4. num. 5.

604 Tercio dubitatur, si an ius patronatus confraternitatum laicorum, vt disciplinatorum, &c. Hispanice Cofradias, sit laicale, an Ecclesiasticum? in quo Felin. dict. tractat. quando literæ Apostolicæ limitatione 4. tenet esse laicale, sequitur Rochus de iure patronat. verb. au. numero 17. & Gambarus d. libro 3. numer. 412. & seq. ratio eorum est, quia sunt laici, nec habent habitum religiosum, nec gaudent priuilegio fori, & Canonis, & sic istæ fraternitates non possunt dici Ecclesiasticæ, nec pium Collegium, sed sæculares, seu laicales, & vti tales debent conueniri coram iudice laico, Bart. in l. cum senatus, numero 4. ff. de rebus dub. & post alios Felin. in cap. 2. ad fin. de foro compet. Anton. Gabr. d. tit. de pia causa, conclus. 1. Auiles in cap. pratorum c. 2. vers. in confederatione, nu. 10. & relati per Tiraq. in d. præfatione vers. contrarium tamen. Rodoa de rebus Ecclesiæ Rubrica 33. casu 15. & Nauarr. conf. 3. de foro compet. & tenentur ad solutionem gabellæ Gironda de gabellis 7. p. nu. 41. cum Auend. de exequend. Mandos. 2. part. cap. 14. numer. 32. eandem sententiam in proposito tenet Couarruias d. cap. 36. præf. num. 8. dicens hoc ius patronatus esse laicorum, nam etsi confraternitas causa pietatis instituta adhæret, & sit affixa alicui Ecclesiæ, ipsi tamen, ex quibus Collegium hoc & Vniuersitas constat, & ad quorum suffragia præsentatio fit, sunt laici, & ad hanc Vniuersitatem laicorum præsentatio pertinet non ad Ecclesiam, nec aliquam Ecclesiasticam Dignitatem, inquit quæ in Hispania nõ admittit derogationes, quæ fiunt in præiudicium præsentationis quæ ad hæc Collegia pertinet. & Couarr. sequitur Fuscus de visitatione lib. 2. c. 14. num. 12. eandem etiam sententiam tenuit Rota in vna Valentina Beneficij 6. Octob. 1576. coram D. Robustio quæ est prima part. diuersorum dec. 574. in qua tenuerunt Domini, quod ius patronatus istis fraternitatibus relictum dicitur laicale, etiam quod sint sub nomine alicuius sancti, & etiam si adhæreant alicui Ecclesiæ ex Felin. & Rocho, & Couarr. supra, nam ex quo confratres sunt laici saltem pro maiori parte, confraternitas non est Ecclesiastica, sed secularis, & ita fuit alias resolutum in vna Pistorien. 21. Maij, & 21. Iun. 1565. coram D. Sarmiento, &c.

605 At Lambertus 1. p. tit. lib. 9. art. 10. n. 4. & 5. docet opinionem Felini procedere, quando confraterni-

tates non sunt affixæ alicui Ecclesiæ, quia tunc, vt laici censentur, quando vero sunt affixæ, seu annexæ alicui Ecclesiæ, tunc earum ius patronatus esse Ecclesiasticum, quia, licet ipsi confratres sint laici, & ex sua persona non dicantur patroni Ecclesiastici, tamen quatenus faciunt Collegia, quæ Ecclesiis adhærent, bene dicuntur patroni Ecclesiastici. arg. cap. quanto de indic. & quæ ibi notantur, & ita inquit n. 6. videmus hodie obseruari, quod tales fraternitates pro rebus communibus ipsius fraternitatis conueniuntur coram iudice Ecclesiastico, & non coram laico, quia fraternitas ipsa est annexa Ecclesiæ, licet confratres ipsi de aliis eorum rebus, & delictis conueniantur coram iudice sæculari, quod sequitur Ioannes Gutierrez dict. libro 1. can. quest. cap. 35. numero 24. nam istæ fraternitates sunt loca pia, & religiosa, vt tradit num. præcedenti, & num. 25. idem existimat in omnibus confraternitatibus pijs ab Ordinario Ecclesiastico approbatis, ex eius namque approbatione iam pietas causæ clarius elucescit, qui etiam in proposito iuris patronatus videtur tenere cum Lambert. nam numero 30. ad illum se refert circa hoc.

Mihi in hac re non videtur dicendum, confraternitates laicorum causa pietatis institutas, & maxime ab Ordinario Ecclesiastico approbatas, proat esse solent, esse loca pia, & religiosa, & priuilegijs Ecclesiarum gaudere, & sic super earum rebus coram iudice Ecclesiastico esse conueniendas, Lambert. supra Redoa. rubrica 27. num. 17. & contra Hieronymum Gabr. consil. 162. libro 1. recte tradit Fuscus d. lib. 2. cap. 14. num. 4. & 5. Azevedo d. tit. leg. 10. tit. 1. libro 4. recapit. a num. 26. & in dict. leg. 1. tit. 18. libro 9. a numero 1. Solis d. lib. 2. de censibus cap. 3. numero 11. A. Rochus, de visitatione, verb. laicorum, pag. 77. Menoch. d. remed. 15. de recuperand. n. 35. & 37. Sfortia d. 1. par. quest. 3. artic. 6. Ioan. Gutierrez. d. cap. 35. n. 23. 24. & 25. & Castillo d. cap. 54. de usufructu n. 24. qui quatuor vltimi, maxime Sfortia, idem dicunt etiam si non sint fundatæ autoritate Episcoporum, nempe, quod sint loca pia, post plures relatos per Tiraquell. d. præfatione, vers. sed alij indistincte, & vers. item relictum fraternitatibus, quod etiam videtur velle Azevedo in d. l. 1. a nu. 1. & tenet Bobadilla in sua politica, lib. 2. cap. 18. num. 228. Licet male dicat Confraternitates esse fori Ecclesiastici mixte, si enim sunt loca pia, & gaudent priuilegijs Ecclesiarum, de foro Ecclesiastico solum esse debent, maxime, cum sunt ab Ordinario Ecclesiastico approbatæ, & Flores d. 9. 21. num. 190. & seq. ait Confraternitatem institutam ad pias causas, licet non sit locus religiosus, esse tamen piam causam, & gaudere Ecclesiæ priuilegijs: & facit Concilium Trident. d. cap. 8. & 9. sess. 22. de reform.

Vnde in rigore videtur tamen verior sententia Lambert. quod ius patronatus istarum Confraternitatum sit Ecclesiasticum, nam quamuis Confraternitas sit vniuersitas laicorum, tamen ista Vniuersitas laicorum est locus pius ad minus, & de foro Ecclesiastico, & si est approbata ab Ordinario Ecclesiastico, non solum est locus pius, sed etiam religiosus, vt dictum est. Et ideo huiusmodi Confraternitates habebunt sine dubio semestrem ad præsentandum, & non quadrimestre, nec poterunt variare sicut laici.

Ex æquitate tamen tamen ad effectum derogationis, & reservationum, de quo hic agimus videtur istud ius patronatus Confraternitatem laicorum censendum

dam esse laicale, ex ratione D. Couarr. *supr.* allata, nec ad istum effectum huiusmodi Confraternitates esse Ecclesiasticas reputandas.

609 Et idem erit dicendum in iure patronatus spectante ad Priores, seu officiales earum, qui solent esse laici, quamvis aliquando sit Clericus, ut in *d. decis. 574. n. 8. & 9.* ut verbi gratia in Confraternitate Abulen. Dominæ nostræ de Sanfoles, in qua aliquis ex officialibus, seu patronis est aliquando clericus.

610 Si tamen ius patronatus relictum esset priori & aliius Confraternitatis laicorum, qui semper est, & debet esse persona Ecclesiastica, tale ius patronatus erit absolute Ecclesiasticum, pertinet enim ad Dignitatem Ecclesiasticam, quamvis in hoc contrarium videatur dici in *d. decis. 574. n. 8.*

611 Vnde in Confraternitatibus disciplinatorum huius civitatis Abulen. & quæ sunt Sacre passionis, & veræ Crucis, & Transfixionis, in quibus sunt etiam Clerici, qui per se nominant, & eligunt suum Priorem, seu iudicem Clericum, ius patronatus relictum huic Priori Clerico, seu ipsi Clericis Confraternitatis, & eorum Congregationi tantum, esset Ecclesiasticum absolute, cum non pertineat ad laicos, sed ad Clericos ut sic.

612 Et quod dictum est de Hospitalibus, & Confraternitatibus, videtur similiter dicendum de Collegiis institutis pro sustentatione studentium pauperum, vel aliorum egenorum, quod sunt loca pia, & gaudent privilegiis Ecclesiæ, & de iurisdictione Ecclesiastica, & si sunt instituta, seu erecta autoritate Ecclesiastica, non solum sunt loca pia, sed etiam religiosa. Gironde de gabelle, 7. par. num. 42. & Azevedo dicit, l. 10. titulo, lib. 4. recopil. nu. 26. & l. 1. tit. 18. lib. 6. numero 3. & sic procedet quod dicunt Socinus, Barbata, Rochus, & alij, quos refert, & sequitur Cardin. Albanus in *lucubrationibus ad Bart. in l. fin. ff. de Collegiis illicitis*, nempe, quod Collegium studentium reputetur Ecclesiasticum, licet maior pars sint laici, quamvis mihi non placeat quod ait Navar. *consil. 6. de simonia*, quod committatur simonia in venditione locorum huiusmodi Collegiorum, licet enim Collegium sit locus pius, aut etiam religiosus, tamen illius loca, & Præbendæ, nihil spiritualitatis habent, sicut nec etiam loca seu lecti Hospitalis & doctrina Bartol. d. l. fin. numer. 15. quam sequuntur Abb. in *cap. ex literis de consuet. nu. 14. & in cap. 1. de locato*, & alij ibi, & Aufer. de *poteſtate Ecclesiastica super laicos*, num. 12. Couarruias, *præct. cap. 34. sub numero primo* & Azevedo d. l. 10. numer. 25. de de qua infra *cap. 3. numero sexagesimo octavo*. ubi alij citantur, quod ad iudicandum, an Collegium sit Ecclesiasticum, vel sæculare, inspicendum est, an maior pars sit laicorum? & tunc sit sæculare, & laicorum: an maior pars, seu æqualis sit Clericorum & tunc sit Ecclesiasticum, procedit in Collegiis non fundatis pro sustentatione pauperum, & sic causa pia, sed in Collegiis Doctorum, & Scholarium, non pauperum, seu in Collegiis aliquorum officiorum, & sic ius patronatus spectans ad prædicta Collegia pia pro sustentatione pauperum instituta, in rigore est Ecclesiasticum, licet ex æquitate ad effectum derogationis, & reservationum, si maior pars est laicorum, videatur censendum laicorum, sicut de iure patronatus confraternitatum diximus.

613 Vnde inferitur ad questionem de subsidio imposito per Papam ad favorem Regis nostri philippi

super redditibus Ecclesiasticis, an huiusmodi Collegia debeant in eo contribuere de bonis suis temporalibus, & videtur dicendum, quod si sunt instituta, & erecta autoritate Ecclesiastica, nempe autoritate Apostolica, seu Ordinaria, debeant contribuere, ex quo sunt loca non solum pia, sed religiosa, seu Ecclesiastica, ut probatur ex verbis Bullæ pij IV. & V. super huiusmodi subsidio ibi, *super omnium & singularum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Collegiarum, & aliarum Ecclesiarum, & c. Capellaniarum Conventualium, & aliarum mensarum fructibus, & redditibus, & proventibus, & c.* quibus verbis comprehendi videntur bona Collegiorum autoritate Ecclesiastica erectorum, redditus enim cuiusvis communitatis, seu loci pij, dicuntur suæ mensæ, seu superioris *cl. m. 1. s. eadem quoque de sup. plen. negligentia Pralato*. ibi, *non applicent mensis suis*, ubi Card. & Bonif. num. 1. *Clem. 2. ibi mensa sua de rebus Ecclesiæ*, & confirmatur exceptione facta à Papa de Hospitalibus actu Hospitalitatem servantibus, quod non teneantur ad dictam contributionem, ex qua remanet impositio certa, & firma in omnibus aliis Hospitalibus actu eam non exercentibus, & similiter in omnibus locis piis, & religiosis autoritate Ecclesiastica institutis, ut Collegiis pauperum, & confraternitatibus, quæ etiam solvunt subsidium, ut in praxi videmus. Nam exceptio firmat regulam in contrarium, & eam declarat *l. nam, quod liquide. s. fin. de pen. legata cum aliis*. Ederat loco ab exceptione ad regulam, Couarr. lib. 2. *vari. cap. 5. numero 4.* González *glos. 54. numero 19.* qui alios citant. Super quo modo lis pendet inter Collegium S. Bartholomæi Vniuersitatis Salamantinæ, & Clerum dicti Episcopatus. Si vero prædicta Collegia non sunt instituta autoritate Ecclesiastica, sed privata ipsorum fundatorum tantum, non videtur debere contribuere in dicto subsidio, quia licet sint loca pia, & gaudeant privilegiis Ecclesiæ, & de iurisdictione Ecclesiastica, non tamen sunt loca religiosa, & Ecclesiastica, sicut etiam non contribunt eadem ratione opera pia, & Capellanæ non collatiæ, ex quo fundantur autoritate privata fundatorum tantum, & ita fuit obtentum, & iudicatum in favorem Collegiorum S. pelagij, & S. Michaelis dicti. Vniuersitatis Salamantinæ, quæ non sunt fundata autoritate Pontificia, vel Ordinaria, & c.

Quarto dubitatur, an quando ius patronatus est Ecclesiasticum, & laici, & facta est conventio, seu concordia de alternis vicibus præsentando iuxta *Clem. plures. s. & ut facilius de iure patronatus* in turno Ecclesiastici, censeatur Ecclesiasticum mere, & in turno laici, laicale mere. Et videtur, quod sic ad doctrinam Ioannis And. in *cap. cum illis. s. fin. in fin. de Præbend. in 6.* quam sequuntur Rochus *verb. ius. q. 6.* & alij, & ad decisionem Salamantinam alterternatiuæ infra adducta *n. 708.*

Vnde, si stando in turno Ecclesiastici Beneficium vacaret in mense Apostolico, Beneficium caderet sub reservatione, & nihilominus Ecclesiasticus consumeret suum turnum, tunc enim Papa providet loco illius, & alias fieret præiudicium laicis: contra vero, si Beneficium vacaret in turno laici, non caderet sub reservatione, & si provideretur à papa, cum derogatione iuris patronatus mixti, non haberet locum derogatio ad decisionem Achillis *315. seu 2. de iure parro. & putei 107. lib. 3.* & alia adducta *num. 709.* nec contra id, quod dixi, quod provisio

pe de Beneficio vacante in mense Apostolico consumatur turnum Ecclesiastici, obest, quod prouisiones Apostolicæ non consumunt turnum, Rota decisione 21. de Præben. alia 190. in antiquis & in d. decisione Salamantina alternatiua, & in alia Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iusto González glos. 45. §. 1. num. 31. nam id procedit data æqualitate: nempe, quando respectu vtriusque potest intrare reservatio, vt in turno Episcopi, & Capituli, de quo ibi, secus vbi reservatio intrat respectu vnius, & non respectu alterius, vt in proposito de turno patroni Ecclesiastici, & laici; nam si prouiso Patre non consumeret turnum Ecclesiastici, fieret præiudicium laico, vt dixi, Cosmas in pragmatice sancti Iohannis, titulo de collat. §. item, quod omnia, verb. faciendæ. in fin. probus ad Monach. in cap. cum in illis, de Præben. in 6. n. 61.

616 Quinto dubitatur, quando laicali vacante Ecclesia, seu Beneficio nominant Rectorem, quem Capitulum, seu persona Ecclesiastica præsentat Episcopo, vel è contra, penes quem sit ius patronatus in isto casu, & sic, an Ecclesiasticus, an laicalis? In quo Gambarus, d. lib. 3. de offic. Legati à nu. 392. cum Collegiatus tenet tale ius esse apud eos, qui nominant, non autem qui præsentant, & sic laicos nominantes potius dici patronos, cum præsentans sit magis procurator, quam præsentator, quia eius actus non est liber, sed necessarius, & licet contra teneant Io. Domin. & Francus, num. 4. in cap. cum in illis, §. si vero de Præben. in 6. Et sententia Gambari mihi placet; nam in isto casu, qui nominant non habent solum consentire, sed potius præsentatio videtur ab eis facta, & si præsentans nollet nominatum præsentare infra tempus, haberetur pro præsentato argum. leg. 33. lauri in fin. & si patronus laicus deberet præsentare cum consensu, seu de consilio Ecclesiastici; ius patronatus, quamuis sit apud laicum, non censeretur laicale: secus si cum consilio, quia tunc non tenetur sequi. Puteus decis. 506. lib. 2.

Vndecimo circa illa verb. electionem, & quamuis aliam dispositionem, & de quibus González glos. 19. & 20. vide dicta sup. 1. p. cap. ult. à n. 15. & 31. & 4. par. cap. 1. à num. 6.

618 Duodecimo, circa illa verba, & quorumcumque collatorum, notandum est comprehendere Beneficia ad collationem vnius tantum pertinentia, quia pluralitas resoluitur in suas singularitates. l. falsa. §. fin. ff. de condit. & demonstr. cum aliis, & ita cum Baldo consil. 242. par. 3. tradit in proposito Simoneta de reservationat. quest. 97. & nouissime González glos. 21. à num. 1. qui vsque ad num. 17. aliqua cumulat circa illam maximam, quod pluralitas resoluitur in suas singularitates.

619 Secundo notandum est, & quod ista verba rapiunt etiam collatores ex privilegio, vel iure speciali, vt cum aliis tradit Simoneta quest. 68. numer. 2. & González d. glos. 21. numer. 18. Quod tamen limitant Simoneta num. 4. & González à num. 19. vt non procedat, quando ius conferendi non esset perpetuum, sed temporale, puta ex indulto, seu privilegio ad certum tempus, seu ad vitam, vt ait Simoneta, concedente ius conferendi, quod ait bene notandum González numer. 31. quia videtur singularis limitatio ad nostram regulam, quæ tamen limitatio mihi non placet, quia imo indultum conferendi Beneficia non comprehendit reservata. Aeneas de Falcon. questione 4. principali effectus 6. numer. 9. & Simoneta questione 31. & infra cap. 3. n. 54.

Et regula nostra in illis verbis, & comprehendit tam ordinarios, quam extraordinarios collatores, Crescen. decis. 20. num. 1. de Præben. González d. glos. 21. num. 3. 2. & collatores etiam ex fundatione, & etiam si in ea disponatur, quod non intret reservatio, nisi Beneficium sit iuris patronatus laicalis, aut mixti, González d. glos. 21. num. 39. & glos. 29. à numero 2.

Tertio notandum est, quod d. verbum, & collatorum, tanquam prolatum à lege comprehendit præfatos, & electores, & alios disponentes iuxta dicta de verbo, collatio, sup. 1. par. cap. ult. num. 32. & 33. & ideo regula nostra reservans Beneficia pertinentia ad collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, & quamuis aliam dispositionem quorumcumque, non dicit quorumcumque prouisorum, præsentatorum, electorum, & aliorum disponentium, sed dumtaxat dicit collatorum, notat González glos. 16. n. 11.

Decimotertio circa illa verba, & collatricum, & notandum est, quod quamuis masculinum concipiat in se femininum, Socinus reg. 255. Tirac. de retract. Lignag. §. 1. glos. 9. à num. 177. Ant. Gabr. concl. 6. de verborum signific. & Baeca de non meliorandis filiabus ratione dotti, cap. 11. & sic sub verb. collatorum, comprehenderentur collatrices, quicquid González dicat glos. 22. num. 9. & 10. tamen maioris explicationis causa, & vt omnis dubitandi occasio cessaret, addita sunt ista verba, sicut, & alia plura. Licet enim feminæ de iure non possint Beneficia conferre, imo istius iuris sint incapaces, tamen ex privilegio Apostolico possunt habere ius conferendi Beneficia. González d. glos. 22. à num. 13. & dictum est, 1. par. cap. 2. numer. 33. addo, quod sicut verbum, collatorum, comprehendit præfatos, & alios disponentes, vt num. præced. dictum est, & sic verbum, collatricum, comprehendit præfatas, cuius iuris præsentandi feminæ capaces sunt, etiam de iure, cap. fin. de concess. præben. vbi D. & dicitur infra cap. ult. à num. 142.

Decimoquarto & circa illa verba, secularium, & quorumcumque ordinum regularium, notandum est, quod sicut respectu Beneficiorum, quæ reservantur, sit supra in regula nostra expressa mentio de secularibus, & regularibus maioris explicationis causa, sic etiam respectu collatorum, & collatricum, sit etiam expressa mentio de secularibus, & regularibus. González glos. 23. vbi numerat collatores seculares, & regulares.

D. cimoquinto, ex illis verbis, non tamen & S. Romana Ecclesia Cardinalium, notandum est, quod cum regula nostra expresse excipiat Cardinales, respectu eorum nulli sunt menses reservati, vt supradictum est à nu. 34. vbi vide, & si exceptuati non fuissent, regula hæc comprehenderet Cardinales, Crescen. decis. 20. de Præben. à num. 4. late González glos. 24. ex num. 13. Et ista exceptio intelligitur de Cardinalibus ordinariis Collatoribus tantum, vt Cardinalibus Episcopis in suis diocesis, non autem de aliis Cardinalibus, etiam Legatis de Latere in suis Provinciis, Crescen. d. decis. 20. & late González ibi 1. 9. numer. 17. & 18. & conducent dicta infra cap. 3. n. 53. & seq.

Proceditque ista exceptio, etiam in Beneficiis, seu Præbendis simultaneæ collationis Episcopi, & Capituli, cui ea prodest propter communionem iuris conferendi, vt dictum est supra n. 35. vbi adducitur deci. l. Hispalen. Portionis 19. Ian. 1594. coram D. Paty,

D. Pamphilio, ubi ita fuit resolutum, & sequitur González d. gl. 24. q. 2. an. 52.

Sed quærit González ibi 3. quæst. ex numer. 1. 61. an sicut ista exceptio prodest Capitulo, sic etiam in Beneficiis simultaneæ collationis referuatis ei prodest indultum concessum Cardinali Episcopo, ad conferendum referuata, & sic Capitulum debeat illa conferre simul cum Episcopo Cardinali, an vero Cardinalis habens indultum possit eius vigore conferre solus Beneficia simultaneæ collationis, & prodesse indultum Capitulo, nec virtute eius posse Cardinalem talia Beneficia solum conferre, tenet Rota in d. decisio. Hispalen. Portionis, ubi dicitur, *Quod virtute indulti, non magis potuit Archiepiscopus solus conferre quam sine eo potuisset, cum nihil de nouo tribuat, sed remoueat tantum obstacula reservationum, & præseruat Ordinario tantum partem suam, quando collatio est ei communis cum Capitulo.* Cassador. decisio. 3. in fin. de priuilegiis. Mohed. decisio. 24. qua est 1. de priuilegiis in impressis. Ioan. Paulus decisio. 28. cum aliis allegatis, sequitur González supra a. n. 66. dicens, quod prædictum indultum nihil confert de nouo Episcopo Cardinali, sed solummodo remouet obstaculum, vt supra dixit n. 24. & 25. Et ideo ius conferendi remanet in eodē statu, prout ante reservationem. & sicut tunc debet fieri collatio per Episcopum, & Capitulum simul, sic etiam fieri debet post obtentum indultum, quod iurisdictionem non ampliat, ita vt quamuis diceret, quod conferbat vigore indulti, adhuc dicitur fieri collatio potestate ordinaria conferentis, Parisi. consil. 42. n. 5. vol. 4. Ioā. Paul. decisio. 27. Thom. Tribius in decisio. V. eneta 54. n. 15. lib. 2.

62. Sed ista sententia mihi non placet, & verius mihi videtur, quod indultum non præsit Capitulo, sed eius vigore Cardinalis Episcopus possit solus conferre Beneficia simultaneæ collationis; nam indultum non tollit reservationem, sed dat facultatem providendi perinde, ac si non esset reservatio, unde non fingit sublatum vinculum, sed aperit facultatem de referuatis, ac si non essent referuata. Cassador. decisio. 3. de Præben. nec Cardinalis Episcopus cōferens virtute indulti, confert vt Ordinarius, quicquid González dicat, sed vt Delegatus, & Commissarius Apostolicus, & sic, si non prouidet infra semestre, fit deuolutio non ad Archiepiscopum, sed ad Papam. Cassad. ibi, & Crescen. decisio. 15. eod. tit. de Præben. Mandos. de signatura gratia, tit. de prouisione, vers. in Beneficiis referuatis. Anastas. Germon. de indultis Cardin. §. volumus, n. 56. qui etiam dicunt, quod tunc in Beneficiis referuatis datur deuolutio. & dicitur infra 10. par. 2. n. 10. & c. 3. n. 20. & ita cū indultum non tollat reservationem, non potest prodesse Capitulo, quod non potest referuata conferre, nec obstat, quod dicitur indulta nihil de nouo concedere, nec augere, seu ampliare facultatem conferendi, sed tamen remouere obstaculum reservationis, vt etiam dicitur infra cap. 5. num. 7. quia intelligitur, quod per indultum non censeatur Cardinali data facultas conferendi Beneficia, alias non spectantia ad prouisionem ipsius, sed aliorum tantum, Bene tamen extenditur ad Beneficia spectantia ad prouisionem ipsius, & aliorum simul, etiam si id non exprimitur, quia est fauorabile, & ampliandum vt concessum Ordinario collatori, iuxta dicta de alternatiua supra num. 474. quod tamen in indultis hodiernis exprimitur, in quibus dicitur, quod Cardinalis possit conferre quæcumque Beneficia ad suā, & cum alio, vel aliis, collationem, prouisionem, præ-

sentationem, electionem, seu quamuis aliam similem, vel dissimilem dispositionem spectantia ratione suæ Ecclesiæ Titularis, & Dignitatis Episcopalis, & González supra n. 70. Sed ista facultas quo ad Beneficia simultaneæ collationis censetur data, vt ratione suæ partis Cardinalis solus ea conferat, non simul cum aliis, ad quos etiam alias prouisio spectabat, quia illis non datur indultum, sed Cardinali. Et longe diuersum est in exceptione nostræ regulæ, quia tunc non intrat reservatio, nec indultum, vt supradictum est ex d. n. 34.

Et de indultis Cardinalium videndus est t. Anast. Germonius in d. tract. suo de eis, ubi ponit, & explicat indultum Illustrissimi Cardinalis Hiero. de Rubere Archiepiscopi Taurinen. additque González d. gloss. 24. num. 72. quod in indultis modernis ponuntur sex limitationes, & casus, ad quos non se extendunt: primus, de Beneficiis vacantibus in Romana Curia; secundus, quo ad Dignitates maiores, post Pontificalem in Cathedrali, & principales in Collegiatis; tertius, quo ad Beneficia regularia, consistorialia, vel Conuentum habentia, & quorum fructus in libris cameræ taxati reperiuntur; quartus quo ad Beneficia, quæ vacauerint per veros, & actuales familiares, & continuos commensales Papæ, qui tam tempore Pontificatus, quam Cardinalatus, priusquam ad apicem Pontificatus assumeretur, fuerunt; quintus, quo ad commendas cessantes in Dignitatibus seu officiis Claustralibus 6. & vltimus, ad Beneficia vacantia, tam in curia, quam extra illam per obitum familiarium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, iuxta formam constitutionis, seu regulæ Gregor. XI. V. de anno 1591. editæ moderatoriæ indultorum eisdem Cardinalibus concessorum. Et quia aliquando, inquit num. 75. sunt ampliora & aliquando restrictiora huiusmodi indulta, Pontificum mutatione, & ad Cardinales amore, & affectione, erit semper illorum tenor diligenter inspiciendus, &c.

Quærit etiam González d. gloss. 24. quæst. 4. ex n. 78. Si Cardinalis Collator non contulit Beneficiū, quod vacauit in mense alias Apostolico, infra sex menses, ita quod sit locus deuolutioni ad superiorem, an tunc possit conferre Archiepiscopus, qui Cardinalis non est, seu alius ad quem de iure competit deuolutio? an vero solus Papa, tanquam Beneficiū referuatum? quod est quærere, an tunc deuolutio fiat ad Archiepiscopum, seu Capitulum, iuxta cap. 2. de concess. Præben. an vero ad solum Papam in qua quæstio, quæ certe parum habet difficultatis, plura pro vtraque parte adducit, & tandem resoluit deuolutionem fieri ad Archiepiscopum, iuxta terminos d. cap. 2. vt tenuit maior pars Rotæ in decisio. 774. lib. 3. par. 3. diuersorum, quod mihi certum videtur, quia tale Beneficiū nunquam fuit resolutum, cum regula nostra Cardinales ordinarios Collatores non comprehendat, sed eos excipiat, nec Beneficiū per deuolutionem vacat de nouo, sed semper durat prima vacatio, & sic, cum à principio non fuerit reseruatum, ita remanet in perpetuum, Cassador. decisio. 8. de Præben. n. 3. & 8. nec Cardinalis Episcopus potest dici exemptus ab Archiepiscopo, ad istum effectum deuolutionis, maxime, cum Beneficia ipsa nullo modo possint dici exempta ab Archiepiscopo, nec refragatur d. decisio 8. Cassad. dicens, quod data negligentia Cardinalis in conferendo Beneficio referuato vigore indulti, deuoluitur collatio ad solum Papam, de qua González gloss. 53. a. n. 37. quia

ibi longe diuersa est, cum agatur de Beneficio re-
seruato, conferendo vigore indulti, quod semper re-
manet, & à principio fuit seruatum, vt supra di-
ctum est.

Querit etiam González d. gloss. 24. quest. 5. n. 108.
633. ¶ an Cardinalis Episcopus possit conferre Benefi-
cium, quod vacauit in mense Apostolico, ante eius
promotionem in vita sui antecessoris, qui Cardina-
lis non erat: & breuiter concludit, quod cessante in-
dulto non potest illud conferre, nam cum vacauerit
de tempore, in quo Collator non erat Cardinalis,
fuit semel seruatum, & semper durat seruatio, si
vero dict. Cardinalis haberet indultum solitum, ad
conferendum Beneficia seruata, tunc illius vigore
posset tale Beneficium conferre, si indultum cape-
ret Beneficia iam vacantia, alias secus.

Deinde querit de conuerso ¶ 6 q. n. 110. an Cardi-
nali Episcopo decedente ante collationem Benefi-
cii vacantis in mense alias seruato, possit illud cō-
ferre Episcopus successor non Cardinalis, si à Papa
iam prauentum non sit? & multis adductis tandem
ait, quod sibi magis placet vltima sententia nempe,
quod possit illud conferre, & quod secundum eam,
semel consultus pro veritate de simili casu, respon-
dit: quia modernus Episcopus successit in locum de-
functi, & sic eius iure uti debet, secundo, quia d. Be-
neficium vacauit tempore congruo, quando nulla a-
derat seruatio, & sic Beneficium semel post vaca-
tionem liberum semper remanere debet liberum, vt
supra dictum est n. 631. tertio, quia sicut in casu con-
trario quæstionis præcedentis, non potest conferre
Cardinalis, ita de conuerso in isto potest conferre,
successor, cum contrariorum eadem sit ratio, & quod
operatur propositum in proposito, operatur oppo-
situm in opposito, & e contra, &c.

Quæ quidem sententia ¶ de plano procederet
non stante regul. 2. Cancellaria seruatoria Benefi-
ciorum, quæ post obitum Episcoporum quomodo-
cumque vacant, & vacabunt in futurum, ea vero stan-
te non potest sustineri, sed est proculdubio falsa, nā
cō ipso, quod Episcopus decessit, intrauit seruatio
d. regulæ, quæ semper loquitur cum verum sit dice-
re, quod tale Beneficium post obitum Episcopi vacat
(quicquid González dicat) Paumus de off. & po-
testate Cap. sede vacante 1. par. q. 10. n. 23. ibi etiam, si
vacasset viuente Prelato, quia verum est dicere, quod
etiam vacet eo mortuo, ex quo non prouidit donec vixit,
& conducunt supra tradita sub n. 536. Vnde etiam
636. conuincitur doctrina eiusdem González gloss. 15. §. 2.
d. n. 91. vbi ait, quod si hodie post d. regul. 2. Cancellaria,
vacaret aliquod Beneficium in mense ordinario Epi-
scopo, vel Abbate viuente, & postmodum ante pro-
uisionem in remotis partibus decedente, & illius
Vicarius habens speciale facultatem conferendi post
dictum obitum ante illius notitiam tale Beneficium
contulerit, collatio erit bona, & legitima, non ob-
stante morte Episcopi, de quo notitiam non habuit
vt alias dicitur infra cap. 8. numer. 175. neque in hoc
casu non obstat dicta reg. 2. Cancellaria, quia duntaxat
loquitur de Beneficiis vacantibus, seu vacaturis
sede Episcopali, vel Abbatiali vacante, non vero se-
de plena, vt scripsit d. gloss. 24. sub q. 6. quæ doctrina
est etiam falsa ex dictis, nam tunc verum est dicere,
quod Beneficium vacat sede Episcopali, vel Abba-
tiali vacante, seu post obitum Episcopi, vel Abbatis
& sic reg. intrat.

637. Querit etiam González d. Gloss. 24. 7. q. ex num.

121 an d. exceptio, & fauor nostræ regulæ, quod e-
ius seruatio nō includat Cardinales absentes à cu-
ria, vel solum procedat in resistentibus in curia ex
reg. 7. Cancellaria: & pluribus hinc inde adductis re-
soluit, quod loquendo de Beneficiis vacantibus in
Dioecibus, & Episcopatib. Cardinalium non annē-
xis Cardinalatibus Cardinales absentes gaudent ex-
ceptione, & fauore nostræ regulæ, ita, vt indultum
aliquid ad hoc necessarium non sit, & ita seruari vi-
demus, quia regulā nostrā indistincte excipit Cardina-
les, & quod regula septima solum loquitur
de Beneficiis vacantibus in Ecclesiis titulari-
bus Cardinalium de vrbe, & in sex Episcopati-
bus Cardinalium antiquorum Cardinalatibus an-
nexis, quæ non censetur in continentem corrigi per re-
gulam nostram sequentem *nam adea*, & ibi glossa
ffide condit. & demonstrat. & sic fauor nostræ regulæ
non conceditur talibus absentibus, quia obstat ser-
uatio dictæ reg. 7. præcedentis, de qua supra à numer.
402.

Sed melius dic, ¶ quod per hanc nostram regu-
lam, quæ absolute, & indistincte excipit Cardinales,
non seruantur Beneficia vacantia in quibuscum-
que Episcopatibus Cardinalium, quauis vacantia
in dictis sex Episcopatibus Cardinalium, antiquo-
rum, sint seruata per dictam reg. 7. si sunt absentes
à curia, in quocumque mense vacent.

Querit etiam González d. gloss. 24. 8. quest. num.
153. an sicut regula nostra excipit, & non compre-
hendat Cardinales Collatores, similiter etiam
non comprehendat Reges, & Principes Collato-
res Beneficiorum ex privilegio Apostolico: & con-
cludit, quod non, quia eo ipso, quod de eis non fit ex-
pressa mentio, non censentur comprehensī in ser-
uatione nostræ regulæ propter altitudinem, & excel-
lentiam eorum ex adductis per eum, & idem repe-
tit gloss. 38. num. 5 non obstantibus verbis, *Cumcum-
que Dignitatis*, &c. de quibus ibi.

Tandem queritur González d. gloss. 24. 9. q. n. 640
161. quare dicit regula nostra in dictis verbis, *S. Ro-
mana Ecclesia*, & respondet, quod ad distinctionem
aliorum, qui non sunt S. Romanæ Ecclesiæ, veluti
Cardinalium Compositellan. Auriem. Rauennaten. &
Mediolanen. qui tamen sunt abusive Cardinales &c.
sed ego potius existimo ea verba non ad id apponi,
nam licet solum fieret mentio de Cardinalibus, in-
telligeretur de Cardinalibus S. Romanæ Ecclesiæ,
qui sunt vere, & proprie, & per Antonomasiā
Cardinales, non de aliis, qui solum nomine sunt
Cardinales, nam & analogum per se sumptum stat
pro famosiori significato. Apponuntur autem d.
verba ad denotandam eorum Dignitatem, & excel-
lentiam, denominationemque vt moris est.

Decimo sexto, circa illa verba ¶ aut aliorum sub 641
concordatis inter sedem Apostolicam, & quoscumque a-
lios intis, &c. notandum, est id dici propter concor-
data Germaniæ, & Franciæ, quæ Papa ledere non
intendit, quantum est ex sua parte. De quibus con-
cordatis Germaniæ, vide constitutionem Nicolai V.
& constitutionem 46. Clem. VII. & 42. Gregor. XIII.
Cassad. decis. vn. de pactis Simonetam, seu potius eius
additionatorem de seruatu. quest. 1. à num. 3. & quest.
99. à num. 4. & Gregor. Branden. in nouo opusculo su-
per concordatis Germaniæ. Et de concordatis Franciæ
vide constitutionem 16. Leonis X. & Rebuffum, qui
latissime illa declarat in gloss. ad ea. Et vide González
gloss. 25. vbi explicat prædicta verba, & gloss. 26.
explicat.

explicat illa verba, & per eos, qui illa acceptare, & ob-
servare debuerint, acceptatis, & glossa vigesima septi-
ma explicat illa verba, & observatis, & gloss. 28. illa
verba, quæ ludere non intendit comprehensionem. Cir-
ca quæ aliqua de more cumulat non multum condu-
centia.

642 Decimo septimo ex illis verbis, & quomodolibet
pertinentia, notandum est per regulam nostram re-
servari Beneficia, ad provisionem quorumcumque
quomodolibet pertinentia, id est, siue de iure com-
muni, siue de iure speciali, ut fundatione, præscri-
ptione, seu consuetudine, aut privilegio, notat Gon-
galez gloss. 29. & vide dicta supra numero 618. 619. &
620.

643 Decimo octavo ex illis verbis, & dispositioni suæ,
notandum est reservationem hanc esse personalem,
& sic cum conditore expirare, ad cap. lueris de re-
scrip. & cap. si gratiose eod. tit. in 6. & ibi gloss. verbo suæ
Archid. Io. And. & alij gloss. verb. sedis Apostolicæ, &
D. in cle. 1. de reprob. Mill. in reper. verbo reservatio,
quam facit Gambarus de offic. Legati lib. 3. numer. 195.
Mandof. reg. 1. Cancell. quæ. 12. & posthæc Gongalez
§. 5. proem. numero 15. & gloss. 12. numero 3. Accedit,
quod facta est hæc reservatio ad suæ voluntatis be-
neplacitum, ut supra diximus numer. 446. quod mor-
te finitur d. cap. si gratiose. l. 4. ff. locati. tradit Thom.
Sanchez de matrimonio lib. 8. disputatione 28. a numero
49. & in proposito Gongalez d. §. 5. proem. a num. 6.
Itaque, & late d. gloss. 12. a numero primo. & loquens de
alternativa, gloss. 50. numero sexto.

644 Accedit etiam, & quod est posita inter alias regu-
las Cancellariæ suo tempore duraturas, ut in proe-
mio ipsarum regularum, ubi Glossator, & Pavinus in
proemio extraneorum vers. regule Cancellariæ, &
post hæc tradit in proposito late Gongalez dist. §. 5.
proem. ex numero 1. ubi ex numero 16. dicit, quod pari-
etiam ratione regula nostra evanesceret, & regulæ
Cancellariæ expirarent, si Papa renuntiaret Papatui,
ex quo fuerunt factæ suo tempore duraturæ, quod
renuntiatione fuit consumptum, & terminatum,
& renuntians, quo ad hoc, habetur pro mortuo, &
mors civilis in hoc æquiparatur naturali, & paria
sunt Papam obiisse, vel Papatui renuntiassæ, Clem. ne
Romani §. sane. iuncta gloss. verb. moriente de electione,
Felin. in cap. licet vndique. sub numero 2. de officio De-
leg. & in terminis Eneas de Falcon. question. quinta
principal. §. 1. num. 8. Parisius consil. 19. a numero no-
no, libro quarto, & Mandof. reg. 30. quæst. 7. num. 14. &
15. &c.

Vnde sede Apostolica vacante & omnes menses
645 sunt ordinarij, & tunc Episcopi possunt providere de
Beneficiis vacantibus in quolibet mense, Caputaqu.
decisio. 86. parte 1. & 214. part. 2. & in manuscriptis dec.
397. libro primo. Ant. August. decisio. 65. l. 1. quæ est
3. par. diversorum libro tertio decisione 1228. Anastasius
Germo. de indultis Cardin. §. quod tamen Romanam
numero nonagesimo nono, & 100. Zerola in praxi Epi-
scopali. 2. parte Beneficium. §. 1. Flores de Mena questio.
4. numero quinquagesimo primo, & fuit dictum in A-
bulen. Parochialis de la Calçada 28. Ian. 1594. ad fin.
adducta infra, numero 791. & novis. posthæc tradit
Gongalez dist. §. 5. a numero 46. qui numero 55. ait,
quod non solum erunt omnes menses ordinarij, ante
assumptionem novi Papæ, sed etiam antequam fa-
ciat regulas Cancellariæ, quæ semper solent fieri in
die immediate sequenti, dict. assumptionis ita, quod
si etiam in illo medio tempore ab assumptione usque
ad factionem regularum vacaret aliquod Benefi-

cium in mensibus alias reservatis, nullum obstacu-
lum Ordinarius habere dicatur, & allegat Gemin.
consil. 92. ante numer. 1. & sub ipso numero 1. Glossato-
rem antiquum in proemio regularum Cancellariæ ver-
sicul. item ponderanda, Gomez. in d. proemio questio. 2.
sub numer. 14. versicul. unde si vacaret, & Rotam lo-
quentem de regula nostra decis. 21. numero 6. in si. lib.
2. parte 3. diversorum, quamvis non est necessaria pu-
blicatio regularum, ut ligent, quia statim ab initio,
quando sunt factæ, ligant, ut in earum proemio, ubi di-
citur, quæ ex tunc suo tempore duraturas observari vo-
lunt. Gongalez ibi a n. 54.

Itaque provisio facta & ab Ordinariis de Benefi-
ciis, Sede Apostolica vacante, in quolibet mense
vacantibus, erit firma, & valida, nisi alias sint affe-
cta, aut nisi forte Papa de nouo clectus declaret,
non expirasse reservationem sui prædecessoris, aut
illa de nouo reservet, prout aliquando fit, ad provi-
dendum conclauistis, tunc enim provisio facta ab
Ordinario post istam declarationem, seu reserva-
tionem, de Beneficiis, quæ vacarunt, Sede Aposto-
lica vacante, in mensibus alias reservatis non vale-
ret, nec facta ante declarationem, si in ea Papa dero-
gat iuri quæsito, & regulæ de non tollendo iure quæ-
sito iuxta tradita per Mandof. ibi regul. 18. question. 6.
cum non sit declaratio propria, Decius in cap. fin. de
constit. numero 47. & 48. & ibi add. maxime Sylvestri
verb. dubium, & Anton. Gabr. conclu. 3. de reg. iuris
n. 62. cum sequentibus, & etiam provisio facta ante
reservationem, seu Bullam conclauistarum, non va-
leret, si Papa in Bulla decernit per talem provisio-
nem, ius quæsitum non fuisse provisio, neque d. re-
gulæ de non tollendo iure quæsito locum esse, &c. ut fe-
cit S. D. N. Paulus V. de omnibus Beneficiis tempo-
re suæ assumptionis non provisus, in Bulla ad fauo-
rem conclauistarum data pridie Calend. Augusti
1605. per regulam autem mensium noui Pontificis,
non reservantur Beneficia nondum provisæ, quæ
vacarunt, Sede Apostolica vacante, in mense alias
Apostolico, quia solum reservat Beneficia vacatura,
& non vacantia, ut late per Gongalez d. §. quinto pro-
emiali ex numero 60. & dictum est supra numero
537.

Vnde in d. decis. 307. lib. 1. in manuscriptis, ait
646 Verallus, quod indultum conferendi, seu presentandi
Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis, non habet
locum, Sede Apostolica vacante, quia tunc cessante regu-
la reservatoria per obitum Papæ, nulli sunt menses A-
postolici, cum de iure collatio Beneficiorum in quolibet
mense vacantium spectet ad Ordinarium, in Astorice.
Canonicatus coram August. 1. Dec. 1554. quæ est eadem
causa, de qua in d. decis. 214. in impressis, & hæc de-
cis. manuscripta est posterior impressa, quæ est de
anno 1552. & satis confusa.

Quod conducit ad indultum & Ducis Albani,
647 quod est restrictum ad menses Apostolicos. Nam
Pius V. in Bulla confirmationis, & revalidationis
ad finem, ait, ac ius patronatus huiusmodi ad Beneficia
vacantia in mensibus Ordinariorum collatorum illis cõ-
cessis per regulas Cancellariæ, & alias constitutiones a
nobis emânatas, & literas alternatiuas per nos conce-
ssas, & successores nostros Romanos Pontifices, pro tem-
pore existentes, concedendas, de quibus ipsi Ordinarij suas
ordinaria auctoritate providere possunt non extendi,
&c. & facit decis. in causa Salamantina Parochialis
de Gaiates. 1. Decemb. 1578. coram D. Brauo, quæ
habetur 1. parte diversorum dec. 442. ubi num. 2. dice-
bant Domini, dictum indultum Ducis de Alba so-

lum capere illa Beneficia, quæ priuatiue ad ipsius Pontificis collationem pertinent, non autem quæ cumulatue cum Ordinario, & talem fuisse Pontificis intentionem ex dicta exceptione mensium Ordinariorum Domini iudicabant.

649 Nec obstat, quod & dictum indultum, & ius patronatus Ducis Albani in principio datur generaliter, & illa exceptio in fine posita solum de Beneficiis vacantibus in mensibus Ordinariorum, illis concessis per regulas Cancellariæ, seu alternatiuas, atque adeo non comprehendit menses, qui sunt Ordinarij ratione Sedis Pontificalis vacantis, alias vero Apostolici, cum illi non sint concessi per regulas Cancellariæ, seu alternatiuas. Nam respondetur, quod illa verba concessis per regulas Cancellariæ, & alternatiuas, stant demonstratiue, non restrictiue, & taxatiue: nam verba regulariter, & in dubio potius intelligenda sunt demonstratiue, quam taxatiue & restrictiue, Bartol. in l. Centurio numero 31. & 39. & Ripa numer. 140. ff. de vulgari. Parisius consi. 4. n. 36. lib. 14. Ro. ta d. decif. 442. n. 3. & 662. n. 3. & 684. n. 4. par. 1. diuersorum.

650 Illa autem verba, & de quibus Ordinarij, &c. ponuntur ad restringendam exceptionem, vt non comprehendat Beneficia vacantia in mensibus ordinariis, alias tamen reseruata, seu affecta, ad lea tamen adiectio. ff. de Legat. 3. Bartol. in l. omnes populi in princip. ff. de iustitia, & iure, & in l. cunctos populos, numero 1. & ibi Ias. numero 2. C. de summa Trinitate, & ita indultum intrat in Beneficiis, alias reseruatis in quolibet mense vacantibus, & hodie intrat in Beneficiis, sede Episcopali vacante vacantibus in quolibet mense, ex quo sunt reseruata per reg. 2. & sic de eis Episcopi successores sua Ordinaria autoritate providere non possunt, & cessat iam dict. decisio. 442. vt dicitur etiam infra capitulo septimo, numero octuagesimo octauo.

651 Et ex eo, & quod dictum est seruationem nostræ regulæ esse personalem ex illis verbis, dispositioni sue obiter inferitur ad regulam Cancellariæ 52. de clausulis ponendis in literis indulgentiarum, quod clausula apponi solita iuxta istam regulam in literis indulgentiarum, seu iubilæis. Volumus autem, vt si alias Christianis fidelibus dictam Ecclesiam visitantibus aliquam aliam indulgentiam perpetuo, vel ad tempus nondum elapsedum duraturam concesserimus, presentes nulla sint. Quæ operatur, vt talis indulgentia sit alias nulla in totum, intelligitur de ipso Papa concedente talem indulgentiam, in qua ista clausula ponitur, nam verbum, per ipsum, de quo in d. regula 52. & verbum, concesserimus, quod dicitur in d. clausula sunt personalia ex d. ca. literis de rescrip. & d. cap. si gratiose eod. in sexto Thom. Sanchez d. disputat. 28. lib. 8. sub num. 46. vnde si illa Ecclesia haberet aliā, seu alias indulgentias, nondum finitas, non ab eodem Papa, sed ab antecessore concessas, de quibus in secundis literis mentio facta non sit, non ex eo vitiantur, & ita tenet Glossator Soto super ista regulā, quæ apud eum est 57. dicens, quod notandum est, istud verbum hic positum, ibi per ipsum concessas, &c. ex quo sequitur, quod si Episcopus secundum capitulum, cum ex eo de penitentiis, & remissio. concessit ibidem indulgentiam, vel alius Pontifex Romanus, etiam si non fiat mentio de illa, valet ista secunda, per verba huius regulæ, &c. ideo est cautela, quod à quolibet Pontifice nouo petatur noua indulgentia, etiam non facta mentione alterius indulgentiæ concessæ ab alio Pontifice, vel ab aliis Pontificibus, hæc Glossator. nam quamuis di-

cat, non valet ista secunda, &c. verbum, non est positum per errorem, vt ex præcedentibus, & sequentibus patet.

In vna tamen Aquilana & Canonatus 6. Octobr. 632 1586. coram D. Blancheto fuit resolutum, quod sub clausula Brevis de capiendâ possessione (non tamen à nobis prouisionem habentibus) comprehenduntur prouisi à predecessores, licet enim verbum, à nobis, sit personale de literis, & d. c. si gratiose, tamen attendend. est subiecta materia, vt tradunt Doctores in c. quantū Abbas de officio Deleg. & subiecta materia de tollendo iure alterius, & est exorbitantia quadam quæ facit, vt ea accipiat interpretatio, illa clausula ponitur ad excludendum prouisos à Nuntiis, seu Legatis, qui autoritate Apostolica prouident, considerant etiam Domini, quod in illa causa Papa præseruabat inhibitiones factas quæ esse non poterant verisimiliter, nisi vigore prouisionis à predecessore factæ, &c. Accedit, quod cum in breui veniant fructus à die vacationis, solum videtur dari cōtra prouisos ab alio, quam à Papa, nisi aliud constet ad decif. Ioan. Pauli 120. quæ est 876. ad si. par. 1. lib. 3. diuers. & dicenda infra 6. par. c. 3. n. 115. in qua etiam causa Aquilana de mense Nouemb. eiusdem anni coram eod. dictum est, quod prouisus vigore literarū, seu breuis papæ dicitur prouisus à papa cap. bi qui de Præben. in 6. &c.

Secus vero est quando in breui & dicitur, non tamen à nobismet, seu à nobis ipsis prouisus, seu prouisionem habentibus, nam ista verba sunt personalissima, & ideo operantur, quod Breue sit exequendum contra omnes non prouisos ab eodem Papa, vt in vna Salamantina Beneficij de Duennas 31. Ianuarij 1596. coram D. meo Corduba, in qua fuit resolutum, Breue de capiendâ possessione nomine camera esse exequendum contra Capitulum de Medina, quod possidebat dictum Beneficium vigore vniōis autoritate Apostolica factæ, non obstant, quod dicitur de paritate tituli, cum in Breui adsint verba præcisa (non tamen à nobis ipsis prouisus) quæ sunt personalissima, Bald. consi. 304. lib. 5. Nat. ta. 163. n. 8. & illa vniō non est ab ipso met. Papa immediate, nec obstant, quod cum d. Beneficium fuerit comprehensum sub vniōe, non vacauit per mortem stante, quod eo ipso intravit vniō facta per Episcopum Segobien. in executionem dicti indulti, Rota decif. 11. de rebus Ecclesiæ in antiquis. Primo, nam indultum fuit per Rotam surreptitiū declaratum, & Episcopum Salamantinum esse manutenendum in possessione conferendi coram D. Blancheto 19. Marij 1595. si igitur potuit Episcopus conferre etiam Papa Sede Episcopali vacante: secundo, quod per Rotam fuerat inhibitorium Capitulo, ne ulterius procederet in executionem illius, & interim non potuit d. Beneficium capere, & cum ista exceptio sit turbida, & requirat altiore indagine, non potest dici, quod Collegiata habet parem titulum ad effectum impediendi executionem Breuis, &c.

Idē fuit resolutum in vna Vicens. Beneficij 22. Iun. 1598. coram D. Lita, in qua fuit dictum. Sententiam auditoris Camera mandantis exequi Breue Apostolicū de capiendâ possessione, esse exequendā, & confirmandā, cum clausula, consilio sit verificata legitime non obstant, quod Beneficium præcedatur vniōi, si quidem non apparet vniōi per ipsum met. Papam, à quo emanauit Breue, in quo est clausula, amotis quibuscumque detentoribus, & intrusis non tamen à nobismet prouisionem habentibus, quæ operatur, vt executioni demandari debeat contra omnes, & quoscumque non prouisos ab eodem met. Papa, vt fuit resolutum in terminis in d. Salamantina Beneficij de Duennas, &c.

Deci-

Decimonono circa illud *†* verbum *generaliter*, de quo González *glos. 30.* videnda sunt dicta per nos supra ex *n. 56.* & de verbo *reservauit*, agit González *glos. 31.* ubi agit de vi, & potentia reservationis, seu potius eius decreti ad inficiendum titulum, & possessionem, & impediendum restitutionem in spolio, & alia remedia possessionaria, de quo nos congruentius agimus supra ex *n. 411.* circa decretum irritans positum in *fi. reg. precedentis*, & alia etiam addit quæ nos alias in suis locis adducimus.

⁶⁵⁵ Vigesimo circa illa verba, *†* volens in supplicationibus, & de mense, in quo vacauerint dispositiue mentionem fieri &c. notandum est, id ex eo esse statutum, quia vult Papa certior reddi, an Beneficiū vacauerit suo mense, Puteus *dec. 25. lib. 3. Rota de. 9. n. 22. p. 2. diuersorum*, & in causa Neapolitana, de qua infra *nu. 668.* & posthæc González *p. 4. proem. n. 7. & glos. 32. min. 2.*

⁶⁵⁶ Et intellige de mense *†* vacationis debere mentionem fieri dispositiue, id est affirmatiue, seu asseritiue, & absolute dicendo, quod Beneficiū, vacauit in mense, González *d. glos. 32. a. num. 7.* ita, quod non sufficeret narrare mensem dubitatiue, vt si diceret, quod forsan vacauit in tali mense, González *ibi a. numer. decimo* aut cum dict. vt asseritur, González *ibi a. numer. 12.* iuxta alias dict. *sup. 1. c. 5. a. num. 496.* nec etiam sufficeret dicere, quod vacauit in vno ex mensibus reservatis, sed narrandus est mensis vacationis in particulari, & vide resolutionem Rotæ in causa Lucana S. Annæ 28. Nouemb. infra relatam sub *n. 661.*

⁶⁵⁷ Hoc tamen solum habet locum in mensibus reservatis, nam regula dicit de dictis Beneficiis tunc vacantibus, scilicet in dictis octo mensibus, & ex quo de mensibus ordinariis nulla erat facta mentio ad illos non poterat relatio fieri. Vnde prouisus à papa de Beneficio vacante in mense Ordinarij, non tenetur in supplicatione de mense mentionem facere, vt fuit resolutum in vna Conchen. de anno 1543, vt per Puteum *decisione 53. lib. secundo*, & fuit dictū in Toletana Canoniciatus de Talauera de anno 1552, vt per Cotam *decisione 61. in manuscriptis*, & conducit *decisione Neapolitana Beneficij*, de qua infra sub *numero 668.* & hinc in vna Burgenfis Canoniciatus secundo Iunij 1559. coram D. Rubeis fuit resolutum, quod licet in noua prouisione sit exprimendus mensis, quando in prima gratia non fuit expressus, vt resolutum est coram Chisänen. in vna Lucana Parochialis 28. Nouemb. 1558. tamen regula excipit Beneficia spectantia ad Cardinales Ordinarios, & sic illud non habet locum in Canoniciatu Burgen. Ecclesie, in qua Ordinarius erat Cardinalis, & quia etiam erat reservatus, quia vacauerat per obitum Episcopi, Cassad. *decisione 3. de conslit. & regula*, non habet locum in Beneficiis reservatis, vt alias resolutum est, &c. & ita tenendum est, quamuis González *d. glos. 32. a. num. 49.* contrariam teneat opinionem, nempe, quod expressio mensis sit duntaxat necessaria in mensibus ordinariis, non autē in reservatis, vt ait fuisse nouissime dictum in vna Tirasonen. Canoniciatus 24. Maij 1602. coram D. Paphilo, & allegat etiam *decisiones Acoram boni 70. alias 59. lib. 2.* & Mandosium de *signatura gratia riu. de promissio. versic. an autem in imperatione*, qui refert, & sequitur istam *decis.* Acoram boni. Sed falso eos allegat, nam non loquuntur de Beneficiis vacantibus in mensibus reservatis: sed de Beneficiis alias reservatis, vt infra *n. 668.* & ita ipse eos allegat, *n. 39.*

Et quod dicitur de octo *†* mensibus reservatis, scilicet, vt in concessionibus, seu gratis de Beneficiis in eis vacantibus debeat fieri mentio de mense vacationis, procedit etiam in sex mensibus alternatis Papæ, quando Episcopus habet alternatiuam, nā illi subrogantur loco octo, cum eisdem qualitatibus, vt patet ex versiculo, *quæ etiam dispositioni suæ, vt præfertur, reservauit.* Nam verbum illud, *vt præfertur* repetit, & refert præcedentia.

Secundo hæc regula de mense *†* exprimendo procedit in gratia si neutri, vt in *decisione Aurien. Canoniciatus supra adducta. n. 135.* & in Legionen. præstimoniorum ibi adducta, *n. 136.* & tradit González *d. glos. 32. a. n. 21.*

Tertio procedit, *†* etiam in noua prouisione, quando in prima gratia non fuit mensis expressus, Puteus *decis. 443. lib. 1. Caputaquen. decis. 215. par. 2. Mohe. 4. de concess. Præben. Rota dec. 475. a. 1. 3. par. 3. diuersorum*, & in illa Burgen. Canoniciatus de qua supra *n. 657.* & posthæc González *d. glos. 32. n. 20.* & vide infra *n. 572.*

Quarto procedit, *†* etiam si quis velit capere Beneficiū per clausulas generales, siue alio quouis modo, &c. Puteus *decis. 169. lib. 2. & decis. 25. lib. 3. c. 1. & 4.* super regula de mense in manuscriptis, Rota *dec. 470. 475. 575. 624. 700. & 754. li. 3. parte 3. diuers.* Burfatus *cons. 394. n. 18. vol. 4.* & Flam. *paris. de designatione Beneficij. lib. 8. qu. 7. num. 144. & 145.* & fuit resolutum in causa Lucana S. Annæ 17. Octob. 1558. coram D. Chisänen. in qua fuit tentum, quod contra prouisionem ex qua per clausulas generales impetrans vult capere Beneficiū per obitum, obstat regula de mense Sarnen. de annali q. 28. alias defraudaretur mens Papæ, qui non intelligit prouidere de vacante per obitum, nisi fiat mentio de mense, vt in d. regula, &c. Et in eadem 28. Nouem. fuit resolutum, quod in dicta noua prouisione, in qua dicitur, quod Beneficiū vacauit per resignationem *N.* ex causa permutationis, qui decesserat de mense Iulij, non est sufficienter facta mentio de mense dispositiue, vt fieri debuit iuxta d. regulam de mense, & ideo non suffragatur, &c. idem fuit resolutum in vna Lucana Canoniciatus 7. Febr. 1561. coram D. Rubeis, in qua fuit dictum, obstat regulam de mense volenti capere Canoniciatum per clausulas generales sui regressus per obitum de mense Ian. & licet d. regula non procedat in Beneficio alias reservato, tamen hic post vacationem Canoniciatus non inducit reservationem de tempore vacationis, quod tempus vacationis inspicitur, vt per Cotam *decis. 286.* & in vna Corduben. Beneficij 21. April. 1562. quæ apud Cotam est *dec. 248.* & habetur *d. dec. 700.* fuit etiam dictum in Toletana Parochialis de Huerta infra adducta, *n. 663.* & in d. Legionen. præstimoniorum supra adducta, *n. 136.* & tradit post hæc González supra *a. n. 32.*

Quinto, *†* procedit in gratia de Beneficio vacante non solum de iure, & de facto, sed etiam de iure tantum, puta, si moriatur, qui habet solum ius alio existente in possessione, cum regula loquatur simpliciter, & vera vacatio est, quæ fit per mortem illius, qui habebat ius, Milis in *reper. verb. obtinere*, & Belenz. de *charitativo subsidio questione 121.* ita Rota *decis. 102. lib. 1. par. 3. diuers.* quæ etiam ait, quod Beneficia, quæ vacant de facto, comprehenduntur in regula, quatenus verum ius non sit apud aliquem, &c. iuxta supradicta, *a. num. 197.* & tradit González *d. glos. 32. nu. 25.*

Quod ita intelligendum est, *†* vt quando Bene-

ALCIA
de
conf.

VIII
16

ficium imperatur. per obitum habentis ius in re alio
existente in possessione, sit exprimendus mensis va-
cationis, & obitus illius; quando vero impetratur per
obitum ultimi possessoris de facto possidentis, suffi-
cit exprimere mensis illius vacationis de facto, ut
fuit decifum in d. Toletana Parochialis de Huerta
22. Maij 1587. coram Illustrissimo Card. Mantica, ut
in sequenti decisione. *Dubitant, an regula de mense ob-*
stet D. Didaco, & an sit danda remissoria Gondisaluo?
Quod attinet ad primam partem, decifum fuit regulam
non obflare, quia ipse Didacus expressit mensis vaca-
tionis per obitum Georgij de Fonseca ultimi possessoris, &
impetranti sufficit verificare vacationem de facto, Rota
decifion. 8. de electione in antiquis. Egid. decif. 116.
in fi. neque ad effectum validitatis sua gratie tenetur
verificare titulum predecessoris. Rota decif. 10. de reru
permutatione in antiquis, presertim quando eo tempo-
re, quo ultimus de facto possedit, alius non habebat ius in
Beneficio. Cassad. decifio. 2. num. 2. de constit. cum aliis
concordan. neque obstat, quod Putius dec. 3. super regula
de mense dicat huiusmodi expressionem esse necessa-
riam, quando quis vult capere Beneficium per clausu-
las generales, quia hoc sane intelligitur, quando non fuit
facta expressio vacationis per obitum, sed solum ex causa re-
signationis, tunc, n. si quis velit vigore clausularu genera-
lium capere vacationem per obitum, necessario requiri-
tur expressio mensis, & ita colligitur ex decif. in causa
Corduben. Beneficij S. Michaelis coram R. P. D. Caputa-
quen. sub die 21. April. 1561. quare reperitur in Miscel-
laneis Cote. sub numero 238. praterea Domini dice-
bant in hoc casu regulam de mense non habere locum,
quia cum sit inducta ad effectum, ut Papa intelligat, an
ad eum, vel ad Ordinarium collatio spectet, Putius dec.
53. numero quarto & quinto, libro secundo & decif.
vigefima quinta libro tertio. & in hoc casu non datur
concurfus provisionis Ordinarij, non est necesse ali-
quam de mense fieri mentionem, quia nullum su Ordi-
nario preiudicium, ut fuit decifum in causa Corduben.
Beneficij coram Illustrissimo Quiroga die 21. April. 1559.
cuius copia data fuit. Quod vero pertinet ad secundam
partem, placuit Dominis remissoriam D. Gondisaluo non
esse concedendam, quia cum causa pluribus annis fuerit
agitata, illa nunc non sine magna calumnia suspitione
petitur ad notata per Innoc. in cap. post electionem de
concess. Preben. Bald. in l. radices. C. de fide instru-
mentorum, Felin. in cap. de cetero numero duodeci-
mo, de re iudicata, Cassad. dec. 3. de dilatio. Caputaqu.
dec. 65. par. 3. & quidem calumnia suspitio primum
concepitur ex eo, quod ipse Gondisalvus obtinuit gratiam, si
neutri, vii de Parochiali habitu, & actu, & pro illius ca-
nonicatione acerrime contendit, nunc vero, quia cognovit
illam sibi non posse suffragari petis remissoriam ad pro-
bandum illam non esse Parochialem. Secundo calumnia
suspitio colligitur ex eo, quod ex scripturis apparet hanc
ipsam Ecclesiam esse Parochialem actu, nam tanquam
Parochialis in libris Archiepiscopatus descripta est in-
ter alias Parochiales dioecesis Toletan. & tanquam Pa-
rochialis actu fuit collata a Clemen. VII. & postea in
duabus ultimis vacationibus Ordinarius proposuit e-
dicta, & fuit concursus, sicut de Parochiali iuxta for-
mam Concilij Tridentini fieri consuevit, atque ipse Or-
dinarius de qualitatibus Beneficiorum sua dioecesis, quae
sibi commissa est, praesumitur esse instructus, capit. regen-
da est decimo, questio, prima, cap. nullus omnino 16.
questione septima, item, quia parochiali anno 1574.
constituerunt procuratorem ad defendendum hanc cau-
sam Parochialitatis. Idem quoque probatur ex solutione
decimarum, & primitiarum quae fit rectori huius Eccle-

si sicut probant testes Didaci, & huius rei extat et-
iam fides scribe generalis administrationis decimarum,
nam hac solutio decimarum & primitiarum
fit ratione administrationis sacramentorum, ut in
hac eadem causa dictum fuit coram R. P. D. Plato die
decimo quinto May 1587. unde, quamvis Gondisalvus
per testes probaret hanc Ecclesiam non esse Parochia-
lem, tamen adhuc testes Didaci essent potiores, quia alia
adminicula probationum, & presumptionum eis suffra-
gantur Bald. in cap. cum causam in principio de pro-
batio. & late Craucta consil. 400. numer. 35. cum se-
quenti.

Non placet tamen & quod in ista decisione di-
citur, quod cum non datur concursus provisionis
Ordinarij, non est necesse aliquam de mense fieri
mentionem, quia nullum fit Ordinario praedi-
cium, regula enim absolute vult de mense mentio-
nem fieri, alioquin gratias nullas esse; unde induci-
tur forma praecisa ad Rotam in Toletana professio-
nis 27 Febr 1595. coram D. Pamphilio infra adducta
9. par. c. 2. n. 330. Et decifio Corduben. allegata loqui-
tur in diuersa specie, de qua infra 11. par. capit. num-
mero 60.

Ultimo procedit non solum & in vacatione per o-
bitum, sed etiam alio quocumque modo, in quo in-
trat reservatio regulae, ut ex ipsa regula clare constat,
& tradit Gonzalez d. gl. 32. a. n. 26. qui n. 1. ait se ta-
men videre, quod in dataria admittuntur supplica-
tiones Beneficiales de aliis vacationibus, praeterquam
per obitum absque expressione mensis, non tamen in
vacationibus per obitum, & ideo forsan proximi in-
terpretari regulam nostram in solis vacationibus per
obitum, & id annuere videri Mandosum de signatura
gratia titulo de provisione, versiculo clausula de praesenti
mense, dum dicit haec verba, voluit Papa in collatione
Beneficiorum per obitum vacantiam certior reddi de
mense, & c. Et sic de aliis vacationibus extra obitum, co-
trarium sentire, & c. subdit tamen Gonzalez, quod co-
gitet lector de hoc, quia esset magna restrictio regu-
lae, & quod prima opinio, quod sit exprimendus me-
sis in quacumque vacatione vera videtur, ac sentit
Rota in illa Tirafonen. Canonatus 24. Maij 1602. de
qua supra n. 657.

Addo ideo Datariam & admittere supplicationes
de aliis vacationibus absque expressione mensis, non
tamen in vacationibus per obitum, quia in vacanti-
bus per obitum regulariter Papa non vult praevinire Or-
dinarios & ideo vult certior reddi de mense, & c. in
aliis vero vacationibus, ut per assentionem, contra-
ctum matrimonij, ingressum Religionis, privationem,
& c. bene vult praevinire, & ideo admittuntur suppli-
cationes absque expressione mensis, si tamen vacatio
contigerit in mense Apostolico, gratia erit nulla,
cum non sit facta mentio de mense ex hac regula, nec
praxis, aut stylus contra dicit. Unde, quod ait Gon-
zalez §. 4. proam. a. n. 6. & 67. quod non praesumitur, Pa-
pa velle praevinire Ordinarios in suis mensibus ordi-
nariis, nisi ex tenore gratiae constet, velle praevinire
solum factum ipso, quia concedit gratiam de Benefi-
cio, quod narratur vacasse in mense ordinario, non
procedet in aliis vacationibus, quam per obitum, in
quibus quamvis non narretur vacatio in mense ordi-
nario, censetur Papa velle praevinire eo ipso quod
gratiam concedit absque expressione mensis. Imo
etiam in vacatione per obitum, si Papa concederet
gratiam de Beneficio absque expressione mensis, ce-
deretur velle praevinire, quamvis in ea non soleat id
facere, ut dixi.

Cum

667 Cum autem in vacatione per resignationem, siue in curia, siue extra, non intret reservatio regule, ut supradictum est nu. 542. non est in necessaria expressio mensis, Rota decif. 624. num. 1. & 575. num. 7. & 700. in fi. lib. 3. par. 2. diuersorum, & Gonzalez supra d. gloss. 32. a. n. 43. nisi ubi resignatio non teneret, & resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere Beneficium, ut supra num. 661. & declarat Gonzalez ibi num. 45. ex alio etiam in resignatione in curia non est necessaria expressio mensis, quia cum Beneficium vacet in curia, est ex alio capite reservatum, & quia Papa scit de quo mense vacatio contingat, cum sit in illa hora, & puncto, in quo ipse resignationem admittit, & gratiam signat, Gonzalez d. numero 45. ut statim dicitur numero sequenti.

668 Secundo, regula hæc de expressione mensis non habet locum in Beneficiis alias reservatis, quia in eis cessat ratio finalis regulæ, cum Papa solus de illis semper disponat. Puteus decif. 25. lib. 3. Rota decif. 122. lib. 1. par. 3. diuersorum, Mandos. de signatura gratie tit. de prouiso. versiculo, an autem in imperatione, & est decisum in illa Burgen. Canoniciatus de qua nu. 647. ut ibi, & in aliis causis, & fuit dictum in Aurien. Canoniciatus supra adducta nu. 135. & Legionen. prædicationum adducta, num. 136. & in Sutrina Parochialis 8. Iun. 1588. coram D. Plato de qua infra 14. par. cap. 1. num. 5. & tradit Gonzalez d. gloss. 32. n. 39. & 45. & dictum est supra num. 541. ubi vide. Et in vna Neapolitana Beneficij 14. Dec. 1558. coram D. Rubcis, & alias fuit resolutum, regulam de mense non habere locum in vacantibus in curia, prout clare ex littera colligitur, & quia semper litteræ expediuntur sub die vacationis, & sic satis apparet de tempore vacationis, & Papa vult scire mensem vacationis respectu mensium ipsius, non Ordinariorum, Staph. de litteris gratia fol. 6. sic valere gratiam de vacante in curia, non facta mentione de mense vacationis, etiam si sit cum derogatione iuris patronatus laycorum autem vacatione in curia, & cat.

669 Tertio, regula hæc, quæ requirit expressionem mensis vacationis, non habet locum in prouisione Papæ, de Beneficiis iuris patronatus laicorum. Nam prout regula principalis non comprehendit huiusmodi Beneficia, eodem modo non comprehendit in parte accessoria, Guidobonus decif. 13. in manuscriptis, & facit decisio Neapolitana num. præced. relata in fin.

670 Quarto, mensis expressio non est necessaria in præsentatione, & institutione, etiam coram Papa, quia non conueniunt verba regulæ, & institutio est de iustitia, ita fuit resolutum in vna Astoricens. iuris patronatus 10. Februarij 1576. coram Illustrissimo Seraphino.

671 Quinto, regula hæc de expressione mensis non habet locum in subrogationibus, quo ad Beneficium litigiosum in locum & ius defuncti, non ex eo, quod stante lite Ordinarius conferre non possit, sed quia regula loquitur in gratiis de Beneficiis vacantibus in d. mensibus, at subrogatio non dicitur gratia de Beneficio vacante, sed quædam concessio iuris defuncti, subrogando in locum illius, quamuis contra istam limitationem teneat Gonzalez d. gloss. 32. n. 40. ex eo, quod supra dictum est n. 659. quod mensis est exprimendus in gratia, si neutri, quæ præsupponit litem, ut in decisione Aurien. Canoniciatus ibi citata, &c. sed respondetur, quod gratia, si neutri, est gratia de Beneficio vacante, & ideo

in ea locum habet regula

Sexto, regula non habet locum in gratia, reformatoria, seu perinde valere, quando in prima gratia fuit mensis expressus, nam tunc non est opus iterum eum exprimere in noua gratia, alioquin est omnino in ea exprimendus, Caputaquæ dec. 215. par. secunda, Mohed. decif. 4. de concess. Præben. num. 3. Gonzalez d. gloss. 32. numer. 41. & sequenti, & vide supra, numero 660.

672 Et an in prouisionibus Nuntij, seu Legati locum habeat hæc regula de expressione mensis, vide infra c. 3. n. 138.

674 In prouisionibus autem Episcoporum, & aliorum Ordinariorum de Beneficiis in suis mensibus vacantibus, clarum est non esse necessariam expressionem mensis, quia nec ratio, nec verba regulæ eis conueniunt. Gonzalez d. gloss. 32. a. n. 46.

675 Vigesimo primo, circa illa verba, ac consuetudines etiam immemorabiles optandi, &c. de quibus Gonzalez gloss. 33. & 34. vide per nos supradicta ex n. 449. & circa illa verba, nec non privilegia, & indulta Apostolica circa ea, &c. agit Gonzalez gloss. 39. q. 1. ex nu. 2. de discrimine, & differentia inter privilegium, & indultum, quæ magis est quæst. de nomine, quam de re, &c.

676 Vigesimo secundo circa illa verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, aut quod illa sub huiusmodi reservationibus nunquam comprehendatur, &c. notandum est, per ea non videri sublata indulta disponendi de Beneficiis reservatis, seu vacantibus in mensibus reservatis, de quibus Eneas de Falcon. de reservat. quæst. 4. principali effectu 6. & Simoneta quæst. 83. sed velle, quod indulta concessa simpliciter de disponendo de Beneficiis, de quibus per Eneam ibi, & Simonetam quæst. 81. & Mandos. reg. 1. quæst. 9. aut indulta, quod sub huiusmodi reservationibus non comprehendantur, nec suffragentur aduersus hanc reservationem, sed contrarium verius est, nempe, quod per dict. verb. derogetur indultis disponendi de Beneficiis reservatis, seu vacantibus in mensibus reservatis, ut colligitur ex illis verbis, de huiusmodi Beneficiis, i. de Beneficiis vacantibus in dict. mensibus reservatis, nam dictio, huiusmodi est relatiua præcedentium, cum omnibus suis qualitatibus, ut alias dicit Gonzalez gloss. 40. numero 4. c. gloss. verb. huiusmodi, in ca. si Abbatem 36. §. huiusmodi de electione in 6. Parisius consilio 12. num. 32. vol. 3. & Rota decisione 319. numero 4. parte 1. diuersorum, sicut etiam derogatur indultis, & consuetudinibus optandi reservata, seu in mensibus reservatis, ut dictum est supra a numero 452. & ita etiam in proposito plane tenet Gonzalez gloss. 33. numero 6. & glossa 35. numero primo, & videnda est etiam regul. 13. & 14. ubi reuocantur facultates conferendi Beneficia reservata.

677 Sed circa dict. verba, ac etiam disponendi de huiusmodi Beneficiis, est dubium, an ea referantur duntaxat ad privilegia, & indulta Apostolica, an autem referantur ad consuetudines etiam immemorabiles disponendi de huiusmodi Beneficiis, ita ut non solum derogetur privilegiis, & indultis disponendi de huiusmodi Beneficiis, sed etiam consuetudinibus etiam immemorabilibus, non tantum optandi, verum etiam disponendi de dictis Beneficiis, & quamuis videantur solum referenda ad privilegia, & indulta Apostolica, quia relatio in dubio debet fieri ad proximiora, l. idem cum eodem ff. de iurisdict. omnium iud. Rota dec. 666. n. 1. p. 1. diuersorum, præsertim in glossa

Et

fin. in fin. in l. talis scriptura 30. §. fin. ff. de legatis 1. Rui-
hus cōf. 113. sub n. 7. vol. 4. lat. in l. 1. n. 9. falla 10. C. de li-
beris praeerit. Ant. Gabr. de clausulis conclus. 9. num. 5.
 tamen verius est, verba illa referri etiam ad con-
 suetudines etiam immemorales disponendi de hu-
 iusmodi Beneficiis, ut tenet González d. gloss. 33. q. 2.
 à n. 24. quia illae dictiones, ac etiam, augent disposi-
 tionem, Achill. dec. 7. num. 2. de priuilegiis, & Mandol.
 reg. 11. quest. 15. num. 6. ac propterea augent derogationem
 nostrae regulae, ut capiat quoque consuetudines etiam immemorales
 disponendi, praeter-
 tum cum eadem militet ratio in vtroque, & non sit
 maior ratio, quare referantur ad priuilegia, & indulta,
 & non ad consuetudines disponendi de dictis
 Beneficiis. Vnde ita plene & videtur esse de mente
 papae, & cessat ratio in contrarium adducta, & hanc
 sententiam, inquit González ibi num. 30. amplexa
 fuit Rota in vna Carthaginen. Portionis 29. Nouē.
 1587. coram Illustrissimo Blancheto, & in vna Foro-
 liuen. Capellanæ 5. & 12. Dec. 1588. coram Illustris-
 simo Seraphino, ut vidit annotatum in eorum libris,
 licet decis. extensæ non fuerunt, & se informante
 & obtinente fuit idem resolutum in vna Casalen.
 Canonicatus 19. Ian. 1604. coram D. Lita, & desu-
 per fuit optima dec. extensæ, & sic cessat iam resolu-
 tio Rotæ in Gadicen. iuris nominandi 11. Febr. 1582.
 coram Bubalo, quod istius regulæ reseruatō non
 auferebat consuetudines immemorales prouiden-
 di in quibuscunque mensibus, quam refert Gon-
 zález gloss. 33. num. 6. quia illo tempore non aderant in
 nostra regula illa verba, ac consuetudines etiam im-
 memorales, &c. quæ postea addita sunt à Sixto V. ut di-
 ctum est d. n. 449. & regulæ antiquæ post finitū ver-
 si. volens præcedentem, dicebant sic, ac priuilegia, & in-
 dulta Apostolica disponendi de huiusmodi Beneficiis, &c.
 González d. n. 6. & gloss. 34. n. 7. quamuis ego verius
 existimē, non potuisse dari d. consuetudinem, stan-
 te interruptione per singulos Pontifices renouan-
 tes regulam, ut alias dixi supra n. 454. & vide dicta à
 n. 557. Rursus circa illa verba, quæ ut González d.
 gloss. 35. 3. quest. n. 31. an papa potuerit derogare priui-
 legiis datis ad conferendum Beneficia, cum causa,
 vel sine illa, & concludit, quod etiam sine causa po-
 test illa reuocare, quia tale priuilegium principis ex
 sua natura, & qualitate habet tacitam conditionem,
 ut valeat, & habeat effectum quamdiu Princeps vo-
 luerit, & in ead. voluntate durauerit, & alias Anchar.
 consil. 2. n. 4. Paulus consil. 46. sub. num. 4. vol. 2. Abb. in
 cap. nouit, num. 25. & 26. de iudic. Palacios Rub. in rubrica
 de donat. inter virum. §. 96. à n. 16. Ant. Goin.
 in l. 43. Tauri num. 2. Grammat. decis. quadragesima
 sexta à n. 5. late Ant. Gabr. conclus. 9. de iure qua-
 esito. Quod à fortiori procedit quo ad ea, quæ sunt iurisdic-
 tionis, & sic iuris conferendi Nam iurisdic-
 tionalia Princeps ad sui libitum reuocat, & tollit quan-
 do vult. Grammat. decis. 49. à n. 2. maxime, quia
 regula nostra non tollit in totum d. priuilegia, sed
 effectum illorum suspendit, ut non suffragentur contra
 reseruationem huius regulæ, ut dicit idem Gon-
 zález gloss. 40. &c.

Tandem circa prædicta & verba notandum est,
 quod quamuis hæc regula velit priuilegia, & indulta,
 quod Beneficia sub huiusmodi reseruationibus
 non comprehendantur, aduersus eam minime suf-
 fragari, non censetur derogatum Bullæ Sixti IV.
 & Leonis X. de Canonicatibus Doctoralibus, &
 Magistralibus Cathedralium Hispaniæ infra adduc-
 tæ c. 4. n. 169. vbi statuitur huiusmodi Canonicatus

sub reseruationibus non comprehendi, ex eo præ-
 cipue, quia d. Bulla est per modum statuti, & per
 viam legis ad decisiones Rotæ in causa Tiralo-
 nen Vicariæ infra adductas 9. par. capitulo 2. num.
 309.

Et hæc est ratio præcipua, & solidum fundamen-
 tum huius rei, & vera resolutio quæstionis, quanti-
 post hæc latissime tractat González glossa 9. §. 2. an
 huiusmodi Canonicatus Doctorales, & Magistrales
 comprehendantur in reseruatione huius regulæ, in
 qua plura pro vtraque parte adducit, & tandem re-
 soluit non comprehendit, & d. gloss. 35. numero 36. re-
 mittendo se ad dict. §. 2. eius tamen fundamenta fere
 omnia procedunt in casu, quo in nostra regula non
 adesset d. derogatio, & decretum Concilij, eff. 25. de
 refor. capitulo 5. in quo principaliter fundatur, nihil
 facit ad propositum de reseruatione, nam solum di-
 cit, quod in prouisione huiusmodi Præbendarum
 non detrahatur earum qualitatibus, nempe, quod
 prouidendi sint Doctores, seu Magistri, seu alias
 graduati, & de pertinentia collationis nullum ver-
 bum, decisio autem Rotæ in causa Meliten. Benefi-
 cij, de qua supra num. 568. in qua etiam principaliter
 fundatur, non multum facit, quia hoc indultum, qui-
 quid González dicat, reuera non est concessum Vni-
 uersitati, seu communitati, vel Regnis, & prouinciis
 Castellæ, sed eius Ecclesiis Cathedralibus, Episco-
 pis, & Capituli, ut ex d. Bullis patet, atque adeo po-
 terat dici comprehendi sub illis verbis derogationis,
 quibusvis personis, & Collegiis, &c. nec rursus d. in-
 dultum fuit concessum ad fauorem eligendorum (ut
 in d. Meliten.) & personarum graduatarum, & ob
 remunerationem laborum d. Canonicorum Docto-
 ralium, & Magistralium, ut male ait González, sed
 ad fauorem Ecclesiarum, & Capitulorum, ut ex d.
 Bullis constat. Recte tamen dici potest, quod sic it
 per istam regulam non derogatur indultum con-
 cessum fauore eligendorum, ut in d. Meliten. ita, &
 à fortiori non derogatur indultum concessum fauore
 Ecclesiarum, in quo ius, & bonum publicum ver-
 satur l. 1. §. huius studij ff. de iustitia, & iure, ibi, publi-
 cum ius in sacris, in sacerdotibus, in Magistratibus con-
 sistet, ut bene sentit González d. §. 2. numero 48. qui
 tandem num. 63. id fundat ex communi vsu praxi
 vniuersali, & obseruantia, quæ ita recipit, & inter-
 pretata est, & hoc solum, inquit, mittit falcem ad ra-
 dicem. Sed ista praxis, & obseruantia fundata est præ-
 cipue in illa ratione per nos breuiter adducta, quod
 d. Bulla Sixti, & Leonis est per modum statuti, &
 per viam legis, ex quo d. indultum est generale, &
 quoddam statutum, & ordinario, ut in ipsis Bullis
 dicitur circa prouisionem, & modum prouidendi de
 dictis Canonicatibus omnium Ecclesiarum Cathed-
 ralium Regnorum Coronæ Castellæ, & Legionis,
 ut alias dicimus supra numero 570. circa indultum
 Clem. VIII. de Beneficiis patrimonialibus Calagur-
 ritan.

Vigesimo tertio, circa illa verba, & etiam cum qui-
 busvis derogatoriis derogatoriis, & fortioribus, effi-
 cianoribus, & insolitis clausulis, &c. de quibus Gon-
 zález gl. 36. vbi late agit de derogationibus priuilegio-
 rum, & clausulis derogatoriis, videnda sunt per nos
 dicta in proposito nostræ regulæ supra num. 566. &
 circa illa verba, quibusvis personis, & priuilegiis, de
 quibus González gl. 37. videnda sunt per nos dicta
 supra n. 568. & circa verba, cuiuscunque Dignitatis,
 &c. de quibus González gl. 38. dicta supra n. 639. &
 circa verba, quemodolibet concessa, notandum est per
 ea de-

ea derogari privilegiis, & indultis, siue sint concessa ad instantiam cuiuscunque supplicantis, siue motu proprio, vel alio quocunque modo, Gonzalez gloss. 39. & circa illa verba, aduersus reservationem huiusmodi minime suffragari, de quibus Gonzalez gloss. 40. videnda sunt dicta supra num. 678.

§. 12.

De alternatiua circa quam multa dubia examinantur.

S V M M A R I A.

Alternatiua solum cōceditur Episcopis, seu Archiepiscopis, & Patriarchis residentibus, ut inuenitur ad residendum, &c. n. 681. Et sic non habet locum in inferioribus collatoribus, num. 683. nec in Capitulo habente per se collationem, num. 684. nec etiam in Capitulo sede vacante, num. 685. ubi ponitur resolutio Rota.

De residentia Episcoporum ad alternatiuam requisita remissive, n. 686.

An Episcopus, qui habet alternatiuam acceptatā, & est absens a diocesi, possit conferre Beneficia vacantia in mense Mar. vel Sept. a num. 687. resolutur posse cum Rota, cuius decisio ponitur contra Mando, & Gonzalez, id tamen non procedere, quando Episcopus, qui gaudens est mense alternatiue, aut parte eius, esset absens mense sequenti Mar. seu Sept. aut quando acceptaretur Rota alternatiua mense Martij, seu Sept. aut in fine Febr. seu Aug. &c.

Episcopus absens a sua diocesi ultra tres menses absque causa legitima, & approbata, licet fructus suos non faciat, & promissio inter fructus computetur, potest conferre Beneficia, quia non est proprie, & vere fructus, &c. Et ubi fit mentio de fructibus, ad aliquem sustentationem, non venit presentatio, seu collatio, numer. 690. & seq.

An menses alternatiua debeant esse integri, ut Episcopus ea frui possit, a n. 692. resolutur, non requiri esse integros, &c. licet Rota contradicat, cuius decisio, & resolutio ponitur, que tamen decisio est vera in suo casu quando Episcopus gaudens est alternatiua mense Augusti, & recessit mense sequenti, &c.

An Episcopus qui de ordinario, & ut plurimum, non residet in suo Episcopatu, sed ad tempus cum animo recedens, gaudeat alternatiua in Beneficiis tunc vacantibus, cum residet, a numero 699. resolutur affirmatiue contra Rotam, cuius decisiones adducuntur.

An Episcopus existens in loco exemplo sua Diocesis dicatur in sua Diocesi residere, ita, ut gaudeat alternatiua, a n. 703. resolutur negatiue, nisi ibi esset causa sui officij contra Gonzalez.

An Episcopus, qui acceptauit alternatiuā, possit ea gaudere in Beneficiis ad eius provisionem spectantibus existentibus in alia Diocesi, a n. 705. resolutur affirmatiue cum Rota, cuius decisiones ponuntur.

De verbis ad liberam duntaxat, &c. remissive. Et an in Ecclesiis, in quibus collatio est communis Episcopi, & Capituli, facta inter eos concordia de prouidendo alternis vicibus, possit Episcopus in suo turno gaudere alternatiua, a n. 707. resolutur affirmatiue cum Rota, cuius decisio ponitur, & idem esse quando diuisio facta est per choros, vel annos, licet secus si per menses, be-

domadas seu dies. Et procedere, etiam si sola electio, nominatio, seu presentatio persona sit diuisa, & collatio remaneat communis, & idem esse in iure patronatus, seu presentandi communi Episcopi, & aliorum, &c. Et an tunc sit diuisum ius conferendi, an solum exercitium.

In terminis alternatiue antiquae, in qua loquitur decisio Putei 88. lib. 3. alternatiua concessa Episcopo prodest Capitulo, ubi menses Ordinarij inter Episcopum, & Capitulum sunt diuisi ex concordia, etiam facta ante concessam alternatiuam, numero 718. & sequente.

An predicta resolutio procedat, etiam si concordia non sit auctoritate Apostolica confirmata, a n. 721. resolutur pro tempore Episcopi eam facientis concordiam valere, etiam si non sit confirmata, & sic in ea procedere pro tunc dictam resolutionem, non tamen transire ad successores, nisi sit ab illis approbata, seu obseruata, & intrare etiam alternatiuam quando concordia fuit confirmata cum clausula, saluis reservationibus, &c. contra Gonzalez.

Doctrina Ostiensis, & aliorum, quod Episcopus de bonis, seu iuribus sua mensa Episcopalis potest donare, & allicare Capitulo sine solemnitate est dubia, & contrarium videtur verius, n. 722. & 723.

De materia turnorum in collationibus Beneficiorum remissive, n. 728.

An in Canonatu, & Prabenda Penitentiaria, in qua electio persona est solius Episcopi, possit Episcopus gaudere alternatiua non obstante quod collatio Prabende sit communis Episcopi, & Capituli, vel solius Capituli, a numero 729. resolutur affirmatiue, & tunc per accedens, & in consequentiam Capitulum frui alternatiua in collatione Prabende annexa. Et consequenter vacante Penitentiaria in mense Sept. seu Mar. habente Episcopo alternatiuam electionem, & collationem spectare ad Papam, & ponuntur decisiones Rota.

Si Episcopus habet ius presentandi ad aliquod Beneficium, cuius institutio ad alium spectat, inrabat in eo alternatiua, num. 734.

An facultas data Episcopis per alternatiuam intelligatur ita, ut prorsus sit sublata reservatio, &c. remissive n. 736.

An per indultum obtentum ad conferendum in omnibus mensibus videatur renuntiare alternatiue acceptate? n. 737. resolutur, quod non.

An eo ipso, quod Episcopus se intromittit in provisione Beneficiorum reservatorum, &c. usus, & beneficio alternatiue statim priuatus existat, & provisiones illius preterea deinceps faciende sint nullae? a n. 738. resolutur affirmatiue, & ponuntur Rota decisiones, nec est necessaria alia declaratio, & acceptatio Papae contra Rotam, non obstante exemplo de caducitate, de quo a num. 743. nec etiam requiritur declaratio iudicis num. 748.

Quamuis Episcopus violans alternatiuam in sui odium statim amittat eam omnino, tamen ad gaudendum omnibus quatuor mensibus ordinariis, etiam qui iuxta alternatiuam sunt Papae, oportet certiores facere Papam, seu Datarium de amissione, vel illi coram eis renuntiare, nisi Papa amissionem acceptasset expresse, & disposuisset, &c. n. 749. qua certioratio de violatione, non sufficeret, nisi fieret etiam de fraude quando Episcopus eam violaret ex proposito, & data opera ad eximendum se ab illa n. 750.

Episcopus, qui amittit alternatiuam per contrauentionem, se eam iterum habere velit, debet recurrere ad Papam.

Et 2.